PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 201 (12.833)

Trst, četrtek, 27. avgusta 198

559
ije)
23
7096 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P.132
66001 KOPER

Voda v jezeru stalno raste, toda s počasnejšim ritmom

Z bagerji na delu, da bi zajezili posledice preliva Polskega jezera

Tehniki civilne zaščite pripravljajo pot vodi, ki bi lahko še danes pritekla v Addo - Izjemno stanje v spodnjem delu Valtelline Nevarnost manjšega usada, ki bi utegnil dvigniti gladino jezera

SONDRIO — Predsednik komisije za velike nevarnosti Ugo Maione je sintetiziral stanje v Valtellini tako, da je »eno izmed največjih naravnih katastrof« primerjal s »potresom v Irpinii na ento potenco«.

Stanje ob Polskem jezeru in naraslem toku reke Adde je dejansko zaskrbljujoče. Višina vodne gladine v jezeru, ki je nastalo potem ko je s pobočja hriba Coppetto zgrmel plaz v dolino, še vedno raste, hitrost, s katero se dviga voda pa je bila včeraj počasnejša. Delno, čeprav začasno, izboljšanje vremena, je upočasnilo ritem vodnega priliva, ni pa oddaljilo nevarnosti, da se jezero zlije v dolino.

Včeraj zjutraj je večkrat zatulila alarmna sirena, ki naj bi pomenila začetek prelivanja, vsakič pa se je izkazalo, da je bil alarm neutemeljen. V Valtellini, od kraja Le Prese pri Sondalu, do katerega sega blatni jezik plazu, pa do kraja Poggiridenti, ki že

NADALJEVANJE NA 2. STRAN

Gasilci nadzorujejo gladino Polskega jezera (Telefoto AP)

Remo Gaspari tarča vedno hujših kritik

RIM — Na ministra za civilno zaščito Rema Gasparija letijo vsak dan hujše kritike zaradi dramatičnih dogajanj v Valtellini, in to prav z vseh strani: od vatikanskega glasila do KPI, od organizacije Amici della Terra do republikanskega glasila, od DP do liberalcev. Osservatore Romano: »Izrednega stanja ni bilo nikdar konec, in to v brk neprevidnim izjavam koga, ki je skušal — očitno zaradi slabe obveščenosti ali prevelike oddaljenosti od prizorišč nastajajoče tragedije — bolj miriti kot pa ukrepati.«

Enako uglašeni so očitki iz vrst tako večinskih strank kot opozicije in obe strani posredno ali neposredno zahtevata ministrov odstop. »Dokazal je svojo neodgovornost,« pravijo komunisti, medtem ko Amici della Terra napovedujejo sodno prijavo pri državnem tožilstvu. Liberalci menijo, da je treba razčistiti odgovornosti »tudi zato, da se odpravi pojem o načelu politične imunitete«. Demoproletarci pa označujejo Gasparija kot »vzrok sedanje nevarnosti v Valtellini«. Minister za civilno zaščito je bil včeraj pri predsedniku vlade, ministrski svet pa se bo z vso zadevo spopadel jutri, kar pomeni, da čakajo Gorio vroči dnevi. Pa ne samo zaradi Gasparija.

Komaj se je vrnil z dopusta, so ga začeli neusmiljeno napadati iz vseh smeri, tako celo njegovi strankarski somišljeniki. Načelnik skupine KD v senatu in zvest De Mitov pristaš Nicola Mancino je ostro napadel Gorio zaradi tega, ker je na polemike v zvezi z »afero Scalfaro« reagiral le s pismom, namesto da bi o zadevi neposredno poročal parlamentu. Mancino obsoja tudi seznam demokristjanskih ministrov, »pri sestavljanju katerega smo bili morda vsi preveč pod vtisom bližajočega se strankinega kongresa«. Mancino skuša s tem morda »opravičiti« stranko in De Mito, ki sta zaslužnega Zamberlettija zamenjala z nezaslužnim Gasparijem.

Osred[illegible] Unità letos v Bologni

RIM — »Ena stranka in en program za združitev naprednih sil in za obnovitev Italije«. To bo geslo letošnjega vsedržavnega praznika Unità, ki se bo od 29. avgusta do 20. septembra odvijal v Bologni in bo posvečen velikemu komunističnemu mislecu Antoniu Gramsciju; letos namreč poteka 50. obletnica njegove smrti.

Festivala se bo udeležilo tudi 529 gostov, ki bodo sodelovali na 101 okrogli mizi. Med temi bo 10 ministrov, 16 tajnikov, podtajnikov in visokih funkcionarjev italijanskih strank in sindikatov, sodelovalo bo tudi 29 vidnih tujih osebnosti, 22 odgovornih urednikov časopisov, radijskih in televizijskih postaj. Statistični pregled je seveda še bolj bogat, na državnem prazniku Unità bo namreč 6 masovnih manifestacij, trije mednarodni posveti, predstavili pa bodo tudi 16 knjig. Festival bo na jutrišnji tiskovni konferenci predstavil odgovorni urednik glasila KPI Gerardo Chiaromonte.

Umrl je Negovan Nemec

NOVA GORICA — Včeraj je v Ljubljani umrl slovenski kulturni delavec, priznani akademski kipar Negovan Nemec iz Bilj pri Novi Gorici. Posmrtni ostanki bodo ležali v njegovem ateljeju v Biljah, pogreb pa bo jutri, 28. avgusta, izpred domače hiše na biljensko pokopališče.

Sinoči so uporniki izpustili tri bolne jetnike in jetniškega paznika

Neofašist Mario Tuti ne mara popustiti: »Talce vam damo v zameno za helikopter«

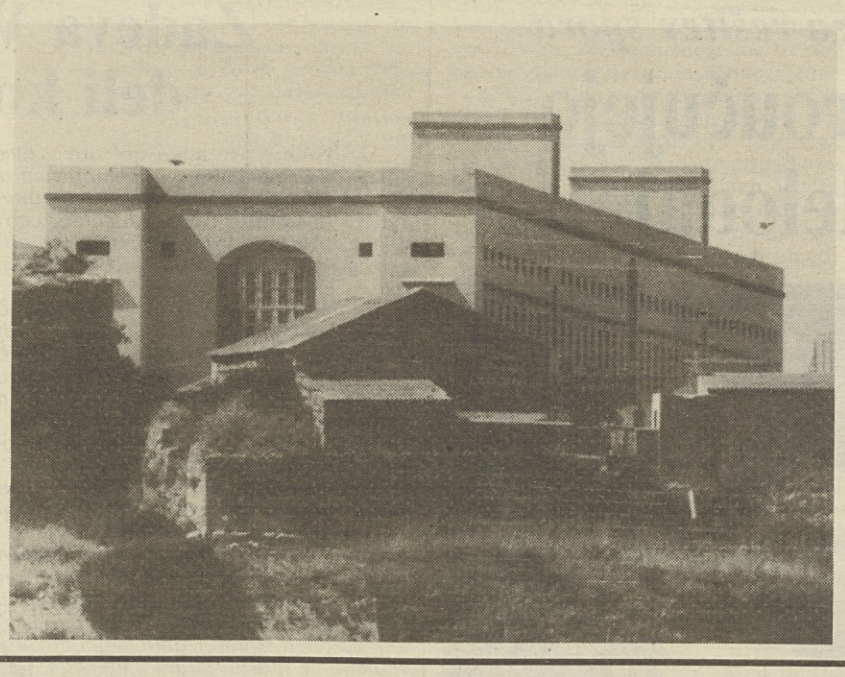

LIVORNO — Neofašist Mario Tuti, genovski gangster Mario Ubaldo Rossi in sardinski banditi Mario Marroccu, Mario Tolu, Mario Cappai ter Gaetano Manca so še zaprti v bolniškem oddelku kaznilnice na Elbi, od koder se po telefonu pogajajo z namestnikom državnega pravdnika v Livornu Cindolom, namestnikom glavnega tožilca pri firenškem prizivnem sodišču Randonom in sodnikom Domenicom Sico. Uporniki zahtevajo helikopter, v katerem naj bo prostor zanje in za dva talca, od katerih bi eden bil ravnatelj jetnišnice Cosimo Giordano. Helikopter je že na voljo, kaže pa, da ne more pristati na športnem igrišču, tudi sicer pa ni bilo moč še najti prostovoljnega pilota.

Sodnijski izvedenci so se poskusili s tolpo pogajati iz oči v oči, vendar je eden od upornikov ustrelil vanje s pištolo, na srečo v prazno. Korak naprej je bil pa le storjen: sinoči je Tuti izpustil še štiri talce, sicer enega jetniškega paznika in tri od šestih bolnih jetnikov. Zdaj ima v rokah torej še 16 čuvajev, zdravnika, bolničarja, psihologa, socialno asistentko, ki je prišla v zaporniško trdnjavo le pol ure pred začetkom upora ob 10.30 predvčerajšnjim, ravnatelja kaznilnice in tri bolne kaznjence. Četverici je dovolil oditi, potem ko ga je Cindolo prosil, naj se usmili vsaj edine ženske in bolnikov. Drugače pa fašistični morilec ne pozna usmiljenja: v telefonskem pogovoru z urednikom agencije ANSA je poudaril, da noče storiti nikomur žalega, da pa bo talce po vrsti ubil, če jih bodo varnostniki skušali s silo rešiti. Zato je začel po dva in dva namakati z bencinom... Povedal je tudi, da razpolaga z razstrelivom. »Vse, kar hočem, je ven iz zapora, saj nimam ničesar izgubiti. Če pa bi moral pasti v spopadu s silami javnega reda, bi to bil zgled za moje ljudi, kako nadaljevati oboroženi boj,« je dodal prevratnik, ki so ga premestili iz Cunea v Piemontu na Elbo v Toskani pred tremi meseci.

Tuti in druščina imajo poleg nožev dve pištoli (kalibra 7,65 in 22), dve grobo izdelani ročni bombi in blizu 20 litrov bencina ter alkohola. Pištoli sta jim morda prinesla Marroccujeva brata Giampaolo in Romeo, ki so ju aretirali 11. avgusta na firenški železniški postaji zaradi posesti pištole kal. 32; pripeljala sta se iz Piombina, od koder vozijo trajekti na Elbo. Menda sta Maria obiskala v nedeljo, ko so v jetnišnici praznovali »dan prijateljstva z vojsko«. Pištol tudi sicer ni bilo mogoče zapleniti jetniškim paznikom, ker ti nimajo pri sebi orožja, razen takrat, ko so v stražarskem stolpu.

Vlada ostaja pri stališču, da je treba tolpo pregovoriti, naj se preda, in nasprotuje vsakemu nasilnemu posegu — ko bi pa zločinci koga umorili, bi utegnile nastopiti »usnjene čelade« policije (NOCS) in karabinjerjev (GIS). Krajevni župan Maurizio Papi (KD) s tem ne soglaša in je pozval državne oblasti, naj upornikom priskrbijo helikopter, a enako sta storila poslanca Vesce in Aglietta (PR) po razgovoru s Tutijem, medtem ko je Occhetto (KPI) izjavil, da mora država spet vzpostaviti v kaznilnici red, vendar ne s silo. Za mirno rešitev se je zavzel tudi papež.

Zadnji je zbežal z Elbe pred 20 leti marsejski gangster Paul Poggi, a že leto pozneje so ga ulovili. (dg)

Voditelji Agrokomerca bodo odgovarjali

LJUBLJANA — Kaže, da je Agrokomerc vendarle ne bo tako poceni odnesel, kot je načrtoval veliki kombinator Fikret Abdić skupaj z botri iz bližnje in daljne okolice. Kot je včeraj izjavil viceguverner Narodne banke Jugoslavije dr. Vukasin Marković, ta institucija ne bo dovolila nikakršnih odstopanj od načrtovane monetarne politike, ki bi služila nelegalni sanaciji Agrokomercovih malverzacij z nekaterimi menicami. Narodna banka Jugoslavije bo zahtevala strogo spoštovanje zakona o zavarovanju plačil in drugih predpisov, ki jasno opredeljujejo izdajanje nekritih menic: zanje je mogoče odgovorni osebi izreči do tri leta zaporne kazni. Če bi pristali na zahtevo Sarajevske banke, naj bi Agrokomercove lažne milijarde spremenili v triletni kredit, bi to pomenilo monetarno poplavo in bi povzročilo nepopravljivo škodo poštenim gospodarjem. Porazen bi bil tudi odmev v tujini, ki bi takšne postopke upravičeno razumela kot razpad pravnega in finančnega sistema, kar gotovo ne bi prispevalo k ugledu Jugoslavije v mednarodnih finančnih krogih. Namesto gentlemanskega sporazuma bodo po besedah viceguvernerja prizadete banke, ki so poslovale z Agrokomercom, »ukradene« milijarde morale sodno izterjati, tako vsaj narekujejo predpisi. Ne glede na usodo goljufije firme bo NB od Bihaške banke zahtevala vse ukrepe, ki jih predpisuje zakon, vključujoč stečaj oziroma likvidacijo podjetja.

Včeraj je o Agrokomercu spregovorila tudi zvezna vlada, ki v daljšem sporočilu javnosti navsezadnje pove naslednje: zakon in predpise bo treba odločno izvajati in spoštovati. Torej ne pridejo v poštev »alternative«, ki si jih je zamislil Abdić in s katerimi so se strinjali nekateri bančniki, med njimi tudi predstavniki Ljubljanske banke.

No, ko smo že pri Ljubljančanih, ki so v javnosti zaradi nerazumljivega »razumevanja« težav Agrokomerca dobili nekaj klofut, kaže omeniti nekaj ostrih komentarjev v Dnevniku in Delu, v katerih novinarji in sogovorniki v intervjujih izražajo začudenje nad tolikšno prožnostjo ob goljufijah. Včeraj je naposled spregovoril predsednik Ljubljanske gospodarske banke Leopold Maček, ki je novinarjem Dnevnika razkril marsikatero podrobnost iz ozadja afere ter pojasnil tudi ravnanje LB.

Predvsem početje Agrokomerca je tudi po Mačkovem mnenju organiziran napad na temelje gospodarskega in pravnega sistema, goljufija in grabež. Ne gre za enega človeka (Abdića), temveč za sistem. Prepričan sem, je rekel Maček, da delavci v Agrokomercu niso imeli pojma, kaj jim pripravljajo direktor in njegovi mentorji: »rop stoletja«. In to s pomočjo Bihaške banke, kladuške službe družbenega knjigovodstva in sodišča.

In kako to, da je tudi Ljubljanska banka nasedla Agrokomercu? Odgovor na to vprašanje je precej obsežen in zapleten, po drugi strani pa kar srhljiv. Seveda so posumili, da nekaj ni v redu, toda za Agrokomerc se je zavzel predsednik bosanskega izvršnega sveta, ki je prepričeval bančnike, naj ne prekinejo »dobrega sodelovanja s to njihovo perspektivno firmo«. Intervenirali so tudi predsednik predsedstva BiH Mate Andrić, pa njihov predsednik Gospodarske zbornice in celo Radovan Makić - član zvezne vlade. Vsi omenjeni tovariši so torej s svojim ugledom »pokrili« nepokrite menice Ostapa Benderja in Velike Kladuše.

Ljubljanska banka je pristala na predlog o prekvalifikaciji dolga v posojilo iz enega samega preprostega razloga: tako bi dobili vsaj del oropanega denarja. Če bo stekla normalna, zakonita pot, se bodo kot banka, ki ji je Agrokomerc podtaknil največ milijard na ničvrednih papirjih, najverjetneje obrisali pod nosom...

Z. Š.

Zahodnonemške rakete niso predmet pogajanj med velesilama

Bonn bi se odpovedal svojim Pershingom če bi se ZDA in SZ v Ženevi domenile

BONN — Zahodnonemški kancler Kohl je danes izjavil, da bi se bila njegova vlada pripravljena odreči posodabljanju svojega raketnega sistema Pershing A1, če bodo ženevska pogajanja pripeljala do zaželenih rezultatov. Če bo sporazum podpisan in uveljavljen ter če bodo zagotovljene ustrezne možnosti za preverjanje izvajanja sporazuma, bo ZRN v letih 1991/1992 svoje rakete poslala med staro železo.

V režiji, za katero ni moč zanesljivo trditi, da je bila slučajna, sta se danes pred tiskom v zahodnonemškem glavnem mestu pojavila oba pola zahodnonemške politike in tako oznanila, da je političnih počitnic konec. Dopoldne je vodja opozicijske socialne demokracije Hans-Jochen Vogel napadel vlado, da je ob vse večjem številu odprtih problemov (množična brezposelnost, ki je skorajda dosegla doslej najvišje povojno stanje, kriza v tradicionalnih zahodnonemških industrijskih panogah, kmetijska kriza, davčni pritisk na nižje zaslužke in seveda predvsem zapleti okoli Pershingov) »nesposobna za ukrepanje«. Kar zadeva ta zastareli zahodnonemški raketni sistem, je Vogel sporočil, da bi njegova stranka utegnila »soglašati« s sklepom, s katerim bi se vlada odpovedala posodabljanju svojih Pershingov.

Kohl, ki je pred tisk stopil uro kasneje, se raketam ni odpovedal, vendar pa je sporočil, da se jim je pod določenimi pogoji pripravljen odpovedati. Kancler je ponovno pribil, da zahodnonemške rakete niso predmet ženevskih pogajanj, ker so pač zahodnonemške in ne sovjetske ali ameriške. Ob tem je tudi grajal moskovsko vlado, češ da si je vprašanje zahodnonemških Pershingov izmislila, da bi tako nastala nova ovira za ženevska pogajanja o odstranitvi te kategorije raket iz Evrope. Ob tem pa je Kohl ponudil rešitev, ki je bila že nekaj časa v zraku in o kateri so že včeraj spregovorili predstavniki drugega partnerja v vladni koaliciji, to je predstavniki liberalne FDP. Zahodnonemške rakete zatorej ne bodo predmet ženevskih pogajanj, vendar pa naj bi se jim Bonn odrekel, ko bo sporazum podpisan in ratificiran in ko bo stopil v veljavo. Sam Kohl pa je izrekel prepričanje, da bo ta proces uveljavljanja sporazuma trajal toliko časa, da se bo ujemal z odhodom zahodnonemških Pershingov v staro železo. Kohl je to priložnost izkoristil za to, da je postavil pred javnost še drugo zahodnonemško željo, ki je povezana s problemom Pershingov, to je željo, da bi se po pogajanjih o raketah srednjega dometa začela tudi pogajanja o raketah kratkega dometa. Pri tem bonska vlada računa tudi na podporo vlad NDR, Poljske in pa ČSSR.

Vlada o Kohlovem predlogu še ni razpravljala in ga je Kohl predstavil kot stališče, ki ga je sprejel kot šef vlade. Vendar pa je očitno, da se to stališče opira na dokaj široko soglasje znotraj vladne koalicije in da je Kohl svojo avtoriteto v tem vprašanju postavil v ospredje zato, da bi po tej poti odgovoril na socialnodemokratske očitke, češ da kancler ni sposoben ukrepati. Sicer pa bo o Pershingih govor prihodnjo sredo na izredni seji zveznega zbora, seji, ki je sklicana na zahtevo socialno demokratske opozicije. Današnja dramaturgija, ki je povezala dve tiskovni konferenci, pa ima seveda tudi veliko opravka z deželnimi volitvami v Schleswig-Holsteinu in Bremnu 13. decembra.

O tem, da pri tem ne gre za izključno Kohlov predlog, pa utegne pričati tudi Kohlovo priznanje, da se je danes ponoči pogovarjal — kot se je izrazil — z Belo hišo.

MARJAN SEDMAK

V Perzijskem zalivu vlada napeto zatišje Razvoj zelo pestre diplomatske dejavnosti

BAGDAD — Položaj se v Zalivu navidezno umirja, saj kaže, da bodo do 20. septembra »peli« diplomati in zato utišali topove. Ta datum so določili na izredni seji Arabske lige kot zadnji termin, do katerega mora Iran sprejeti resolucijo Varnostnega sveta OZN št. 598 o takojšnji prekinitvi zalivskega spopada, v nasprotnem primeru bi zmerne arabske države lahko prekinile diplomatske odnose z islamsko državo.

V tem okviru se je torej razvila intenzivna diplomatska dejavnost, ki bi lahko pripomogla do največjega preobrata v sedem let trajajoči krvavi vojni med Irakom in Iranom. V ta mozaik spada tudi današnji sestanek med namestnikom iranskega zunanjega ministra Mohamedom Lariženijem in italijanskim kolegom Andreottijem, najbolj zavzetim podpornikom zadnje mirovne pobude svetovne organizacije. Vendar izgleda, da Andreotti pri prepričevanju italijanskih politikov ne bo imel tako lahkega dela, vsaj sodeč po izjavi načelnika socialistične senatne skupine Fabia Fabbrija. Predstavnik PSI trdi, da je bilo časa za razmislek dovolj in mora zato italijanska vlada končno sprejeti svoje odgovornosti. Socialisti, kot sicer tudi drugi predstavniki laičnih strank, stremijo k večji vlogi italijanske diplomacije ne le na sedežu OZN in v drugih »političnih« organizacijah, ampak tudi pri ustvarjanju enotnega zahodnega politično-vojaškega bloka, ki se bo lahko postavil po robu naraščajoči iranski nadutosti.

Iz Teherana obveščajo, da so njihove pomorske sile bombardirale iraška petrolejska terminala pri Basri, iraška tiskovna agencija Ina pa k temu dodaja, da so bila tudi civilna naselja okrog Basre tarča zadnjega iranskega bombardiranja.

Angleška revija Jane's Defence Weekly, specializirana v vojaških vprašanjih, je včeraj objavila zanimiv podatek, da je Irak največji uvoznik orožja na svetu. Irak je v letih 1981-85 nabavil orožja za 24 milijard dolarjev, sledi mu Saudska Arabija s 15 milijardami dolarjev, Iran pa je za orožje potrosil »le« 6,4 milijarde dolarjev.

Ameriška helikopterja See Stallion, specializirana za iskanje morskih min, na vzletni palubi ameriške ladje Guadalcanal (Telefoto AP)

• Valtellina

NADALJEVANJE S 1. STRANI

meji na Sondrio, velja izjemno stanje, med prebivalstvom pa narašča živčna napetost.

Nihče si namreč ne dela več utvar. Polsko jezero se bo morda že danes prelilo čez obronke plazu in se kakorkoli že spustilo po previsu v dolino. Kako se bo ta povsem naravni proces odvijal, pa ostaja neznanka, kljub poizkusom, ki so jih tehniki civilne zaščite izvedli na maketi v Milanu.

V jezeru naj bi bilo približno 16 milijonov kubičnih metrov blatne vode. Ko se bo ta voda izlila v dolino bi morala ustvariti 100 metrov visok slap, nakar bi morala priteči v Addo, ki običajno ne prenese več kot 400 kubičnih metrov vode na sekundo. Očitno je, da bo ogromna masa vode spremenila naravni tok Adde in pri tem tudi vplivala na izoblikovanje nove struge, najbolj kritični trenutki pa bodo vsekakor prvi, ko bo voda preplavila 1.300 metrov dolgo pot do kraja Ponte del diavolo.

Da bi bile posledice preliva znosnejše, se tehniki civilne zaščite trudijo, da bi čimprej naravnali obronke plazu. Jezero in plaz so včeraj nenehno obletavali helikopterji civilne zaščite, s katerih trojica izvedencev s prof. Maionom na čelu, kar s prostim očesom sledi razvoju položaja. Na obronkih pa so bili na delu delavci petih podjetij (Cariboni in Conicos na gornjem delu, Unione, Italstrade in Ferrostrade pa v dolini), ki so skušali z bagerji naravnati čimveč zemlje. To naj bi bil zaenkrat edini način, da bi lahko omilili posledice skorajšnjega preliva. Na terenu je do pred kratkim delovalo tudi podjetje Snam progetti, ki bi bilo moralo realizirati tunel, skozi katerega naj bi se izteklo jezero, glede bistveno spremenjenega stanja pa so morali delavci na vrat na nos podreti gradbišče in postaviti na varno ves gradbeni material.

Prebivalstvo doline se vsekakor ni vdalo usodi. Zapustili so svoje domove, za katere še ne vedo ali jim bo voda prizanesla ali ne, in ostro kritizirajo neučinkovito delovanje javnih struktur. Mesec dni je namreč minilo, ne da bi kdo dejansko preučil položaj in sprejel primerne protiukrepe. Tudi v primerih, ko je do teh drastičnih ukrepov prišlo, pa jih ni nihče izvajal dosledno. Primer je tudi izselitev 20.000 ljudi, ki jim grozi jezero. Že spet naj bi se namreč pojavile posebne dovolilnice za vstop na nevarno območje, nekateri niso zapustili svojih domov, ceste pa so še vedno prehodne in polne prometa.

Polsko jezero pa bi lahko predstavljalo še večjo nevarnost za dolino, ko bi se dokončno vsul manjši plaz, ki že drugi dan drsi proti vrhnjemu robu jezera. Plaz bi se lahko vsul na že obstoječi plaz, lahko pa bi padel v vodo, kar bi povzročilo nenadno preplavo.

Obe strani pokazali dokajšen interes za rešitev spora

Južnoafriški rudarji proučujejo kompromisne predloge delodajalcev

NAIROBI — Okrog 340.000 stavkajočih afriških rudarjev se danes odloča o predlogu rudarskih družb oziroma južnoafriške rudarske zbornice glede povišanja plač, povečanih dodatkov za dopuste in večji odškodnini za rudarje, ki so se ponesrečili v nesrečah v rudnikih, ali postali žrtev teh nesreč. Generalni sekretar sindikata Nacionalne zveze rudarjev (NUM) Cyril Ramaphosa ni nič izjavil v zvezi s temi predlogi in tudi ni povedal, ali bo sindikat, ki vodi stavko, priporočil rudarjem, naj sprejmejo zadnje predloge ali ne.

Predlogi rudarske južnoafriške zbornice, ki predstavlja šest največjih rudarskih družb, so rezultat včerajšnjih pogajanj med predstavniki zbornice in vodstvom Nacionalne zveze rudarjev. Obe strani sta pristali na pogajanja brez predpogojev, kar naj bi pomenilo, da na obeh straneh obstaja interes za končanje največje rudarske stavke v zgodovini južnoafriške rudarske industrije in sindikalno-delavskega gibanja. Tega dejstva uradno sicer nobena stran ne poudarja, vendar je očitno, da je stavka, ki se je prevesila v tretji teden, precej izčrpala tako rudarske družbe kot stavkajoče. Po nepristranskih ocenah naj bi južnoafriška rudarska industrija doslej utrpela več sto milijonov dolarjev škode, po drugi strani pa verjetno tudi v sindikalnih skladih zmanjkuje denarja za pomoč stavkajočim.

Značilno je, da se je v pogajanja vključila rudarska zbornica, medtem ko se je prejšnji teden z vodstvom nacionalne zveze pogajala le Angloameriška družba, največja rudarska korporacija v državi. Dvodnevni pogovori o zaustavitvi nasilja in nemirov med stavko so po dveh dnevih končali neuspešno, stavka se je nadaljevala in z njo tudi nemiri in spopadi, v katerih je bilo doslej mrtvih sedem rudarjev, več kot tristo pa ranjenih. Analitiki v Južni Afriki sedaj ugibajo, na kakšen sprejem bo naletel današnji predlog rudarskih družb, ki so medtem utišale grožnje o odpustu stavkajočih (do sedaj naj bi jih vsega odpustili med enajst in petnajst tisoč), da ne bi še bolj zaostrile že tako ali tako zelo naelektrenega ozračja.

Cyril Ramaphosa, sekretar zveze rudarjev, si prizadeva za sporazum

Opazovalci navajajo, da rudarske družbe v zadnjih predlogih niso sprejele sindikalne zahteve po 30-odstotnem povišanju plač, temveč vztrajajo pri svojem predlogu, ki predvideva od 14 do 23,5-odstotno povišanje glede na delovne pogoje, v kakršnih delajo črnski rudarji. Očitno naj bi bila kompromisna rešitev v tem, da so rudarjem pripravljeni plačati več za dopuste in povišati odškodnine ponesrečenim rudarjem in družinam rudarjev v primeru smrti. Vprašanje je, ali se bo večina stavkajočih rudarjev sprijaznila s temi kompromisnimi predlogi. Ob tem je brez dvoma zanimiv molk sindikalnega voditelja Cyrila Ramaphosa, kar morda oznanja tiho soglasje rudarskega sindikata s predlogi rudarske zbornice. Če bi stavkajoči, oziroma večina njih, sprejeli te predloge, bi se dolga in izčrpujoča stavka bržkone končala, kar pa seveda ne pomeni, da se s tem končuje emancipacijski boj afriških rudarjev za večje socialne in materialne pravice in v tem okviru boj proti belskim privilegijem in proti apartheidskemu sistemu.

Zadeva Waldheim deli koalicijo

DUNAJ — *Ne mine več ura v avstrijskem političnem vsakdanu, ki bi na kakršenkoli način že ne spomnila na absurdno situacijo, v kateri se je znašel domnevni prekupčevalec z Waldheimovo preteklostjo Fred Sinowatz, skupaj s svojim nekdanjim šefom kanclerskega kabineta Hansem Puschem in zdaj že upokojenim direktorjem državnega arhiva Rudolfom Neckom. Med tistimi, ki skušajo gasiti spletkarski požar, se je sinoči pojavil tudi sam predsednik republike.*

Kurt Waldheim je pozval »vse odgovorne«, naj z vsemi razpoložljivimi močmi nastopijo »zoper vsakršno obliko politične ali čustvene polarizacije«. Poleg tega je predsednik izrazil »obžalovanje, da je prišlo do takšne poti«. Zanj je »celota države« v ospredju, saj si prizadeva za »vzajemnost«. Neverjetno. Ko pa javno mnenje ob močni podpori tukajšnjega časopisja čisto odprto špekulira z vprašanjem, ali naj bi Fred Sinowatz, predsedujoči v SPOE odstopil ali ne, in večinoma prihaja do zaključka: naj odstopi. Potemtakem naj bi bila »edina posledica Waldheim-bolezni«, je danes v socialistično Neue AZ zapisal Herbert Lackner, »odstop nekoga, ki se mu nedokazano očita, da je začel govoriti o tistem, zaradi česar zdaj nihče noče govoriti z nami. Mednarodne reakcije bi bile upravičeno neprecenljive.«

Napetost med socialisti in ljudsko stranko, torej koalicijskima vladnima partnerjema narašča. Že včeraj je kancler Vranitzky izjavil, da vso zadevo vneto podpihujejo »določeni krogi v OEVP«, centralni socialistični sekretar dr. Heinrich Keller, ki sicer meni, da »koalicija nikakor ne sme pomeniti tega, da ena od obeh strank izgubi svoj obraz«, je danes odprto in ostro napadel svojega »kolego« v ljudski stranki, njenega generalnega sekretarja Michaela Graffa. Za Kellerja je povsem jasno, da anonimne prijave zoper Sinowtza, Puscha in Necka, ki te dni prihajajo na državno tožilstvo, izvirajo pri Graffu. »Z vsem spoštovanjem do državnega tožilstva,« je dejal Keller, »samo to ni pristojno za reševanje nastale politične situacije, ki jo Graff s tem ko zlorablja govorice v politične namene, zastruplja.« Politična klima je »zastrupljena«, Graff pa dela težave koalicijski vladi.

Sodeč pa anketi, ki jo je opravil Gallupov institut, bi 47 odstotkov socialističnih volivcev pozdravilo resolucijo, ki bi zahtevala Waldheimov odstop, 41 odstotkov se je o tem izreklo negativno. Na vprašanje, ali »naj Fred Sinowatz ostane predsednik SPOE« jih je 55 odstotkov odgovorilo z »da« in 36 z »ne«. Za konec oktobra predvideni socialistični kongres bodo verjetno za kakšne tri tedne preložili, da bi z njim ne vplivali na strankarski boj za glasove na dunajskih deželnih volitvah, ki bodo 8. novembra.

BARBARA GORIČAR

Kaj vedo Beograjčani o aidsu

BEOGRAD — Skupina študentov Medicinske fakultete v Beogradu je anketirala someščane, da bi ugotovila, kaj vedo o aidsu. Ugotovitve so zastrašujoče.

Dejstvo, da se aids prenaša s spolnimi odnosi pozna le vsaki deseti anketiranec. Polovica jih priznava, da se ne znajo zaščititi pred boleznijo, kljub temu da jih je več kot dvajset odstotkov lani imelo štiri ali več partnerjev.

In kaj Beograjčani mislijo o obolelih? Trideset odstotkov meni, da je takšne potrebno osamiti.

Sicer pa — petinštirideset odstotkov anketirancev ve, da aids razsaja, a da oni sami in njihovi bližnji niso v nevarnosti.

Deželna uprava bo takoj sprejela ukrepe za odpravo posledic neurja

VIDEM — Vremenske razmere v Furlaniji-Julijski krajini so se včeraj občutno izboljšale. Hudi nalivi, ki so povzročili toliko škode, so pojenjali že v torek zvečer; za seboj pa so pustili hude posledice, za odpravo katerih bo potrebno precej časa in tudi finančnih sredstev.

O veliki škodi poročajo skoraj iz vseh krajev videmske in pordenonske pokrajine. Poškodovane so ceste, vodovodi, kanalizacije, da o škodi na poljih sploh ne govorimo. Prav kmetje so po vsej verjetnosti zadobili najhujši udarec zaradi tega neurja, nič manj veseli pa niso niti turistični delavci, saj je slabo vreme odgnalo marsikaterega gosta. Veliko škodo so utrpele plaže v Gradežu in v Lignanu, kjer so se doslej lahko hvalili z rekordno sezono.

Pristojne oblasti — v prvi vrsti deželna uprava — sedaj proučujejo stanje in se dogovarjajo o ukrepih, ki jih bo treba sprejeti za ublažitev posledic. V Vidmu je bil tako včeraj popoldne sestanek med predsednikom deželnega odbora Biasuttijem s pristojnimi deželnim odborniki in tehniki ter župani prizadetih občin. Na njem so preverili trenutno stanje, predstavniki Dežele pa so zagotovili, da bo deželna uprava že pred petkom sprejela prve ukrepe za odpravo posledic neurja.

O vremenskem neurju, oziroma o njegovih posledicah, bo v prihodnjih dneh stekla razprava tudi na politični ravni.

Začela se je sicer že včeraj s tiskovnim poročilom svetovalske skupine KPI v deželnem svetu. V njem komunisti poudarjajo, da so že večkrat in na različnih ravneh opozorili na nevarnosti, ki pretijo raznim krajem naše dežele v primeru hudih vremenskih neurij. To se je sedaj zgodilo — dodajajo — ko so predvsem gorati predeli utrpeli precejšnjo škodo. KPI pri tem ugotavlja, da so bili prav ti predeli v bistvu zapuščeni, prizadel jih je tudi potres, sedaj pa bodo hudi nalivi lahko še povečali hidrogeološko propadanje, ki je sad neobčutljivosti in napačnega upravljanja teritorija.

Komunisti tudi opozarjajo na nerešen in stalno nevaren položaj vzdolž Tilmenta, kjer se nevarnost za prebivalstvo stalno veča, zaradi česar je potrebno nujno ukrepati.

Zaradi vseh teh razlogov so komunisti mnenja, da ni več mogoče naprej po poti majhnih zajezitvenih posegov, ampak je, nasprotno, potreben resen načrt o zaščiti teritorija. Potreben je zato deželni načrt širokega obsega, ki naj združi deželna in državna finansiranja in finansiranja Evropske gospodarske skupnosti. Predvideva naj program kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih načrtov.

Zaradi sedanjega stanja je komunistična skupina zahtevala tudi takojšnje sklicanje pete svetovalske komisije, na kateri naj bi pristojni odbornik orisal ukrepe, ki jih namerava sprejeti deželna uprava v takem stanju.

Močni nalivi so v Vidmu preplavili tudi Trg 1. maggio

Večje skupine turistov že zapuščajo Istro

KOPER — Medtem ko so portoroški hotelirji šele včeraj natančneje in skupaj preštevali izkupiček od portoroške noči, so morali prometni miličniki preusmerjati reko avtomobilov, ki odhaja iz Istre, po koprski obvoznici proti Dekanom, če niso hoteli, da se promet na obalni cesti proti notranjosti ne bi spet zagozdil. Na mejnih prehodih koprskega območja UNZ pa vsaj dopoldan turistom ni bilo treba dolgo čakati za izstop iz države.

Turisti odhajajo zaradi slabega vremena, nekateri so slabo vreme izkoristili za izlete in nakupovanja, nekateri odhajajo zaradi pomanjkanja vode v Istri, največ pa zato, ker bo konec tedna za marsikoga tudi konec počitnic.

V hotelih, zasebnih sobah in kampih slovenske Istre in Krasa so danes našteli 13.078 turistov, ali 14 odstotkov več kot lani, od tega 10.758 tujcev ali deset odstotkov več. V kampih pa jih je bilo minulo noč kar 80 odstotkov več kot lani iste dni.

Neglede na najrazličnejše komentarje o tem, kakšna je bila iztekajoča glavna turistična sezona, lahko trdimo, da bo po številu ustvarjenih, ali bolje, zabeležnih prenočitev v Slovenskem Primorju in večjem delu Istre zelo podobna lanski. Ob vseh ugankah o tem, koliko zaslužka in deviz zares prinaša turizem in ob dejstvu, da jugoslovanskemu turizmu največ zaslužka prinaša prav plačilo prenočitev, je na koncu število prenočitev žal še zmeraj najbolj otipljiv kazalec dogajanja v našem turizmu.

Tudi letos pa ne moremo mimo ugotovitve o tem, da je naša dežela ponovno izgubila nekaj ugleda - predvsem zaradi neprimernih cen in vse slabše infrastrukture (predvsem pomanjkanja vode), kar pomeni, da se je letos še za korak oddaljila od tiste deklarirane kakovosti turističnega proizvoda, o katerem lahko poslušamo za vsakim vogalom. Celo za obalni turizem, kjer najbolj prisegajo na kakovost, je letos značilno, da se je število prenočitev veliko bolj povečalo v zasebnih sobah in kampih kot v hotelih.

Povejmo še, da so tukajšnji turistični delavci letos veliko bolj previdni, ko govorijo o zaslužku, verjetno zaradi slabih izkušenj iz minulih let. Včeraj so se na primer v Portorožu dogovarjali, kako bodo pokrili stroške organiziranja portoroške noči, ki so znašali približno 28 milijonov dinarjev. Po podatkih, ki so jih povedali na tem sestanku, bi lahko sklepali, da so to noč gostinci ustvarili le približno 150 milijonov dinarjev več zaslužka, kot bi ga ob normalni sobotni poletni noči brez ognjemeta. Zato se nekateri zdaj sprašujejo, ali je bil ves napor smiseln.

Skupaj z najodgovornejšimi družbenopolitičnimi delavci v regiji pa bodo turistični delavci morali čim bolje premisliti, kaj storiti, da jih prihodnje poletje ne bi spet presenetilo to, kar se dogaja zadnje tedne z vodo. Kajti brez teh osnovnih dobrin zveni vsako razmišljanje o »večji kakovosti turistične ponudbe« kot puhlo, času in težavam neprimerno besedičenje.

BORIS ŠULIGOJ

Prelepa dolina med sencami nacionalnih sporov

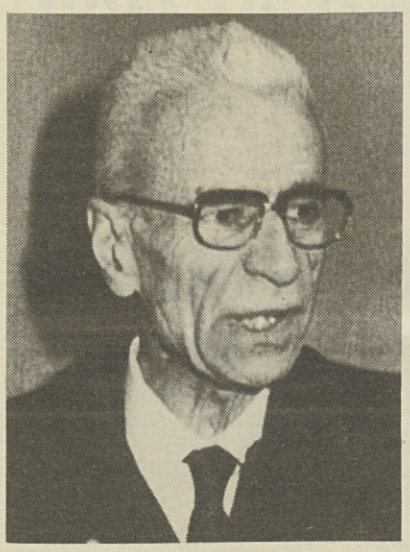

Predsednik SVP Silvius Magnago

MERAN — Po krajšem bivanju v Dalmaciji sem se odločil, da obiščem prijatelje v Meranu. Tod sem se že večkrat potepal; deloma kot turist, deloma pa tudi zato, ker me je zanimalo in me zanima, kako tam živi nemška manjšina.

Z ženo in sinom smo odpotovali dan pred velikim šmarnom, to je proti vsem navodilom, ki jih je dajala televizija. Zdirjali smo kar po avtocesti do Bocna. Od Bocna do Merana pa te popelje cesta, ki je čisto neprimerna za ogromni promet. Ozka je, povrhu tega pa zaustavljajo promet številni traktorji, ki prihajajo iz dragocenih jabolčnih sadovnjakov. Cesta ima svojo zgodovino. Nameravali so jo namreč razširiti, kmetje pa so se uprli. Ker so tu kmetje velesila in ker vodi Bocensko pokrajino, ki ima status dežele, nemška SVP, z razširitvijo in predhodnimi razlastitvami ni bilo nič. Pri nas se dogaja obratno. Slovenska zemlja je tarča razlaščanja za mnogo manj pomembna ali potrebna dela.

Meran te pozdravi z edinstvenim čarom. Mehka dolina se kmalu vzpne v strme hribe, v daljavi opaziš velikane Alp. Mestece, sezidano v karakterističnem slogu, te pozdravi z bogatim nasmehom cvetja, z zelenimi parki, z lesketajočimi se izložbami in seveda z velikim vrvežem, saj gre za enega izmed najstarejših in najuglednejših turističnih centrov.

Turist je tu kralj, turistična organizacija brezhibna, a nevsiljiva, cene so za vsak žep. Spokojna atmosfera te sprosti, tako da ti niti na misel ne pade, da je bocenska pokrajina, kamor spada tudi Meran, doživljala in doživlja vroče poletje. Politično vroče, saj so se odnosi med nemško govorečo manjšino, bolje bi rekli večino, in italijanskim prebivalstvom dokaj zaostrili.

Namestim se pri prijateljih, beseda teče o tem in onem, seveda pa ne moremo mimo dogodka, ki je močno vzburil javnost. Gre za znano afero o zapornem nalogu, ki so ga prejeli voditelji Heimatbunda, češ da so se med nastopi v tujini žaljivo izrazili do Italije. Tudi ta ukrep, ki ga je izvedlo bocensko sodstvo, dokazuje, kako se stvari izostrujejo. Sodni pozivi proti »deliktu mišljenja« so seveda nesprejemljivi. Dejstvo pa je, da se v bocenski pokrajini stvari ekstremizirajo. Heimatbundovci odkrito izražajo svoje avtonomistične in separatistične težnje. Bitka se bije tudi v sami SVP, kjer se bo prav gotovo odprlo vprašanje starega karizmatičnega voditelja Silviusa Magnaga. Eden izmed glavnih voditeljev Heimatbunda Eva Klotz želi očitno uresničiti sen znamenitega očeta, ki je bil po južnotirolskih dolinah in hribih heroj, za italijansko oblast pa navaden terorist.

Čez nekaj dni, potem ko sem prišel v Meran, je heimatbundovec Paul Pichler prejel na neonacistični manifestaciji v Nemčiji posebno nagrado za protiitalijansko dejavnost; nagrado mu je podelila v Nibelungenhalle, to je v stavbi, ki jo je dal zgraditi Hitler leta 1934 na Bavarskem, neonacistična organizacija Deutsche Volksunion.

Italijansko prebivalstvo v Bocnu pa je protestiralo proti splošnemu stanju tako, da je že kar množično volilo misovsko stranko. Kombinacije so dokaj pekoče.

Pustimo mračno ozračje. Bivanje v Meranu, pohajkovanje po Algundu, lepi vasici čisto pri Meranu, kjer ima prijatelj zdravniško ambulanto, ne sluti mračnih senc. Turistična organizacija, ki jo oplaja večstoletna tradicija, ti odpira pot v prelepo naravo. V turističnem biroju ti nudijo vse podatke, ki jih lahko turist potrebuje. Najameš si lahko gorskega vodnika, lahko igraš tenis, kopaš se lahko v enem izmed številnih javnih ali pa zasebnih bazenov. Skoraj vsak penzijon ima tu svoj bazenček. Sedežnice in druge vlečnice te popeljejo v objem planin, potem pa se lahko sam povzpneš na vrhove. Poti je tu za vsak okus in zmogljivost. Če me ni presenetilo, da neprenehoma zalivajo ogromne sadovnjake jabolk, sem bil vsekakor presenečen, da kmetje zalivajo tudi strme pašnike, ki se razprostirajo v okolici ličnih kmetij. Vode očitno ne manjka.

V dolini te čakajo lepe restavracije, kjer ješ okusno domačo hrano, obdan s prijaznostjo gostincev. Cene nikakor niso pretirane. Ni kaj, da ne bi pomislil na svoje bivanje v Dalmaciji, kjer moraš prevečkrat plačati lepoto morja z občutkom, da si nekakšna molzna krava. Cene niso prav nič nižje, celo višje so, ponudba pa ni na višini, vsaj ceni ne odgovarja. Tudi za spanje velja isto. Turist dobi v Algundu lepe zasebne sobe, kjer ti nudijo obilen zajtrk in seveda vse ostale usluge za cene, ki so zmerne.

Sem prihaja vedno več italijanskih turistov in to se pozna tudi v klimi. Zaslužek pač odplakne napetosti. Spominjam se, kako sem se moral pred leti mučiti s tamkajšnjimi nemškimi narečji, če sem hotel kaj pojesti ali popiti. Letos pa je gospodinja gostilne opozorila natakarja, naj spregovori v italijanščini, saj nisem nemški gost. Natakar je takoj pričel zavijati po italijansko, kaj pa si je pri sebi mislil, ne vem. V hribih je drugače. Različne so socialne razmere kmetov, njihov stik z dolino zrahljan, marsikdo razume in govori izključno domače nemško narečje.

Kar zbode v oči, pa so ljudska stanovanja v okolici Merana in drugod. Oaza blagostanja ni oaza za vse. In tudi v teh stolpnicah se odražajo trenja, ki jih hočeš nočeš ustvarja zakon o proporcionali. Pri ljudskem štetju morajo prebivalci izraziti svojo pripadnost. Tri možnosti so: ali napišeš, da si italijanske ali nemške ali pa ladinske narodnosti. Na podlagi številčnosti omenjenih skupin dodeljujejo javne službe in tudi ljudska stanovanja. Zgodi se, da je italijanskih prošenj preveč, nemških pa premalo. Nič se ne bo razdelilo, raje bo ostalo stanovanje prazno, italijanski prosilec pa na cesti. Podobne stvari se dogajajo v bolnicah, kjer je premalo zdravnikov, na železnicah in v najrazličnejših uradih.

Tudi to me čudi, da v bogato turistično ponudbo ne uvrščajo kulturnih prireditev, razen folklore. Očitno si nemški turisti, teh je pač največ, ne želijo visokih kulturnih dogodkov. Privlačnejši so ogromni sladoledi, klobase, senčni parki in gorske koče, kjer te postrežejo kot v restavraciji...

ACE MERMOLJA

Turistična ponudba je na Južni Tirolski res brezhibna

DANIELLE STEEL **50.**

Njena družina

Prevedla
Irena Trenc-Frelih

»Ward, prosim...« Obrnila se je, da ne bi videl solz v njenih očeh, pa jo je pograbil za roko in jo grobo potegnil nazaj. »Daj no, gospodična Resničnost, povej mi svoje načrte. Ti si tista, ki se tako trudi, da bi se vsi sprijaznili z usodo. Prekleto, če ne bi bilo tebe, bi še vedno živeli tako, kot smo bili navajeni.« Tako torej, ne sebe, njo je krivil za vse, ali pa si je morda samo želel, da bi jo. Dobro ga je poznala, pa vendar se ni mogla ustaviti in je udarila nazaj:

»Če bi, bi imeli pet milijonov dolgov namesto štirih.«

»Kristus... govoriš čisto tako kot tisti dve stari devici, Gentry in Burford, ki ne ločita svoje riti od luknje v zemlji. In kaj potem, če bi imeli dolgove?« je še zakričal vanjo in se oddaljil od nje. »Poprej smo spodobno živeli, ne?« Razkačeno jo je pogledal čez sobo, toda to je bila prej jeza na samega sebe kot nanjo. Faye je nepričakovano zakričala nazaj:

»Vse skupaj je bilo zlagano, prekleto! Bilo je le še vprašanje časa, kdaj nam bodo vzeli hišo in odpeljali pohištvo.«

Ward se je grenko zasmejal. »O, že razumem. In kaj, misliš, da se dogaja zdaj?«

»Sama ga prodajava, Ward. Če bova imela srečo, nama bo ostalo nekaj denarja. Denarja, ki ga bova naložila, če bova pametna, in od katerega bova lahko nekaj časa živela. In veš kaj še? Najvažnejše je to, da še vedno imava drug drugega in otroke.«

Toda tega, kar je hotela povedati, ni hotel slišati. Oddivjal je iz sobe, da so se od treska zatresla vrata v podbojih. Njej so se še pol ure po njegovem odhodu tresle roke, vendar je nadaljevala s pospravljanjem stvari. Tri tedne pozneje sta prodala hišo. To je bil mračen dan zanju, a tudi edini izhod. Dobila sta manj, kot sta upala, toda kupci so vedeli, da nujno potrebujeta denar, in hiša ni bila več videti tako razkošna kot nekoč. Vrtnarjev že dolgo ni bilo več in park je nekoliko podivjal, za vrtiljakom je ostalo nekaj grdih brazgotin. Vse najlepše pohištvo sta že zdavnaj prodala, brez lestencev in zaves so bile ogromne sobe videti gole. Od nekega znanega igralca in njegove žene sta dobila zanjo četrt milijona dolarjev. Igralec ni bil posebno prijazen s Faye, z Wardom pa se nista sploh nikoli srečala. Šopirila sta se po hiši in pripovedovala svoje opazke posredniku z nepremičninami, kot da Faye sploh ne bi bilo poleg. Naslednjega dne sta poslala svojo ponudbo in sledil je teden dni pogajanj, da se je cena dvignila na toliko, kolikor sta nato iztržila. Burford, Gentry in Faye so vsi trije pritiskali na Warda, naj privoli. Prepričevali so ga, da nima druge izbire; ves obupan je končno privolil, sam podpisal ponudbo in se nato zaklenil v svojo delovno sobo z dvema steklenicama šampanjca in napol polno steklenico gina. Tam je sedel pred fotografijo svojih staršev na steni in tiho jokal ob misli na očetovo življenje in na življenje, ki ga je čakalo. Faye ga je videla šele pozno zvečer, ko je navsezadnje le prišel v njuno sobo. Ko je vstopil, si ni upala spregovoriti z njim. Opazovala je njegov obraz in imelo jo je, da bi zajokala. Izguba hiše je zanj pomenila konec nekega načina življenja in nenadoma se je zbala, da spremembe ne bo preživel. Sama je bila nekoč že revna, čeprav ne za dolgo, in še dobro se je spominjala krute resničnosti revščine. Njej se ni zdela tako zastrašujoča kot Wardu. Loteval se je je občutek, kot da že mesece beži in vprašala se je, ali se bo lahko še kdaj ustavila, ali se bosta še kdaj našla. Življenje je bilo kot najhujša mora iz njenih sanj in vseh njunih idiličnih trenutkov ni bilo več. Znašla se je pred grobo resničnostjo, pred tragedijo njegovega neodgovornega početja in pred pusto grdobijo do konca življenja. Pa vendar ni nameravala dopustiti, da bi se tako končalo, ni hotela dovoliti, da bi se vdal in se brezupno zapil.

Stal je in jo gledal, kot bi bral njene misli. Ko je prikorakal nazaj v sobo, je bil videti ves potrt. »Oprosti, Faye, da sem bil takšna mrha v tej zadevi.« Še naprej je strmel vanjo in ko se mu je poskusila nasmehniti, so jo v očeh zaščemele solze.

*Knjiga je izšla pri **Založništvu tržaškega tiska** in je na razpolago v **Tržaški knjigarni***

Pred začetkom veljave mednarodne konvencije o carinskih pregledih blaga

Majhne možnosti za uskladitev urnikov carinskih služb na meji z Jugoslavijo

Uradni list je 12. avgusta objavil kratko obvestilo, da je italijanski predstavnik izročil pristojnemu uradu Organizacije združenih narodov ratifikacijske listine mednarodne konvencije o uskladitvi obmejnih carinskih pregledov za blagovni promet. Konvencija bo tako začela veljati na mejnih prehodih italijanske republike prihodnjega 12. septembra. Gre za ratifikacijo mednarodnega sporazuma, ki je bil sklenjen že leta 1982 v Ženevi. Med državami, ki mejijo na Italijo, so ga doslej ratificirale Francija, Švica in Jugoslavija, medtem ko Avstrija svoje zakonodaje še ni prilagodila sprejetim dogovorom.

Konvencija sicer sama po sebi ne bo rešila vseh zapletov in problemov, ki se pojavljajo v postopku carinskega pregleda blaga, vendar predstavlja primerno zakonsko osnovo za njegovo preureditev. Osnovne točke sporazuma so precej zanimive: med drugim je predvideno, da bodo carinski uradi sosednjih držav uskladili urnike poslovanja, da bodo sprejeti specifični ukrepi za hitrejše preglede lahkopokvarljivega blaga in živine ter da bodo uvedeni, kjer bo to možno, skupni pregledi blaga carin sosednjih držav. Ravno tako bi morali poenostaviti preglede za tranzitno blago, ki potuje z mednarodnimi carinskimi listinami (carnet), oziroma pospešiti promet s kontejnerji.

Do tod določila konvencije. Ostane pa vprašljivo, kako bodo določila izvajali v praksi. Zahteva po poenotenju delovnih urnikov jugoslovanske in italijanske carine je bila pri nas že mnogokrat postavljena, saj prav neskladje urnikov povzroča na mejnih prehodih tržaške pokrajine velike zastoje pri pregledu in odpremljanju blaga. Prevozniki in špediterji so tudi zahtevali, da se vsaj za tranzitno blago omogoči prehod meje vseh 24 ur dnevno, toda predlog ni bil nikdar sprejet, tudi zaradi različnih pooblastil, ki jih imajo — na italijanski strani — carinski uradniki in finančni stražniki. Prav te dni smo bili priče takoimenovanim belim stavkam carinikov že samo zaradi tega, ker se je razvedelo, da namerava ministrstvo dodeliti finančni straži širša pooblastila za urejanje blagovnega prometa. Menimo, da je tako cehovsko gledanje carinskih uslužbencev škodljivo za blagovni promet, toda gotovo je, da krajevni gospodarstveniki in politiki ne bodo mogli sami rešiti te problematike, ki je v izključni pristojnosti ministrstva za zunanjo trgovino. In vendar bi bilo nekatere stvari mogoče urediti, saj je v konvenciji predvideno, da pride do dogovora med obmejnimi carinskimi organi. Odprto pa je vprašanje, kdo je v Italiji in v Jugoslaviji pooblaščen, da sproži pobudo za uradne pogovore in da predlaga določene skupne korake.

Po našem mnenju bo le težko prišlo do uresničenja zamisli o skupnih carinskih pregledih, saj sta na primer tovorna terminala na Fernetičih in v Sežani dokaj oddaljena in ni pojmljivo, da bi eni ali drugi cariniki odprli svoj urad na ozemlju druge države. Skupni pregledi blaga so že dalj časa ustaljena praksa na nekaterih mejnih prehodih med Švico in Italijo, vendar tam poteka meja skozi tovorni terminal. Kakorkoli že, prvi korak je storjen in sedaj morajo prav prizadeti gospodarstveniki vzeti pobudo v svoje roke. Menimo, da bi bilo zelo primerno, če bi pristojne oblasti na to obmejno problematiko opozorila tudi mešana italijansko-jugoslovanska trgovinska zbornica in prva priložnost za to bo že novembra, ko se bodo v Gorici na letnem zasedanju sešli člani obeh zbornic Italjug in Jugital. To bi vsekakor lahko bila zelo primerna priložnost za poglobitev tehničnih problemov carinskih pregledov, še zlasti ob dejstvu, da se letnih zasedanj redno udeležujejo tudi vladni predstavniki obeh držav. (zk)

Za učinkovitejšo zaščito gozdov pred požari

V dolinski občini bo tretja postojanka gozdnih čuvajev

Zelena in neobdelana površina zavzema ogromen del ozemlja tržaške pokrajine. 33% celotnega pokrajinskega teritorija pokrivajo gozdovi, ki jih leto za letom uničujejo požari. Na Tržaškem imamo povprečno 74% požarov na leto, kar pomeni, da je v tržaški pokrajini pogostnost požarov petkrat večja kot drugod v deželi. Geološka sestava kraških tal, klimatski dejavniki, skromno rečno omrežje in sama sestava gozdov ugodno vplivajo na vnetljivost in hitro širjenje požarov, ki jih povzroči v večini primerov človekovo nepremišljeno in neodgovorno dejanje ali naravni dejavniki. Čuvanje gozdov pred požari je ena izmed najbolj pomembnih in zahtevnih nalog Nadzorništva za gozdove in okoliških postaj gozdnih čuvajev. Čeprav je nevarnost gozdnih požarov na tržaškem ozemlju izredno velika, skrbi za zaščito gozdne površine le petnajst gozdnih čuvajev. Na Tržaškem delujeta dve postaji gozdne službe, v Devinu in v Bazovici. Devinska postojanka ima v varstvu ozemlje devinsko-nabrežinske in zgoniške občine ter severni skrajni del tržaške občine. Bazoviška ekipa gozdnih čuvajev pa skrbi za varstvo gozdnih pasov repentabrske, miljske in dolinske občine ter preostali del tržaške. Bazoviška enota ima na ramenih precejšnje breme, saj območje, ki ga ima v oskrbi, pokrivajo obsežne gozdne površine. Na tržaškem in dolinskem občinskem ozemlju zabeležijo vsako leto največje število požarov. Gašenje gozdnih požarov pa je samo ena izmed nalog gozdne službe, zato je peščica gozdnih čuvajev le težko kos tolikšnemu delu. Da bi nekoliko olajšali delo bazoviški enoti, bodo pristojni organi ustanovili novo postajo gozdne službe, ki bo imela sedež v dolinski občini. Nova dolinska postojanka bo zajela polovico območja, ki ga trenutno upravlja enota iz Bazovice. Razdelitev področja bo razbremenila bazoviško postojanko, ki bo tako lažje in tudi boljše opravljala poklicne naloge. Dolinska postojanka pa bo nudila ustrezno varstvo naravnim bogastvom ostalega predela tržaške pokrajine in zaščitila področje dolinske občine, ki je še posebno ogroženo. Ni slučaj, da bo imela postaja gozdne službe sedež v Boljuncu, na vhodu v Park doline Glinščice. Deželni odbornik za gozdarstvo Renato Bertoli in dolinski župan Edvin Švab se dogovarjata za gradnjo stavbe, kjer naj bi imeli gozdni čuvaji svoj sedež, urade, prostore za prenočitev, garaže idr. V prostore nove strukture bodo namestili tudi gasilski dom za brežanske prostovoljne gasilce. Združenje prostovoljnih gasilcev Breg ima sicer začasni sedež v prostorih nekdanjega javnega kopališča v Boljuncu, ki pa nikakor ne zadovoljuje potreb protipožarne brežanske organizacije. Dokler stavba ne bo zgrajena, se bodo gozdni čuvaji začasno vselili v prostor dolinske občinske hiše, ki jim jo bo občinska uprava dala v najem za leto dni.

Včeraj prvi dan seminarja za vzgojitelje

Kako je z rabo slovenskega jezika v dijaških domovih

Včeraj se je v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel začel vsakoletni seminar za vzgojitelje slovenskih dijaških domov iz Trsta, Gorice in Celovca. Seminar prireja Zavod za šolstvo SR Slovenije s sodelovanjem uprave tržaškega dijaškega doma Srečko Kosovel. Zjutraj so tečajniki razčiščevali vprašanje rabe slovenskega jezika v dijaških domovih in v javnosti nasploh. Debato so vodili dr. Breda Pogorelec, dr. Ada Vidovič Muha in dr. Janez Dudar, vsi člani Katedre za slovenski jezik in književnost Filozofske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Dr. Pogorelčeva nam je obrazložila, da so v diskusiji izhajali iz teoretskih predpostavk o rabi jezika nasploh, na kar so se lotili vprašanj in težav, ki jih srečujejo vzgojitelji pri svojem vsakdanjem delu. Zaradi tega so razpravljali o pragmatskem nivoju uporabe jezika pri otrocih.

Ravnatelj doma »Srečko Kosovel« Edvin Švab nam je povedal, da seminar poteka izmenično že vrsto let v Celovcu, Gorici in Trstu. Letos so prvič prisotne tudi učiteljice, ki poučujejo v Slovenskem šolskem centru v Čedadu. "Prireditelji tečaja," pravi Švab," želimo, da pedagogi na teh tečajih spoznajo nove prijeme in tehnike, ki bi jim lahko prav prišli pri opravljanju njihovega poslanstva, če to lahko tako imenujemo. Nadalje želimo, da se vzgojitelji iz različnih pokrajin med seboj spoznajo in izmenjujejo izkušnje."

Ravnatelj Slovenskega dijaškega doma v Gorici Edmund Košuta je mnenja, da je vprašanje spodbujanja otrok k rabi slovenščine zelo pereč problem. "Problemi postajajo iz leta v leto hujši," je dejal Košuta," prav zaradi pomanjkanja ustreznega zakona, ki bi nas ščitil. Navadni ljudje se tega morda ne zavedajo, kdor pa se ukvarja z vzgojo otrok, se vsak dan srečuje s posledicami tihe asimilacije."

Udeleženci tečaja so popoldne obiskali Veliko jamo pri Briščkih in razstavo »Človek in trta« v Repnu, kjer so si ogledali tudi otvoritev Kraške ohceti.

Festival KPI v Barkovljah

V Barkovljah bo tudi letos, kot že vrsto let, praznik komunističnega tiska, ki ga prireja tamkajšnja sekcija »Matjašič«. Praznik bo na vrtu pri "Rumeni hiši", Furlanska cesta 293, in bo trajal štiri dni, od jutri, 28. do ponedeljka, 31. avgusta. Tovariši barkovljanske sekcije so letos povabili proseško godbo na pihala, ki bo nastopila v petek ob 20. uri. Kot običajno, bo odprta razstava in prodaja knjig ter komunističnega tiska.

Za ples in dobro voljo bo vsak dan poskrbel Giuliano, ki bo izvajal najbolj priljubljene popevke lahke glasbe.

Pevke iz Hasselta bodo gostje Mladinskega zbora GM

V Trstu bo nastopil belgijski zbor

Danes zvečer bodo v Trst prispele mlade pevke belgijskega zbora Humaniora Virga Jesse iz Hasselta. Vse do ponedeljka bodo gostje Mladinskega pevskega zbora Glasbene matice, ki je letos marca bil na večdnevni turneji po Belgiji.

Dekliški pevski zbor Humaniora Virga Jesse je bil ustanovljen v šolskem letu 1971-1972. Trenutno ga sestavlja 55 deklet od 14. do 18. leta starosti. Od vsega začetka je mentor in zborovodja skupine prof. Leo Schepers. Zbor je nastal z namenom, da bi mlada dekleta doživela čar skupnega petja in tako vzljubila zborovsko glasbo. Zato, da bi ta cilj lahko uresničil, se zborovodja še posebej trudi ob izbiranju skladb. Le-te morajo biti primerne za zbor, istočasno pa morajo dosegati določeno kakovostno raven. Repertoar, s katerim se je dekliški zbor predstavil na svojih številnih nastopih, obsega v glavnem polifonska dela iz vseh obdobij in v različnih jezikih.

Na začetku je dekliški pevski zbor Humaniora Virga Jesse uspešno nastopal le na važnejših šolskih prireditvah. Kmalu pa se je predstavil tudi na glasbenem tekmovanju, ki ga je priredila bruseljska radijska postaja. Dober uspeh je nedvomno botroval pri postopnem kakovostnem dozorevanju, tako da se zbor lahko zdaj ponaša s celo vrsto nastopov ob raznih kulturnih priložnostih, tako posvetnih kot nabožnih, daljšimi gostovanji po evropskih državah, in sicer po Zahodni Nemčiji, Španiji, Madžarski, Nizozemski in Poljski, ter s številnimi snemanji za radio in televizijo. Poleg tega se zbor udeležuje glasbenih tekmovanj, na katerih dosega res dobre rezultate.

V teh dneh bodo člani Mladinskega pevskega zbora Glasbene matice svojim gostjam razkazali mesto in okolico. Jutri bodo mlade pevke odšle na krajši izlet po Istri in nastopile v izolskem Domu upokojencev. V soboto zvečer pa se bo Dekliški pevski zbor Humaniora Virga Jesse s celovečernim koncertom v evangeličansko-luteranski cerkvi predstavil tržaškemu občinstvu. (dam)

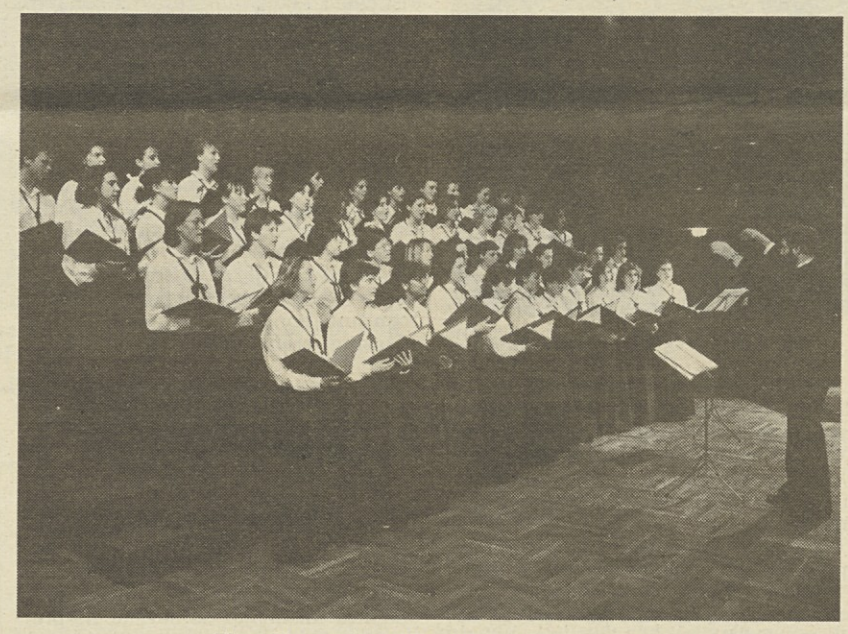

Zbor Humaniora Virga Jesse iz Hasselta

KZE in urad za profilakso nadzorujeta primere sumljivih obolenj

Živalski ugrizi in žuželčji piki so velika poletna nadloga

Iz statistike, ki jo vodi ambulanta za profilakso pri tržaški Krajevni zdravstveni enoti in ki se nanaša na nalezljive bolezni v Tržaški pokrajini, izhaja, da prednjačijo — hkrati z otroškimi nalezljivimi boleznimi — zlasti ugrizi sumljivih živali. V mesecu juniju (sezname izdajajo s precejšnjo zamudo) so v ambulanti za profilakso zabeležili kar 75 takih primerov, zato smo na KZE povprašali, kakšne narave so take poškodbe in če je nujno, da se prizadeta oseba vselej zateče po zdravniško pomoč, tudi če jo opraska sosedov maček.

Odgovorni za zdravstvo in higieno ter ekologijo dr. Botteghelli je potrdil, da je prav, če se oseba, ki jo je ugriznil pes ali opraskala mačka, čimprej oglasi na bolnišničnem oddelku za prvo pomoč. Vsak tak primer namreč posebej obravnavajo, najprej pa skušajo ugotoviti, ali je napadalna žival cepljena proti steklini in, seveda, če je to bolezen prenesla na človeka. V zadnjih letih na srečo niso zabeležili prenosa virusa, ki povzroča steklino. Znano je namreč, da že dalj časa z zakonom zapovedujejo obvezno cepljenje domačih živali, s tem pa hkrati preprečujejo širjenje stekline. Le-ta je virusna bolezen in se običajno začne po inkubaciji od 15 do 60 dni. Tipični znaki obolenja so živčni nemir in spremembe vedenja, iztekanje sline, boleče požiranje in krči požiralnih mišic pri vsakem poskusu zauživanja hrane ali pijač. Odpor do hrane se postopoma spremeni v hidrofobijo. (Izčrpan in izsušen bolnik neizogibno umre.) Bolezen je možno preprečevati prav s pravočasnim cepljenjem ob ugrizu stekle ali sumljive živali. V zadnjem času so izdelali za človeka nadvse varna in učinkovita cepiva, ki skorajda nimajo stranskih učinkov. Osebje oddelkov za prvo pomoč pa ima dolžnost, da vsak sumljiv primer prijavi ambulanti za profilakso. Število primerov, ki je na prvi pogled že kar visoko, pa je za pristojne zdravstvene delavce povsem običajno. Letno namreč zabeležijo od 550 do 700 primerov najrazličnejših ugrizov.

Pozanimali smo se, ali beležijo tudi primere ugrizov podgan in miši. *»Tudi take primere obvezno prijavimo uradu za profilakso, postopek cepljenja in preprečevanja bolezni pa je isti«*, je dejal dr. Botteghelli. Podgane širijo leptospirozo, ki pa jo, nasprotno od stekline, povzročajo mikrobi. Pri takem obolenju običajno pride do okvare jeter in ledvic, dobimo pa jo lahko že, če pridemo v stik z urinom bolnih podgan in miši. V tem primeru tudi ni druge preventive kot sistematično deratiziranje krajev in prostorov, ki jih množično naseljujejo te živali. Kako pa Krajevna zdravstvena enota opravlja deratizacijo?

»V vsakem obmorskem mestu so vselej težave s podganami in mišmi. V Trstu uvajamo podoben sistem kot drugje; deratizacijo sistematično opravljamo v kritičnih krajih, kot so tržnice, skladišča in odpadi. Spomladi se pred začetkom kopalne sezone lotimo barkovljanskih in miljskih plaž, upoštevamo pa tudi pozive zasebnikov ali podjetij, ki menijo, da bi bilo potrebno iztrebiti to golazen. Žal ima tudi deratizacija le začasen učinek.«

V Dalmaciji se je letos poleti, po več kot dvajsetih letih, ponovno pojavila zloglasna črna vdova, pajek, čigar strup je za človeka smrten. Osebje zdravstvenih domov je seveda pojav črne vdove presenetil, saj, razen v Beogradu, niso nikjer drugje razpolagali s primernim protistrupom. Po tolikih letih odsotnosti so namreč sklepali, da se pajek ne bo več naselil v tistih krajih. Bi se nemara lahko pojavil tudi pri nas?

»V Tržaški pokrajini letos niso zabeležili nobenega primera nevarnih pikov plazilcev, drugega mrčesa ali pajkov. V ambulantah za prvo pomoč sicer imajo serume za strupene kačje pike, vendar kaže, da so ljudje karseda oprezni in da se v naravo opravljajo vsaj s primerno obutvijo, pred katero so kače nemočne.« Tudi zadeva o komarjih, ki naj bi prenašali aids, je malce pretirana. Nikjer po svetu niso namreč izsledili nobenega takega primera, sicer pa pred kugo dvajsetega stoletja se moramo zaenkrat braniti drugače. Nekoliko drugače je v primerih alergije na čebelji ali osji pik, vendar ti niso več v pristojnosti urada za profilakso, temveč alergologov. V "vsakdanji praksi" se pikov žuželk ubranimo s snovmi, ki jih v strokovni govorici imenujejo repelenti in tudi te prispevajo k profilaksi pri širjenju nevarnih obolenj. Repelenti žuželke odganjajo, medtem ko jih insekticidi ugonabljajo. Osebe, ki so bolj občutljive na kemikalije, pa se pred žuželkami lahko branijo tudi z uživanjem večjih količin vitamina B1, ki se spremeni v žveplovo spojino in se ta izloča skozi kožo. Žuželkam, zlasti osam in komarjem, je vonj po tej kislini zelo zoprn in se ga izogibajo. Pri piku žuželke izgubijo želo, na njegovem koncu je mešiček s strupom. Da ne bi strup mezel v ranico, ga moramo izvleči. Če ni drugih komplikacij bo bolečino olajšala že hladna voda ali led, nekateri pa svetujejo celo masiranje s prerezano čebulo. V primerih, da nas piči več žuželk hkrati, pa je nujna zdravniška pomoč.

MI

Sinoči so v Kraški hiši v Repnu uradno odprli letošnjo 13. kraško ohcet

Včeraj razstava umetne obrti in prikaz filmov prvih ohceti

Darila za novoporočenca

Objavljamo dopolnjeni seznam daril ustanov in zasebnih podjetij paru, ki se bo poročil na letošnji 13. kraški ohceti:

narodna noša za nevesto — s prispevkom repentabrske občinske uprave;

narodna noša za ženina — dar Slovenske kulturno gospodarske zveze;

zlata poročna prstana — dar zadruge Naš Kras;

poročno potovanje na Palmo de Mallorca — darilo agencije Aurora/Atlas;

obutev za nevesto in ženina — dar trgovine čevljev Malalan;

poročni šopek in nageljni — dar cvetličarne Švagelj;

usnjen album za slike — dar Foto Egon;

10 kg konfetov — dar trgovine jestvin Škabar;

poročni kolač — dar pekarne Čok;

električni aparat za pripravo sladoleda (Philips) — dar trgovine Vatovec;

srebrna slika Ottaviani — dar draguljarne Malalan;

enoletna naročnina na Primorski dnevnik — dar ZTT;

knjižna zbirka — dar Tržaške knjigarne;

hranilna knjižica z 250.000 lirami — dar Hranilnice in posojilnice na Občinah;

hranilna knjižica z 250.000 lirami — dar Tržaške kreditne banke;

pručka z narodnim motivom (izdelek galerije Bor) — dar Zveze slovenskih kulturnih društev;

prt za kraško skrinjo — dar Galerije kraške umetne obrti BOR;

umetnostna slika — dar Stana Žerjala iz Boljunca;

24 steklenic terana — dar kmetije Lupinc iz Praprota;

zibelka — dar trgovine pohištva Korsič;

24 steklenic terana DOC — dar kleti Riolino;

srebrna slika s kraškim motivom — dar urarne in zlatarne Mikolj;

majolka z buteljko vina (izdelek Gabrijele Ozbič) — dar Zora Štoklja od Piščancev;

usnjeno pokrivalo za telefonski imenik (izdelek Silve Bogatec) — dar trgovine Pri kostanju v Križu;

20 kg pralnega praška — dar pralnice Roiano (Paolo Calzi).

Najavo morebitnih novih daril sprejema Primorski dnevnik (telefon 764832) ali pa potovalni urad Aurora (telefon 60261).

Letošnja ohcet je s torkovim koncertom mešanega pevskega zbora Milan Pertot doživela karseda prikupen uvod. Pevci so pod veščim vodstvom Aleksandre Pertot poklonili Anamariji in Pavlu posrečen izbor pretežno slovenskih ljudskih pesmi, ob koncu pa sta ganjena zaročenca obdarila vsakega pevca in zborovodjo z velikimi pisanimi rožami, ki jih je izdelala Anamarijina iznajdljiva mama. Pevski večer, ki ga je organiziralo domače KD Kraški dom, je obiskala velika množica poslušalcev, ki so se nato zadržali na prijetni družabnosti.

Sinoči so s kratko slovesnostjo na dvorišču Kraške hiše uradno odprli 13. kraško ohcet in tudi razstavo umetne obrti, ki jo je v Kraški galeriji pripravilo Slovensko deželno gospodarsko združenje. Na slovesnosti so goste pozdravili predsednik zadruge Naš Kras Egon Kraus in organizacijski tajnik SDGZ Odo Kalan. Večer so popestrili harmonikarji Renco Tavčar, Fulvio Jurinčič in Zoran Lupinc, ki so zaigrali vrsto zabavnih pesmi na frajtonarce.

V Kraški galeriji si bodo v dneh neposredno pred ohcetjo obiskovalci lahko ogledali stvaritve umetnih obrtnic Silve Bogatec in Gabrijele Ozbič, zlatarja Petra Malalana ter lesene predmete, prte in prtičke, ki jih izdeluje družina Doljak. Mladi zlatar Aleksej Gulič, ki je nameraval razstaviti svoja dela v zlatu, je namreč zadnji trenutek odrekel svojo prisotnost. Razstava bo odprta jutri in v soboto od 18. do 23. ure, v nedeljo pa od 10. do 12. in od 17. do 21. ure.

Slovesnosti ob odprtju Kraške ohceti in razstavi umetne obrti je sledilo ob prisotnosti lepega števila parov prejšnjih kraških ohceti predvajanje filmov o prvih kraških ohcetih, ki jih je posnela RTV Ljubljana.

Dekleta in fantje se bodo nocoj zabavali na dekliščini na Colu oziroma na fantovščini na ženinovem domu. Kot smo že poročali, sta slavljenca med svoje prijatelje in znance razdala okrog 250 vabil. Na Pavlovem domu, pri »Muhčevih«, so za to priložnost zaklali prašička, dekleta pa so za Anamarijo, kot je že v običaju, pripravila vrsto zabavnih presenečenj. »Dekliška« in »fantovska« se bosta zaključili na repenskem trgu, ko bosta zaročenca v krogu prijateljev zaplesala ob zvokih ansambla Taims.

Nocoj bodo domačini in člani ŠD Breg odprli svoje osmice, kjer bodo na voljo kuhani štruklji, klobase in zelje, pršut in sir, lovski »golaš«, jota ter domače belo vino in teran.

V teh dneh veliko repentabrskih gospodinj hiti s peko »presenca« in potice ter s cvrtjem »fancljev« in »štravb«, ki jih bodo v soboto ponudile svatom ob prevozu bale, v nedeljo pa novoporočencema in svatom na dvorišču Kraške hiše.

Jutri zvečer bo ženin s skupino prijateljev zapel svoji izvoljenki podoknico, nato pa bo na trgu za ples igral ansambel Lojzeta Furlana.

Program 13. kraške ohceti

Danes, 27. avgusta:

Ob 20. uri »dekliška« na Colu.
Ob 20. uri »fantovska« v Repnu.
Ob 20.30 za ples igra ansambel Taims.
Ob 23. uri srečanje deklet in fantov na trgu v Repnu.

Jutri, 28. avgusta:

Ob 20.30 za ples igra ansambel Lojze Furlan.
Ob 21.30 podoknica v Repnu.
Predvajanje filmov prvih kraških ohceti na dvorišču pokrajinskega Kraškega muzeja.

Sobota, 29. avgusta:

Ob 20.30 prevoz bale s Cola v Kraško hišo v Repen.
Ob 20.30 za ples igra Celjski instrumentalni kvintet.

Nedelja, 30. avgusta:

Ob 8.45 svatovska povorka iz Repna na Col.
Ob 9.30 zborno mesto narodnih noš pri cerkvi na Repentabru.
Ob 9.45 svatovska povorka s Cola na Repentabor.
Ob 10. uri svečana poroka v cerkvi na Repentabru.
Ob 11.15 »žvacet« za narodne noše v restavraciji Furlan na Poklonu.
Ob 12.30 svatovska povorka s Poklona v Repen.
Ob 13.30 »predaja neveste« v Kraški hiši v Repnu.
Ob 14.30 poročno kosilo v restavraciji Križman v Repnu.
Ob 17.00 novoporočenca odpreta ples. Do polnoči bo igral Celjski instrumentalni kvintet.

V času 13. kraške ohceti bo v Kraškem muzeju v Repnu odprta razstava »Človek in trta« (danes, jutri in v soboto od 17. do 23. ure, v nedeljo pa od 9. do 24. ure), v Kraški hiši pa razstava umetne obrti (danes, jutri in v soboto od 18. do 23. ure in v nedeljo od 10. do 12. ure ter od 17. do 21. ure).

KD Kraški dom bo nudilo kuhane štruklje pri »Tevčevih« (Repen št. 60), pijačo pa pri »Štefkovih« (Repen 34). Na dvorišču pri »Štefkovih« bodo člani Lovskega društva Doberdob prodajali lovski »golaž«, klobase in zelje ter sir in pršut.

V domačiji pri »Stršinovih« (Repen 71) bodo člani Repentabrske župnijske skupnosti stregli z joto, klobasami in zeljem, kuhanimi štruklji in pijačo.

Člani ŠD Breg bodo odprli svoj kiosk kar na repenskem trgu.

Dušan Guštin bo imel osmico na svojem domu pri »Žvanovih« (Repen št. 22), kjer bo nudil surov pršut in sir, zelje in klobase ter domače belo in črno vino.

Osmice in kioski bodo odprti danes, jutri in v soboto od 18. do 23. ure, v nedeljo pa od 9. do 23. ure. Samo osmica Pod lipo, pri »Buorgnih« (Repen št. 130), bo ohranila svoj običajni urnik: vsak dan od 8. do 23. ure.

Drugi sestanek tajništev večinske koalicije

Prihodnji petek v občinski skupščini razprava o »proračunskih« resolucijah

Z iztekom počitniškega časa se tudi krajevno politično življenje polagoma vrača v normalne kolesnice. Tržaški občinski svet se bo sestal prihodnji petek, 4. septembra, da pravzaprav konča proračunsko razpravo, ki se je bila sicer sklenila z glasovanjem o glavnem upravno-političnem dokumentu 21. julija (za proračun je tedaj glasovalo 36 svetovalcev večine, proti pa 19 zastopnikov KPI, MT, MSI in PLI, medtem ko sta bila predstavnika Slovenske skupnosti in Mestne liste odsotna). Župan Staffieri pa je nato samovoljno sklenil poslati svetovalce na dopust, kljub temu da niso izvedli razprave in glasovanja o kar 22 resolucijah, ki so bile predložene k proračunu, kot je ustaljeno pravilo.

In ravno priprava na razpravo o teh »proračunskih« resolucijah je bila predmet včerajšnjega drugega srečanja med tajništvi strank večine po počitnicah, na katerem so se zbrali predstavniki Liste za Trst, Krščanske demokracije, PSI, PSDI, PRI in Slovenske skupnosti, medtem ko se tokrat sestanka ni udeležil predstavnik PLI (ki je dejansko že izstopila iz večine, saj je njen zastopnik glasoval proti proračunu). Kolikor smo mogli izvedeti, medtem ko je sestanek še trajal, je odbor pripravljen osvojiti nekatere resolucije (med njimi socialistično in komunistično, ki povzemata zahteve sindikatov glede večje zavzetosti za ostarele), večino pa ne (med njimi splošnejšo resolucijo KPI, ki se zavzema tudi za spodbujanje sožitja in sodelovanja med italijanskim in slovenskim delom prebivalstva), tako da je pričakovati, da bo razprava 4. septembra v občinski skupščini dovolj živahna.

Dopolnitvi proračunske razprave bo že naslednji dan, 5. septembra, sledila formalizacija odstopa vseh občinskih odbornikov (ki so bili svoje pisne ostavke izročili županu že julija, ne pa občinskemu tajniku, tako da bi bile izvršljive), kot so se sinoči domenili voditelji strank večine. Nove odbornike, z izstopom zastopnika Slovenske skupnosti Lokarja in vstopom socialdemokrata De Gioie, pa naj bi izvolili na naslednji seji tržaškega občinskega sveta, ki bo 11. septembra.

Na včerajšnji seji se zastopniki večine niso lotili najbolj kočljivega vprašanja imenovanj, ki mu bodo posvetili prihodnje srečanje, ki je že sklicano za 1. september. Kot je znano, gre za nujne in že predolgo odložene rešitve glede vodstva opernega gledališča Verdi, Ustanove za industrijsko cono, Konzorcija za prevoze, Raziskovalno območje in še druge uprave, ki jim je že dolgo potekel mandat, čemur je botrovala nezmožnost voditeljev večine, da bi se dogovorili za ustrezne kandidate.

Pač pa so tudi sinoči tajništva koalicijskih strank razpravljala o položaju v miljski občini, pri čemer so socialisti (ki so doslej vodili tamkajšnjo občino skupaj s komunisti), baje pokazali pripravljenost tudi na drugačne rešitve. Toda ob številčnem stanju v miljskem občinskem svetu (kjer imajo komunisti 14 svetovalcev od 30) si je precej težko zamisliti možnost alternative, saj bi ta terjala sodelovanje misovca, kar demokratične stranke zavračajo.

Danes se zaključi prvi raziskovalni tabor društva Prešeren

Mladi bolje spoznali Dolino Glinščice

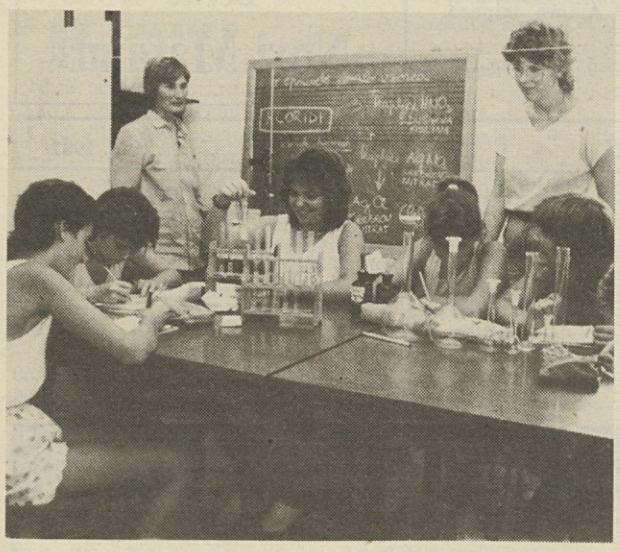

Mladi raziskovalci se poskušajo v kemičnih analizah

Danes se bo zaključil prvi raziskovalni tabor, ki ga je priredilo Kulturno društvo Fr. Prešeren iz Boljunca. Pokroviteljstvo je prevzela dolinska občinska uprava. Med štiridnevnim poletnim taborom so si mladi ogledali in podrobno preučili živo naravo Doline Glinščice. Udeleženci so se porazdelili na pet delovnih skupin, ki so posebej raziskovale rastlinstvo, kemične lastnosti rečne vode, hidrogeološko sestavo območja in živalski svet.

Botanična skupina, ki jo je vodila univerzitetna študentka Erika Junc, si je podrobneje ogledala grmičevje in drevesa, ki prekrivajo obrežje. Dekleta so spoznavale značilne rastlinske vrste in znanstvena imena rastlin ter nabirale zanimive primerke, ki jih bodo shranile v herbarij. Nabrane primerke so mlade raziskovalke prerisale ter narisale plod in cvet rastline. Pod risbo so dodale še podroben opis z vsemi ustreznimi in pomembnimi podatki.

Sedemčlanska skupina je pod vodstvom prof. Živke Marc in Zorke Danieli zbrala podatke o kemični sestavi vode. Kemiki so poskusili ugotoviti, koliko apnenca in drugih rudninskih snovi je v rečni vodi. Za analizo vzorcev vode so se posluževali laboratorijev kemije in biologije poklicnega zavoda Jožef Stefan.

Pet fantov je skupaj z Viviano Bukavec in Sonjo Gregori odkrivalo zanimivosti vodnih prebivalcev reke Glinščice. Opazovali in preučevali so rake, ribice in žuželke, ki živijo v vodi in ob njej. Včeraj so fantje nabrali ličinke žuželk in alge, ki jih bodo opazovali pod mikroskopom. Raziskovalne inštrumente in pripomočke je raziskovalcem dala na razpolago nižja srednja šola S. Gregorčič iz Doline.

Kar deset mladincev se je pod vodstvom prof. Stojana Sancina in Borisa Žerjala posvetilo opazovanju talne vode, strukture struge in rečnih izvirov. Mitja nam je povedal, da so vsako jutro preživeli ob reki in po kosilu so se takoj vrnili na teren, tako so imeli veliko časa tudi za kopanje. V torek zjutraj pa jih je presenetil dež in mladinci so se zatekli v jamo med skalovjem. Ostale skupine so se predčasno vrnile na raziskovalni sedež v boljunski občinski vrtec, kjer so zbrane podatke in gradivo zapisali ter segli po priročnikih biologije in knjigah o Dolini Glinščice.

Pester spored Boljunec 87 je nudil mladincem vsakodnevno telesno vzgojo, ki jo je vodil Miloš Tul in trenutek razvedritve. V ponedeljek zvečer so mladi zapeli in se zabavali v družbi Igorja Malalana, Marka Ferija in Marka Legiše. Na torkov večer so se povezali z Radiom Občine in mladinci so navdušeni odgovarjali na zastavljena vprašanja o reki Glinščici in okolici in tako preverili svoje znanje. Včeraj so si ogledali razstavo Človek in trta in se srečali z raziskovalci devinskega Mladinskega tabora. Današnji zaključni večer bo prav tako prijeten, saj bodo mladi v slovo prižgali taborni ogenj.

Harmonikarski ansambel Synthesis 4 od danes na gostovanju na Siciliji

Po uspelem mednarodnem harmonikarskem tekmovanju za ansambel in soliste v kraju Camalò pri Trevisu odpotuje danes miljska skupina Synthesis 4 na večdnevno gostovanje na Sicilijo. V polni zasedbi šteje ansambel 23 članov, poleg harmonik pa ga sestavljajo še tolkala, klaviature, bas harmonika ter elektronska harmonika.

Varovanci prof. Claudia Furlana, tokrat le solisti ter manjše zasedbe (kvintet in oktet), se bodo udeležili prvega harmonikarskega tekmovanja v Agrigentu. Celoten ansambel pa bo gostoval v štirih okoliških vaseh.

Letos si člani skupine sploh niso privoščili običajnih počitnic, saj so v tem mesecu imeli zelo intenzivne vaje. Za gostovanje so namreč pripravili celo vrsto novih, ambientu primernih skladb. Med te spadajo nekatere priredbe klasičnih italijanskih avtorjev, kot sta Rossini in Mascagni, ter nekaj del za harmoniko.

Synthesisu 4 se bo na gostovanju pridružil Pihalni orkester Breg iz Doline, sicilskega tekmovanja pa se bosta udeležila tudi harmonikarja iz Kragujevca.

Sklepni večer tabora Devin 87

V prostorih nove devinske osnovne šole bo jutri ob 20.30 zaključna prireditev letošnjega 7. mladinskega raziskovalnega tabora Devin 87, ki ga prireja Društvo mladih raziskovalcev, v sodelovanju z Društvom slovenskih naravoslovcev in tehnikov Tone Penko, Odsekom za zgodovino pri NŠK in SLORI. Na večeru bodo predstavili rezultate opravljenega raziskovalnega dela.

Tatovi odnesli denar in likerje

Zaprisežen stražnik, 38-letni Domenico Sansoni, je na svojem nočnem obhodu okrog 3. ure zjutraj opazil, da je nekdo vlomil v gostilno »Al calice« na Trgu Stare Mitnice 4/a. Vlomilec si je izsilil vstop tako, da je dvignil navojnice gostilne in razbil okno vhodnih vrat.

Sansoni se je skozi razbita vrata splazil v lokal in videl, da je neznani tat povzročil pravo razdejanje. Razmetal je namreč steklenice in kozarce na pultu ter zmetal na tla vse predale. Kaže, da je vlomilec ukradel denar in nekaj dražjih vin in likerjev.

Stražnik je o dogodku takoj obvestil leteči oddelek, sam pa je telefoniral verjetnemu lastniku lokala Zoppolatu, ki stanuje v Ulici S. Maurizio 2. Njegovo ime je namreč napisano na majhni kovinski tablici na vratih gostilne. Ker ni na telefonski klic nihče odgovoril, je Sansoni pustil lastniku sporočilo, naj se takoj javi na kvesturi, kjer bo lahko prijavil krajo.

Pogovor s predsednico upravnega odbora Annamario Depangher

Nabrežinska družinska posvetovalnica v težavah kljub prizadevnosti osebja

»Nujno potrebujemo stalno zdravstveno osebje, ki bi delalo s polnim urnikom.« To je poglavitna zahteva, ki izžareva iz besed Annamarie Depangher,predsednice upravnega odbora družinske posvetovalnice v devinsko-nabrežinski občini, ko spregovori o delovanju in problemih brezplačne socialne in zdravstvene službe v Nabrežini. »Naši sedanji zdravstveni delavci so sicer zelo podkovani in podjetni, vendar delajo le dvajset ur tedensko z enoletno delovno pogodbo, število porabnikov pa se iz dneva v dan veča. Po drugi strani Krajevna zdravstvena enota ne plačuje nadur in ne upošteva predlogov upravnega odbora za podaljšanje urnika.«

Nabrežinsko družinsko posvetovalnico torej pestijo predvsem težave z urnikom poslovanja. Zamisel za ustanovitev družinske posvetovalnice v Nabrežini se je porodila leta 1979 v okviru Ženskega gibanja. Devinsko-nabrežinska občinska uprava je pobudo finančno in materialno podprla in posvetovalnica je začela s svojim preventivnim zdravstveno- socialnim delovanjem. Upravni odbor je sestavljalo sedem porabnikov posvetovalnice, dva zdravstvena delavca, predstavnik sindikata, predstavnica Ženskega gibanja in trije občinski svetovalci. Pred petimi leti je posvetovalnica prešla pod Tržaško krajevno zdravstveno enoto.

Nova ureditev je posvetovalnici povzročila veliko birokratskih zastojev in nerodnosti. Od leta 1982 niso več imeli volitev za upravni odbor posvetovalnice. Odbor sestavljajo vedno isti člani; tudi občinski predstavniki so vedno isti, čeprav občinski svet nima več odločilne besede pri delovanju posvetovalnice in se je politična sestava občinskega sveta z leti spremenila.

Zdravstveno osebje sestavljajo ginekologinja dr. Hildegarde Shoier Starc, psiholog dr. Viljem Gergolet, babica Savina Možina in socialna delavka Tamara Križmančič, ki nudijo svoje usluge v posvetovalnici v Nabrežini, enkrat tedensko po eno uro pa delujejo v občinskih ambulantah v Zgoniku in na Repentabru. Kljub omejenemu delovnemu urniku je ekipi zdravstvenih delavcev spomladi uspelo organizirati v Devinu in Nabrežini predavanji o preprečevanju raka na dojki, v Šempolaju, Cerovljah in Naselju sv. Maura pa predavanja o klimakteriju. Lani so nadalje poskrbeli za predavanje o spolni vzgoji v tretjih razredih nižje srednje šole v Nabrežini.

Zdravstveno osebje in upravni odbor nabrežinske posvetovalnice posvečata posebno pozornost pospešitvi in utrditvi stikov z mladino. Radi bi navezali čimveč osebnih stikov in priredili informativna predavanja o kontracepcijskih sredstvih in prekinitvi nosečnosti. V šolskem okviru se žal poleg že omenjenih časovnih ovir srečujejo predvsem s težavami birokratskega značaja. Šola oziroma ravnatelj mora uradno prošnjo za predavanje nasloviti Tržaški krajevni zdravstveni enoti, ki nato pooblasti zdravstveno osebje družinske posvetovalnice za obisk v šoli. Omenjeni postopek je precej zamuden in odvzema zdravstvenim delavcem oziroma upravnemu odboru možnost za katerokoli pobudo.

Prekinitev nosečnosti je ena izmed tem, ki izredno vznemirja nabrežinske zdravstvene delavce, predvsem zato, ker vedno več žensk oziroma mladih parov pristane na splav in tako ta poseg, ki ima večkrat hude fizične in psihične posledice, postaja neke vrste sredstvo za preprečevanje nosečnosti.

Annamaria Depangher je v pogovoru večkrat poudarila, da se število porabnikov v posvetovalnici iz dneva v dan veča, predvsem zaradi zagnane podjetnosti zdravstvenega osebja. Podatek, ki je zelo razveseljiv, me je spodbudil, da bi poizvedela kaj več pri samih zdravstvenih delavcih. Tu pa sem naletela na težko premostljivo oviro že omenjene birokratske narave, ki bi zahtevala vrsto uradnih papirjev in mnogo dragocenega časa. Poleg tega pa smo v času letnih dopustov, ko mlin italijanske birokracije še počasneje melje kot običajno.

Uspešen koncert Edoarda Bennata na Gradu

»Če hočeš, da se publika zabava moraš na odru dati vse iz sebe«

V ponedeljek zvečer je bil na Gradu sv. Justa koncert italijanskega kantavtorja Edoarda Bennata. Ob tej priliki se je na gradu zbralo veliko število mladih, da je bilo grajsko dvorišče nabito polno. Koncert, ki je bil napovedan za 21. uro, se je začel s tričetrturno zamudo. Nič hudega. Mladi so sede pričakali začetek koncerta, tako da ni bilo hujših protestov. Končno se je filmsko platno za odrom razsvetlilo. Na platnu se je pojavilo ime Edoardo Bennato in orglice, ki so pravzaprav simbol tega italijanskega kantavtorja. Slišali so se prvi zvoki električne kitare in koncert se je pričel. Čeprav so bile prve pesmi iz novejše plošče agresivne, Bennato ni dosegel svojega cilja. Publike zvoki niso ogreli. Pokazalo se je, da se rock glasba in sedeži ne ujemajo. Sede lahko poslušaš klasično glasbo, kjer je sploh zaželena tišina, rock pa potrebuje hrup, ples, ploskanje in petje, da se ustvari tisto primerno vzdušje med nastopajočimi in poslušalci. Šele ko je Bennato sam s kitaro predstavil svoje najbolj znane pesmi, so se zaslišali prvi glasovi, zagoreli so se prvi vžigalniki in mladi so začeli počasi vstajati. Tu pa tam si slišal koga, ki je pel s kantavtorjem »Un giorno credi di esser giusto e di essere un grande uomo, in un altro ti svegli e devi incominciare da zero«. Vsi smo nato vstali in stopili na stolice. Glasba je končno vžgala. Bennato je s skupino s še večjo močjo igral svoje rock pesmi in dokazal, da je po tolikih letih še vedno eden najboljših italijanskih kantavtorjev. Na koncu ga je publika večkrat priklicala na oder. Kantavtor je vsakokrat ugodil željam poslušalcev. Koncert je zaključil s temi besedami: »Če hočeš, da se publika zabava, moraš tudi ti na odru dati vse iz sebe. Drugače bi vse postalo prisiljeno in nesmiselno. Meni je glasba od nekdaj pomenila predvsem zabavo in tudi danes sem se z vami dobro počutil na tem koncertu. Upam, da ste tudi vi enako doživeli ta večer in se ob moji glasbi zabavali, kot sem se jaz.«

IVO TUL

Gostilna Dolina na Padričah ima novi prikupni upravnici

Na našem posnetku sta novi upravnici gostilne Dolina na Padričah, svakinji Nadja in Lučana. Od začetka tedna, ko sta gostilno znova odprli, potem ko sta jo prevzeli od lastnika, domačina Rafka Grgiča, sta pripravljeni svojim gostom postreči s pristnimi domačimi jedili, še posebno s specialitetami na žaru.

Lučana (na desni) je Prosečanka, Nadja pa je doma iz Gropade. Preden se je s svakinjo odločila prevzeti gostilno Dolina, je imela na Proseku bar in domačini znajo povedati, da se je s prijaznostjo in ustrežljivostjo zelo priljubila svojim odjemalcem. Prav zato ni nobenega dvoma, da bosta simpatični "oštirki" dobro vodili svojo dejavnost in zadovoljili še tako zahtevnega gosta.

razna obvestila

TPPZ "P. Tomažič" obvešča, da bo v torek, 1. septembra, ob 20.30 v Partizanskem domu v Bazovici PRVA VAJA ORKESTRA IN ZBORA v sezoni 1987/88. Program: obnovitev Simonitijevih pesmi za nastop v Novi Gorici, ki bo 13. septembra ob odkritju doprsnega kipa partizanskemu skladatelju Radu Simonitiju. Obenem vabi nove pevce, naj se javijo, da se dogovorijo za sprejem v ansambel.

šolske vesti

Državno učiteljišče A. M. Slomšek s priključeno vzgojiteljsko šolo sporoča, da se bodo popravni in vstopni izpiti začeli v torek, 1. septembra, ob 8.30 s pismeno skušnjo iz italijanščine in slovenščine. Razpored izpitov je objavljen na oglasni deski v šoli.

Ravnateljstvo DTTZ Ž. Zois in oddelka za geometre v Trstu sporoča, da se bodo popravni izpiti začeli v torek, 1. septembra, z naslednjimi pisnimi in grafičnimi skušnjami: torek, 1. septembra, na sedežu DTTZ ob 8.30 - slovenščina: 1. a, 1. b, 1. c in 1. raz. geom.; italijanščina: 2. a, 2. c, 2. raz. geom.; knjigovodstvo: 3. a, 3. c, 4. a; torek, 1. septembra, na oddelku za geometre ob 8.30 - tehnično risanje: 1. raz. geom.; gradb. teh.: 3. raz. geom., 4. raz. geom. Razpored pisnih in ustnih izpitov za naslednje dni je izobešen na oglasni deski zavoda.

Glasbena matica obvešča, da je vpisovanje novih gojencev za šolsko leto 1987/88 za Trst in podružnice od 1. do 10. septembra vsak dan, razen sobote, od 9. do 12. ure v tajništvu šole - Ul. R. Manna 29, tel. 418605.

prispevki

Namesto cvetja na grobova Vilka Batiča in Paula Lucchesija daruje Silvan Maver 40.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

Namesto cvetja na grobove Petra Kebarja, Paula Lucchesija in Giordana Suddinija darujeta Irma Godnik in Silvan Maver 15.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev, 15.000 lir za Združenje krvodajalcev ADS-Trst in 20.000 lir za ASTAD.

Namesto cvetja na grob Guerrina Husuja daruje Dragica Ukmar 10.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Guerrina Husuja daruje družina Lukša 50.000 lir za ŠD Primorje.

V počastitev spomina Guerrina Husuja darujeta družini Lukša in Starc 50.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Pavlo Guštin daruje družina Lukša 30.000 lir za ženski pevski zbor Prosek-Kontovel.

V spomin na Guerrina Husuja daruje družina Lukša 50.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Vilka Batiča daruje podjetje Velox 50.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

V spomin na Josipa Doljaka daruje družina Škabar (Repen 106) 10.000 lir za balinarsko sekcijo Repentabor.

V spomin na Antonijo Oio vd. Šuber, Milka Guština in Josipa Doljaka daruje družina Guštin (Repen 88) 30.000 lir in družina Raubar (Repen 2) 30.000 lir za balinarsko sekcijo Repentabor.

V spomin na Marijo Bunz vd. Reggente daruje družina Ferluga 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Vilka Batiča darujejo Anucia in Uči 20.000 lir, Dario Gregori 30.000 lir, Leandro Čok 20.000 lir in Ljubo Čok 20.000 lir za Kulturni dom v Lonjerju.

V spomin na Vilka Batiča darujeta Sergij in Alenka Verč 20.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

razne prireditve

KD Rdeča zvezda in Glasbena zadruga Ars Nova vabita na predstavo Alda Nicolaja "BLAGI POKOJNIK, DRAGI MOŽJE". Igra Polona Vetrih, režija Boris Kobal, produkcija Festival Ljubljana. Premiera 1. septembra, ponovitvi 2. in 3. septembra na Županovem dvorišču v Zgoniku, v primeru slabega vremena pa v športno-kulturnem centru v Zgoniku. Predprodaja vstopnic na ZSKD in v knjigarni Terčon v Nabrežini.

Glasbena matica - Trst. V soboto, 29. avgusta, ob 20. uri v evangeličansko-luteranski cerkvi na Trgu Panfili KONCERT dekliškega pevskega zbora HUMANIORA VIRGA JESSE iz Belgije. Dirigent Leo Shepers. Vabljeni!

Bazovske vaške organizacije priredijo v soboto, 29., in v nedeljo, 30. avgusta, VAŠKI PRAZNIK v prostorih Gospodarske zadruge v Bazovici. Čisti dobiček je namenjen Bazoviškemu domu.

V dneh 28., 29., 30. in 31. avgusta, od 18. do 24 ure bo na vrtu pri Rumeni hiši (Furlanska cesta 293) praznik komunističnega tiska. Otvoritev jutri, 28. avgusta, ob 20. uri z nastopom proseške godbe na pihala.
Razstava in prodaja knjig ter komunističnega tiska. Delovali bodo dobro založeni kioski.

razstave

V občinski galeriji - Trg Unità bodo v nedeljo, 30. t. m., odprli razstavo slikarja Romola Bertinija. Razstava bo odprta do 11. septembra po običajnem urniku.

V prostorih bivše konjušnice pri Miramaru je do 30. septembra odprta monografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta do 16. oktobra. Urnik ob priliki Kraške ohceti od 25. do 30. avgusta: od 25. do 28. 8. - 17.00-23.00, v soboto - 11.00-24.00 in v nedeljo - 9.00-24.00.

GIUSEPPE DEBERNARDI

se danes sreča z Abrahamom.

Ob tem jubileju mu iskreno čestitajo uprava in uslužbenci Kmetijske zadruge v Trstu.

kino

LETNI KINO - ARISTON - 21.00 **Hotel Colonial**, dram., It./ZDA 1986; r. C. TH Torrini; i. J. Savage, R. Ward.

LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.00 **Signori il delitto è servito**, kom., ZDA 1985; 97'; r. Jonathan Lynn; i. Eileen Brennan, Tim Curry.

EXCELSIOR II - 18.30, 21.45 **Radio days**, kom., ZDA 1987, 88'; r. Woody Allen; i. Mia Farrow, Seth Green.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **Mississippi Adventures**, dram., ZDA 1986, 99'; r. W. Hill; i. R. Macchio, J. Seneca.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 Pregled srhljivke: **Creepshow 2.**

EDEN - 16.00, 22.00 **Taboo n. 4 - La degenerazione**, porn., □□

FENICE - 19.30, 22.15 **I morti viventi sono tra noi**, srh., ZDA 1986, 100'; r. John King; i. Kathryn Charly, Gabor Rassov, □

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **Mr. Crocodile Dundee**, kom., Avstral. 1986, 102'; r. P. Fairman; i. P. Hogan, L. Kozlowsky.

NAZIONALE III - 16.15, 22.00 **L'angelo del sesso**, porn. □□

MIGNON - 16.00, 22.15 **Il bacio della donna ragno**, dra., ZDA/Braz. 1985; 119'; r. Hector Babenco, William Hurt.

EXCELSIOR I - 18.30, 22.15 **Una poltrona per due**, kom., ZDA 1983, 100'; r. John L.; i. D. Akroyd, D. Murphy

CAPITOL - 16.00, 22.00 **Highlander**, dram., Avstral. 1986, 115'; r. Russel Mulcahy; i. Christopher Lambert, Roxanne Hart.

LUMIERE - zaprto zaradi počitnic.

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.00 **Tentazioni**, r. Bergonzelli; i. K. Michelsen, A. Marsina, □□

RADIO - 15.30, 21.30 **Amore impuro**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 27. avgusta

MONIKA

Sonce vzide ob 6.19 in zatone ob 19.54 - Dolžina dneva 13.35 - Luna vzide ob 9.12 in zatone ob 21.00.

Jutri, PETEK, 28. avgusta

AVGUŠTIN

PLIMOVANJE DANES: ob 5.28 najnižje -50 cm, ob 11.55 najvišje 49 cm, ob 18.05 najnižje -34 cm, ob 23.49 najvišje 31 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 24 stopinj, zračni tlak 1014,2 mb narašča, veter 10 km na uro južni, vlaga 61-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 24,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Daniela Dušic, Ambra Sossi, Martina Saravo, Linda Possidente.

UMRLI SO: 93-letna Giuseppina Cvetnich, 74-letni Guido Dussi, 72-letna Vittoria Cernigoi vd. Ziberna, 91-letna Maria Andrejasic, 80-letni Benno Benussi, 91-letna Evelina Toniazzo vd. Bette, 77-letna Filomena Cettolo.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 24. avgusta, do sobote, 29. avgusta 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Borgo S. Sergio), Lungomare Venezia 3 (Milje).

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6, Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

IZREDNE CENE. Trgovina čevljev Mara - Ul. Vasari 10 - obvešča cenjene odjemalce, da bo v teku septembra premeščena na št. 8 v isti ulici.

DRUŽINA Z OTROKOM išče stalno gospodinjsko pomočnico. Tel. 412340 od 19. do 21. ure.

KUPIM 4-sobno hišo z vrtom ali stanovanje s teraso. Tel. 412340 od 19. do 21. ure.

NA POTI Zgonik-Veliki vrh se je izgubil pes - nemški ovčar. Tel. 412507.

AVTO peugeot 304 (familiare) v dobrem stanju prodam po ugodni ceni. Tel. 51837.

MOTOR cagiva electra 125 (avgust 1986) prodam po izredno ugodni ceni, prevoženih 1.300 km. Tel. v večernih urah na št. 0481/87711.

NUJNO iščem v najem že opremljeno hišo ali stanovanje na Opčinah ali v okolici: 3 spalnice s 6 posteljami, kuhinja, dnevna soba in kopalnica. Samo za resne ponudbe telefonirati v večernih urah na št. 225946.

NUJNO iščem v najem prostor za tiskarno - 250 kv. m, najraje v bližini Opčin ali v okolici. Telefonirati v večernih urah na št. 225946.

OSMICO je odprl v Nabrežini Ivan Ušaj.

OSMICO je odprl Venceslav Legiša v Mavhinjah.

OSMICO je odprl Marjo Milič v Repniču. Toči belo vino in teran.

ŽERJAV - VLAČILEC do višine 15 m, rabljen, kupim. Tel. 54390.

PRODAM audi 80 diesel, 1600, letnik '82 in renault 6, 850, letnik '79. Tel. 228145.

IMPORT-EXPORT išče knjigovodjo za vodenje kompjuteriziranega knjigovodstva. Telefonirati v večernih urah na št. 52277.

Berite

»Novi Matajur«

menjalnica

26. 8. 1987

Ameriški dolar	1310.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	722.—	Švicarski frank	874.—
Francoski frank	214,50	Avstrijski šiling	102,50
Holandski florint	640.—	Norveška krona	195.—
Belgijski frank	34,40	Švedska krona	204.—
Funt šterling	2140.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1910.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	185.—	Avstralski dolar	900.—
Grška drahma	9.—	Debeli dinar	1,50
Kanadski dolar	980.—	Drobni dinar	1,50

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel.: Sedež 67001 - 68881 Agencija Domjo 831-131

PREUREJENA RESTAVRACIJA

KRIŽMAN

REPEN

Tel.: 227115 - 227468

utrinki iz preteklosti boris kuret

Že v prejšnjem stoletju hudi prepiri s Čožoti

Tržaška okolica, 28. aprila. — *(Resne stvari).* O mejnarodnej komisiji v Gorici, ki daje zdaj raznim tržaškim listom mnogo gradiva, govori se mnogo tudi mej domačimi ribiči v tržaškej okolici. Baš pred nekaj časa je pisal o zadevah Chioggiottov »ultra« list »L'Indipendente«. Po svojej navadi je zagovarjal Chioggiotte i pisal, da Chioggiotti ne delajo škode ribarstvu se svojimi mrežami, pač pa naše domače mreže, zvane »trate«. V tržaškej okolici ste le dve mreži zvani »trate« i ti ste: Jedna v Barkovljah i druga na Kontovelju. Večje in v mnogem številu imajo pa na istrskem pobrežji. Tedaj so te v lasti domačih Italijanov. In list »L'Indipendente«, ki ima zagovarjati pravice istrskih Italijanov, govori proti tem mrežam! Članek v uže omenjenem listu pa je celo razburil nekoje okoličanske ribiče. Kajti oni pravijo: »Če tudi imenovane naše mreže (trate) delajo škodo ribarstvu, (kar pa ni res), delajo jo na »lastnem našem morju«. Vse drugo pa je, če ljudje iz druge države na našem morju škodo delajo (kar je gotovo res) in nam tako rekoč kruh od ust jemljejo.« In koliko škode so naredili uže Chioggiotti okoličanskim ribičem, posebno Križanom! A posebno zadnji so imeli pod Chioggiottov mnogo pribiti. Mnogokrat so pobrali i pokrali imenovani italijanski ribiči ubogim Križanom vse njih mreže (tedaj vso njih imovino). Radi tega so imeli Križani uže mnogo bojev s Chioggiotti. Toda Križani zmagali so vsakikrat, če tudi so bili v manjšem številu, kajti okoličani pravijo: »Talijan ni za vojsko.« A nevolja je mej našim ljudstvom tudi zato, ker se posebno »gospodje od magistrata« za Chioggiotte potezajo. Mi pa o tem pravimo: »Če oni gospodje, ki v svojih pisarnicah sede, ne umejo, kaj je ribarstvo, ni treba niti da se utikajo v to stvar. Postopanje magistrata utegne imeti še hude nastopke mej domačim ljudstvom, kajti poslednje se je začelo zavedati. I naši okoličani pravijo: »Magistrat nas pozna le, kedar je treba davek plačati.« Nadalje pravijo (kar je gotovo res), da okolica od krvavo plačanih davkov nič ne uživa. Mej tem se pa po mestu za šole (italjančevanje) krasne palače zidajo. Gospodje pod Mihec-Jakčevo kolibo mirno v svojih pisarnah tiče ter nakladajo davek ubozemu okoličanu. Naj pa gre za to, da se okolici pomore za zdanje kake cerkve (kakor je bilo v Barkovljah), ali da se vode priskrbi (kakor v sv. Križu), o tem se niti ne menijo omenjeni gospodje. Ali domače ljudstvo se je zbudilo ter začelo spoznavati velike krivice, ki se mu godé. In kakor sem uže rekel, postopanje magistrata utegne imeti še hude, hude nastopke mej domačim ljudstvom. I posebno radi tega je razveselila okoličane vest v cenj. listu »Edinosti«, da misli vlada skrajšati oblast tržaškemu magistratu. A to ni dosti. Vsi slovanski državni poslanci bi morali v državnej zbornici skupno terjati, naj se skrajša moč tržaškemu magistratu. Vlada naj odpravi krivice, dokler je še čas, i varuje ljudstvo, koje je udano državi i carju. Tržaškej okolici daje čast vest, da je g. J. Tence, imenovan za kapelnika v Dalmaciji v Splitu. Kakor se sliši, g. Tence v kratkem izda prvi zvezek svojih skladeb. Veseli nas tudi, da pojde g. Tence mej naše brate, vrle Dalmatince. Zatoraj moramo najnovejšemu slov. skladatelju le čestitati. Obalovič.

Edinost št. 35, z dne 30. 4. 1884

Slovenska poezija na deželnem RAI

V okviru radijskega ciklusa Perchè in versi onesti, ki jih pripravlja Lilla Čepak, bo jutri ob 13.30 na vrsti poglavje o slovenski poeziji. Oddaja se bo začela s prvim slovenskim pesnikom, Francetom Prešernom. Nato bo govor o usodi in pesniški sreči dveh predstavnikov slovenske moderne, Dragotina Ketteja in Ivana Cankarja. Oddaja se bo nadaljevala z likom Srečka Kosovela in njegovim pesniškim izrazom Evrope 20. let ter vse do pesništva vojnih in povojnih let.

sklad mitja čuk jelka cvelbar

Kaj bo s prizadetim, ko odrase?

V sesljanskem središču se zavedajo tudi vprašanja problemov, ki jih bo prinesel čas.

Kaj pa v bodočnosti. Vseh otrok ne bo mogoče vključiti v delo in sedanji štirinajstletniki bodo nekoč postali odrasli. Kako bo z njimi?

Diego odgovarja: »Trenutno si nismo še dali odgovora na to vprašanje, čeprav je nedvomno dejstvo, ki ga moramo že sedaj upoštevati. Mislim, da se bo naše središče razvijalo s potrebami, ki se bodo kazale sproti in ki bodo prav gotovo predvidljive na daljšo dobo, tako da ne bo prišlo do nenadnega preokreta. Predvidevam zato, da bomo imeli čas sproti prilagojevati strukturo ali ji vzporedno graditi drugo, ki bo mogla zadovoljivo reševati vprašanja, ki se nam bodo še postavljala.«

Prav gotovo sodi mednje tudi problem staranja prizadetih ljudi in njihovih družin.

»Pri tem razmišljamo na prihodnost v morebitni stanovanjski skupnosti.«

Vsekakor eno samo tako središče, oziroma središče, ki je sedaj zasnovano predvsem za otroke nabrežinske občine, še ne krije vseh potreb.

»Ne, ne krije jih. Posebej ne krije potreb mejnih primerov, kjer prizadetost ni tako očitna, kakor tudi ne potreb slovenskega prebivalstva. S tem v zvezi moramo ponoviti, da si obetamo veliko iz dogovorov z manjšimi občinami, kjer je dialog lažji. Slabše je, kar se tiče tržaške občine, ki je velika, obsega slovenske vasi s specifičnimi potrebami in je velikokrat gluha za določene predloge.«

Kaj pa jaz, ko bom odrasla?

S primerno iznajdljivostjo in vztrajnostjo lahko najdeš rešitev za posebne primere mladostnikov, ki jih bo predvidoma še naprej veliko.

Vendar pri spremljevalcih ali vzgojiteljih v takih posebnih središčih pomeni taka prizadevnost tudi precejšnjo obrabo lastnega potenciala.

Diego je mnenja, da si lahko zamišljaš tako zaposlitev spremljevalca le za 5 do 6 let, za več bi te strlo. Torej je potrebna zamenjava osebja. Velik problem je usposabljanje spremljevalcev in vzgojiteljev. Trenutno takega poklicnega oblikovanja ni. Spremljevalci nastajajo po lastnih izkušnjah, seveda ne brez posebnih karakteristik, ki ga vodijo v tako družbeno humanitarno delo. Tudi če bi se kdo odločil za tako delo, ker bi ne dobil druge službe, bi kaj kmalu ugotovil, da jo mora pustiti, če bi ne imel vsaj malo veselja do takega dela.

Vsekakor je delo v sesljanskem središču CEO precej eksperimentalnega značaja, ker ni še togih pravil, ki bi omejevala elastičnost miselnosti. Mogoče je ravno ta elastičnost potrebna vrlina za take dejavnosti. Zgodilo se je že, da so podobne strukture olesenele, postale toge, osebje je razočarano nad premajhnimi uspehi vrglo puško v koruzo in začelo delati le še za mesečno plačo. Oškodovani so bili otroci, ki so prihajali v tako strukturo kot v parkirišče. Seveda ni rečeno, da se bodo dejavnosti v tem središču odvijale vedno na enak način. Najpomembnejši dejavnik za spremembe bodo potrebe mladostnikov in njihovih družin. Verjetno tudi v smeri večje povezanosti s krajevnimi društvi.

Operaterjem želimo, da bi bilo res tako, da bi jim vsakodnevne težave ne jemale prehitro poguma in vztrajnosti pri taki vrsti dela, želimo pa jim tudi, da bi tesnejša povezanost med organizacijami in posamezniki, ki težijo za kvalitetnejšim življenjem prizadetih, mogla koristiti ciljem, ki so si jih zastavili.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

11.55 Vremenska napoved
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Portomatto (1. del)
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik - tri minute
14.00 Film: La casa dei nostri sogni (kom., ZDA 1948, r. Henry C. Potter, i. Cary Grant, Melvyn Douglas, Mirna Loy)
15.30 Risanka: Rosaura
16.05 Nanizanka: Taxi
16.30 Dokumentarec: Clan familiare
17.15 Nadaljevanka: Piccolo mondo antico (3. del)
18.30 Variete: Portomatto (2. del)
19.40 Almanah in vreme
20.00 Dnevnik
20.30 Film: Lo spavaldo (dram., ZDA 1970, r. Sidney Furie, i. Robert Redford, Michael Pollard)
22.05 Dnevnik
22.15 Glasbena oddaja: L'occasione fa il ladro (glasba G. Rossini, Italijanski mladinski orkester, dir. Salvatore Accardo)
23.30 Inf. odd.: Velike razstave
24.00 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2

12.00 Dok.: Emma e il nonno
12.10 Nad.: Una storia viennese
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Dnevnik - šport
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.20 Zabavna oddaja: Arcobaleno, vmes dokumentarec, risanka in nanizanka
16.45 Film: Due Rrringos nel Texas (kom., 1968, r. Marino Girolami, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia, Ennio Girolami)
18.30 Športne vesti
18.45 Nanizanka: Perry Mason
19.30 Vreme, dnevnik in športne vesti
20.30 TV film: La luna d'Omaha (krim., r. Jean Marboeuf, i. Jean-Pierre Cassel, Dominique Labourier, Mort Shuman)
21.55 Dokumentarna oddaja: Il meglio di Moda - La musica leggera
22.30 Dnevnik
0.25 Nočni film: Sotto i ponti di New York (dram., ZDA 1936, r. Alfred S. Santell, i. Burgess Meredith, Eduardo Ciannelli, John Carradine)

RAI 3

17.25 Šport: finale mednarodnega košarkarskega turnirja (prenos iz Roseta degli Abruzzi)
19.00 Dnevnik
19.20 Deželne vesti
20.00 Izobraževalna oddaja: Laboratorio infanzia - Errata corrige, Neuropsichiatria al bivio dell' adolescenza (pripravila Marco Ferreri in Riccardo Tavani, strokovna pomoč Marco Lombardo Radice, 3. in zadnji del
20.30 Nanizanka: I professionals - Denaro sporco (r. William Brayne, i. Gordon Jackson, Martin Shaw, Lewis Collins)
21.30 Dnevnik - kratke vesti
21.45 Film: Trapezio (dram., VB 1956, r. Carol Reed, i. Burt Lancaster, Gina Lollobrigida, Tony Curtis)
23.35 Dnevnik - zadnje vesti
23.40 Deželne vesti
23.50 Koncert: iz Glasbenega tedna v spomin Gustava Mahlerja - Oktet op. 166 Franza Schuberta (Wiener Kammermusiker, prenos iz Dobbiaca)

RTV Ljubljana

18.35 Poročila
18.40 Otroška oddaja: Poletje v dolini ribnikov (Danes si bodo otroci ogledali dolino ribnikov, ki si je nadela poletno obleko, in ugotavljali, kaj vse se je spremenilo od takrat, ko je bila še pomlad.)
18.55 Otroška oddaja: Pedenjped
19.10 Risanka
19.26 Vremenska napoved
19.30 Dnevnik
20.00 Nadaljevanka: Avgust Strindberg (biog., scen. Per Olov Enquist, r. Kjell Grede in Johan Bergenstrahle, i. Thommy Beggren, Stina Ekblad, Konstanze Bretebner, prevedla in priredila Danica Robič, 1. del)
21.05 Zabavna oddaja: Poletna noč, nato zabavnoglasbena oddaja Vrtnica Lignana (Oddaja, ki je bila posneta v letoviščarskem kraju Lignano Sabbiadoro, vodi Mojca Blažej.)
22.45 Dnevnik
23.00 Nadaljevanka: Sever in Jug (17. del)

TV Koper

17.00 Otroški spored: risanke
18.00 Nadaljevanka: Vite rubate
19.00 Odprta meja

V Odprti meji med drugim:

TRST — Poziv Odbora za referendum in informacijo za alternativno jedrsko energijo
TRST — Razgovor z letošnjim kraškim parom
TRŽIČ — O upadanju števila prebivalstva
TRST — Sladoled kot zdravilo
TRST — Obiščite Akvarij!

19.30 TVD Stičišče
20.30 Film: 100 anni di amore (kom., It., r. Lionello De Felice, i. Vittorio De Sica, Nadia Gray)
22.10 TVD Vsedanes
22.25 Nadaljevanka: Piccolo mondo moderno (po istoimenskem romanu Antonia Fogazzara, r. Daniele D'Anza, i. Aldo Reggiani, Lorenza Guerrieri, Valentina Fortunato, 2. del)
23.25 Rubrika z Barbaro Bouchet

CANALE 5

8.30 Jutranja telovadba
8.40 Nanizanki: La grande vallata, 9.30 Alice
10.00 Film: La principessa di Harlem (kom., ZDA 1979, r. Marvin J. Chomsky, i. Robert Hooks, Sandra Sharp)
11.30 Nanizanki: Lou Grant, 12.30 Bonanza
13.30 Nadaljevanka: Colorado
14.30 Film: Paura nel buio (srh., ZDA 1973, r. John Newland, i. Kim Darby, Jim Hutton)
16.00 Nanizanke: Kate e Allie, 16.30 L'uomo di Atlantide, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat
20.30 Glasbena oddaja: Festivalbar 87
23.00 Nanizanki: Mc Gruder & Loud, 0.10 Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanke: Gunsmoke, 9.15 Lancer, 10.00 Lobo, 11.00 La squadriglia delle pecore nere, 12.00 Due onesti fuorilegge
13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Banana Split, Chappy, La corsa senza limiti, Masters
14.30 Nanizanke: Detective per amore, 15.30 Mary Benjamin, 16.15 I giorni di Brian
17.00 Dokumentarna serija: Quaderni della natura
17.30 Nanizanke: Il Santo, 18.30 Switch, 19.30 New York New York
20.30 TV film: Lucky Luciano (10. del)
21.30 Nanizanke: Nero Wolfe, 22.30 Peyton Place, 23.30 Mod Squad, 0.30 Mistery Movies - Le sorelle Snoop

ITALIA 1

8.30 Nanizanka: La strana coppia
9.00 Film: La felicità non si compra (glasb., ZDA 1956, r. Michael Curtiz, i. Gordon Mac Rae, Ernest Borgnine)
10.30 Nanizanke: Gli eroi di Hogan, 11.00 Ralph Supermaxieroe, 12.00 L'uomo da sei milioni di dollari, 13.00 Hardcastle and McCormick
14.00 Glasbena oddaja: Deejay Beach
15.00 Nanizanki: I forti di Forte Coraggio, 15.30 Furia
16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lo specchio magico, Lotti, Flò la piccola Robinson, Nana supergirl
18.00 Nanizanke: Rin Tin Tin, 18.30 Flipper, 19.00 Chips
20.00 Risanka: Alice nel paese delle meraviglie
20.30 Film: Il conte Max (kom., Šp.-It. 1957, r. Giorgio Bianchi, i. Alberto Sordi, Vittorio De sica, Tina Pica)
22.30 Dokumentarec: Jonathan
23.30 Nanizanke: Ai confini della realtà, 24.00 Samurai, 1.30 Hardcastle and McCormick

TELEPADOVA

12.00 Nadaljevanka: Signore e padrone
13.00 Risanki: Io sono Teppei, Judo Bóy
14.00 Nadaljevanki: Happy end, 15.00 Signore e padrone
16.30 Risanke
19.00 Nanizanki: Sanford & Son, 19.30 Half Nelson
20.30 Film: Mirror - Chi vive in quello specchio? (krim., ZDA 1980, r. Ulli Lomel, i. Susanna Love, Ron James)
22.30 Šport: catch
23.30 Nanizanka: Alla ricerca di un sogno
0.30 Film: L'urlo dei giganti (vojni, Šp. 1969, r. Leon Klimowsky, i. Jack Palance, Andrea Bosic, Alberto De Mendoza)

TELEFRIULI

12.30 Nanizanki: George, 13.00 Bigfoot e il ragazzo selvaggio
13.30 Nadaljevanka: Marta
14.30 Nanizanka: La piccola Margie
15.00 Dražba: Roberta Pelle
15.30 Glasbena oddaja: Music Box
17.45 Nanizanka: Scacco matto
19.00 Dnevnik
20.00 Dnevnik v nemščini
20.30 Nadaljevanka: La corona del diavolo
21.30 Dokumentarec: C'era una volta il potere
22.30 Dnevnik
23.30 Nadaljevanka: The Bold Ones
0.30 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Osebno; 8.35 Mozaik; 9.00 Otroški kotiček: Kraške mravlje; 10.00 Pregled deželnega tiska; 10.10 Koncert v Gallusovi dvorani v Trstu: sopranistka Daniela Maria Bianchini, pianistka Morena Malaguti (Erik Satie); 10.50 Glasbeni mozaik; 12.00 Na obisku; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 15.00 Diskorama; 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtkova srečanja: Primorski emigranti od Soče do Mlade Soče, pričevanja o ljudeh in društvih; 18.30 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Dober dan z; 8.30 Koncert za mlade; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Za mlade radovedneže; 14.20 Mladi koncertant; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambla Bojan Drobež in Zeleni val; 18.30 Zborovska glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Big Band RTV Ljubljana; 20.00 Četrtkov večer; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Popevke.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Poročila in pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.40 Intervjuji, reportaže, zanimivosti in popevka tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Črno na belem; 17.35 Aktualna tema; 18.00 Počitniški vrtiljak; 19.00 Zaključek sporedov.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.40 Summers ago; 7.00 Za dober dan; 8.00 Prisrčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Sprehod po starih uličicah; 11.15 Hit Nova Gorica; 11.30 Aktualno: Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 12.06 Rubrika: Zdravniški nasveti; 14.35 Glasba; 14.45 Edig Galletti; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 18.00 Pulj kliče Koper.

RADIO OPČINE

10.30 Za vsakogar nekaj; 20.15 Kulturni program; podnevi in ponoči oddaje povezuje glasba.

V torek in sredo zaradi vremenske ujme

Mednarodni vlaki Rim-Dunaj na bohinjsko-karavanški progi

Torkovo neurje, ki je v naši deželi prizadelo zlasti Karnijo, Kanalsko dolino in priobalno območje, je poleg druge škode povzročilo motnje in zastoje v cestnem in železniškem prometu. Tako, kakor se sicer redno dogaja ob hudih vremenskih ujmah, zaradi narave terena namreč, so v ponedeljek iz varnostnih razlogov prekinili železniški promet med Vidmom in Pontabljem. Tovorni promet je začasno obstal, za prevoz potnikov v krajevnem železniškem prometu so poskrbeli z avtobusi, medtem ko so mednarodne vlake med Rimom in Dunajem preusmerili na karavanško-bohinjsko progo.

Na postajah na Jesenicah, v Novi Gorici in Gorici so imeli tako med ponedeljkom in torkom nekaj več dela, saj so morali v nekaj urah odpremiti štiri mednarodne potniške vlake. »Sicer pa smo na izjemne primere stalno pripravljeni in zato tak ukrep niti ni predstavljal posebne obremenitve,« so nam povedali v pisarni šefa prometa na železniški postaji v Novi Gorici. Včeraj zjutraj, ob 8.05, so z novogoriške postaje odpremili proti Gorici zadnjo od štirih kompozicij "Romulusa", ki so med torkom in sredo vozile po bohinjsko-karavanški progi. Železnico med Vidmom in Pontabljem so namreč včeraj ob 12.30 uradno spet odprli za promet in s tem je bilo obvozov in težav, ki se obvezno pojavijo v takih primerih, konec.

Mednarodni vlaki med Rimom in Dunajem običajno vozijo na progi Benetke—Videm, zato je težko ugotoviti, kolikšne so bile zamude zaradi obvoza. Na goriški železniški postaji so nam kljub temu postregli s podatkom, da sta večerni in jutranji vlak iz Rima pripeljala s približno polurno zamudo, dvakrat večja pa je bila zamuda kompozicij, ki sta pripeljali iz Nove Gorice.

Zadnji dogodki in možnost preusmeritve vlakov na bohinjsko-karavanško progo potrjujejo pomen in vlogo te najkrajše in v vseh letnih časih lahko prevozne poti med morjem in Avstrijo, oziroma srednjeevropskimi deželami, ki so jo dogradili leta 1906, v zadnjem času pa temeljito prenovili, zlasti za potrebe tovornega prometa. Proga med Jesenicami in Novo Gorico je dolga okrog 89 kilometrov, nekaj nad 40 kilometrov pa je med Jesenicami in Celovcem. Kljub temu, da je speljana skozi ozke soteske in preko zahtevnega terena, je v vseh letnih časih dobro prevozna in zavarovana.

Koristnost in usposobljenost proge se kaže prav ob priložnosti naravnih nesreč. Zadnjič so mednarodni vlaki tod mimo vozili pred tremi leti, točneje 29. septembra 1984. V znatni meri in za dalj časa pa so se italijanske državne železnice posluževale bohinjsko-karavanške proge po potresu, leta 1976.

Zdravstveni načrt je politična stvar

Vprašanje porazdelitve zdravstvenih služb na teritoriju ni tehnično, marveč politično vprašanje. Tako so ugotovili člani upravnega odbora KZE na svoji seji v torek popoldne. S počitnic se je vrnil predsednik odbora arh. Robustelli. Tako so bili polnopravno zastopani predstavniki treh večinskih strank, PSI, KD in PSDI, ki vodijo goriško KZE.

V zvezi s strokovnim mnenjem deželne zdravstvene službe, ki je zavrnila odprtje dveh oddelkov za splošno medicino s 30 ležišči vsak v Krminu in Gradežu, so bili člani upravnega odbora KZE mnenja, da se morajo za stvar zavzeti pokrajinska vodstva političnih strank, ki morajo dobiti pravi stik z deželnim odborom, ki mu pripada zadnja beseda o načrtu zdravstvene oskrbe na Goriškem.

Danes zvečer v Gorici pričetek petdnevnih folklornih prireditev

Francoska skupina Le Groupe Bressan

Danes zvečer bo ob 21. uri v veliki dvorani UGG neuradni pričetek letošnjega, že sedemnajstega festivala folklore. Nastopili bosta foklorni skupini iz ZDA in Malezije, poleg njih pa še goriška skupina Santa Gorizia.

Napisali smo, da je to neuradni začetek festivala. Pravi, tekmovalni del se bo namreč pričel jutri zvečer, nadaljeval pa v soboto. V tem bo letos nastopilo deset foklornih skupin. Gre za skupine, ki so že nastopale in zmagale na goriškem festivalu. To pa zaradi tega, ker letos turistično društvo Pro Loco, prireditelj festivala, slavi svojo 25-letnico.

Zaradi tega bodo jutri zvečer, na začetku prireditve, ki se bo pričela ob 21. uri (še prej bodo foklorne skupine šle po nekaterih mestnih ulicah), na vrsti pozdravni govori. Zatem bo jutri zvečer nastopilo pet skupin. To bodo Sardinci iz Oristana, Španci iz Portugaleta, Francozi iz Montponta en bresse, Madžari iz Dunaujvaroša ter Jugoslovani iz Splita (KUD Jedinstvo). Tekmovalni del festivala se bo nadaljeval v soboto. V nedeljo pa bo zaključna prireditev s folklorno parado.

Folklorne skupine bodo v teh dneh nastopile v raznih krajih Goriške. Čehoslovaki iz Košic bodo v nedeljo nastopili pred Kulturnim domom v Sovodnjah.

Zgorel motor tovornjaka

Včeraj okoli trinajste ure so goriški gasilci odhiteli v Zdravščine, kjer je gorel kamion, last Goriške pokrajinske uprave. Ko so dospeli na kraj požara, pa je bilo že vsega konec, saj je hitri poseg šoferja kamiona Gianfranca Disegna s pomočjo prenosne jeklenke za gašenje preprečil, da bi se ognjeni zublji razširili po celem tovornjaku.

Kljub temu je gmotna škoda precejšnja, saj je motor popolnoma zgorel. Po vsej verjetnosti je bil vzrok požara kratki stik v električni napeljavi Fiatovega tovornjaka.

■ Kakih dvajset avtomobilistov iz Tržiča je vložilo prijavo proti neznancem zaradi namerne povzročitve škode. Tako kot že nekajkrat doslej, so neznanci pod okriljem noči porezali gume nekaj deset parkiranih avtomobilov v središčnih ulicah Tržiča. Dogodek, ki je povzročil val razburjanja, se je pripetil v torek ponoči.

Novi objekti in naprave v pogon ob občinskem prazniku Nove Gorice

Solkan se upravno izloči iz mestnega središča

V Novi Gorici so predstavniki Občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij predstavili program raznih proslav, prireditev in drugih dogodkov, ki bodo na območju mesta in drugod v občini v času od sobote, 29. avgusta, do sobote, 26. septembra. Proslavljali bodo občinski praznik, 9. september, ki spominja na začetek splošne ljudske vstaje primorskega ljudstva proti nemškim okupatorjem, neposredno po razpadu Italije, in 15. september. Tega dne leta 1947 je bila namreč Primorska skupaj z Istro združena s svojo matično domovino Slovenijo in Jugoslavijo.

Predstavniki novogoriške družbenopolitične skupnosti so poudarili, da bodo praznovanja sovpadala s prvimi uspehi pri premagovanju gospodarskih težav v občini. Zaradi preoblikovanja proizvodnje, boljšega dela in racionalnejšega poslovanja so letos odpravili izgube v važnih tovarnah, kot so Meblo, pohištvena tovarna Iztok v Mirnu, Vozila v Šempetru pri Novi Gorici, in tudi v nekaterih manjših delovnih organizacijah. Ob proslavah bodo izročili v uporabo nove objekte in naprave. V šempetrski Iskri na primer nov obrat za izdelavo avtomobilskih alternatorjev in elektronskih sklopov za motorna vozila. Na Vogrskem bodo izročili namenu vodovod Stara gora — Vogrsko, v Kostanjevici na Krasu pa bo otvoritev asfaltiranih cest in poti. V naselju Saksid pri Dornberku bo otvoritev mostu čez reko Vipavo, v Šempetru gasilskega doma, v Braniku pa bodo izročili prometu novo telefonsko centralo s telefonskim omrežjem za tamkajšnje območje. Pomemben dogodek bo predstavljala dograditev vodovoda na Banjšicah, kjer pri delih sodelujejo tudi pripadniki jugoslovanske vojske. V začetku septembra bodo na Lokvah obnovili dela za zgraditev vodovoda v tem znanem turističnem območju.

Novogoriška občina se ob praznikih predstavlja tudi s pomembnimi uspehi v kmetijstvu, kjer so letos dosegli dober pridelek raznih kultur. Kmetijski kombinat Vipava bo na primer izvozil v tujino za okoli dva milijona dolarjev sadja, živine ter drugih kultur oziroma pridelkov iz Vipavske doline. V mesecu oktobru dodo začeli polniti nov akumulacijski jez Vogršček pri Vogrskem, iz katerega bodo namakali okoli tri tisoč hektarov njiv in drugih obdelovanih površin v spodnji Vipavski dolini.

V okviru praznovanj bodo v Novi Gorici v petek, 4. septembra, predstavili knjigo o drugi partizanski brigadi Vojske državne varnosti - Narodne obrambe, ki je imela pomembno vlogo tudi pri osvobajanju Gorice, Trsta in Tržiča. Osem podjetij bo počastilo 40-letnico ustanovitve. Najbolj svečan dogodek pa bo seveda posebna seja Občinske skupščine v soboto, 12. septembra. Potekala bo v dveh delih, delovnem in slavnostnem. Ta slednji del se bo začel ob 11. uri v Kulturnem domu in bo potekal na zelo visoki politični ravni. V petek, 11. septembra, bodo odprli razstavo dokumentov o Primorski v letih 1945—1947, v nedeljo, 13. septembra, pa bo v Novi Gorici srečanje borcev 1. in 2. prekomorske brigade. Istega dne bodo v centru mesta odkrili tudi spomenik skladatelju in dirigentu Radu Simonitiju.

V Novi Gorici bo v septembru tudi krstna izvedba kantate skladatelja Marjana Gabrijelčiča, ki jo je posvetil štirideseti obletnici priključitve Primorske k matični domovini Sloveniji in Jugoslaviji.

Razen naštetih prireditev bodo v prihodnjem mesecu tudi proslave po posameznih krajevnih skupnostih. Tako bodo v petek, 4. septembra, ob 19. uri v osnovni šoli Solkan odprli razstavo o Solkanu nekoč in danes. V Solkanu bodo poleg krajevnega praznika proslavljali tudi 20-letnico ustanovitve Krajevne skupnosti. Sicer pa bodo v Solkanu s posebnim sklepom Občinske skupščine v Novi Gorici kmalu tudi uradno povrnili to krajevno ime, tako da bo tudi uradno spet postal Solkan. Hkrati pa se bo v upravnem pogledu izločil iz mesta Nove Gorice.

MARJAN DROBEŽ

Ugledal je policijo in pritisnil na zavore

Štirideset dni zdravljenja in precejšnja gmotna škoda. Tak je obračun prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj okrog 13.30 na državni cesti med Gorico in Gradiščem, blizu mosta namakalnega kanala. Posledice pa bi bile lahko znatno hujše. 52-letnemu Paolu Violi iz Fare, ul. Monte Fortin 3, se je očitno mudilo domov in se je lotil prehitevanja pred njim vozečega avtomobila. V istem trenutku pa je na cesti zagledal patrolni avto prometne policije. Nemudoma je pritisnil na zavore in sunkovito zavil spet na desno stran cestišča. Za ford fiesta, v katerem se je peljal, je bil sunek premočan. Vozilo se je nevarno vzpelo, se prebrnilo in drselo nekaj deset metrov po strehi ter zadelo v ustavljeni volvo Cesareja Betellija, ki ga je malo prej ustavila patrola prometne policije. V nesreči je bil ranjen Viola.

Kmalu violinski natečaj Lipizer

Takšna mednarodna glasbena prireditev, kot je mednarodni natečaj violine za nagrado Rodolfo Lipizer, iz leta v leto pridobiva na pomenu. V začetku prihodnjega meseca, v dneh od 6. do 13. septembra, bomo imeli že šesto izvedbo tega mednarodnega natečaja. Letos se je vpisalo rekordno število violinistov, kar 101 iz 25 držav. Seveda, kdor bo na tekmovanju, ne bo najbrž čul vseh prijavljenih. Zgodi se namreč, da marsikdo v zadnjem trenutku odpove.

Izvajalci naj bi prišli iz petindvajsetih držav, t. j. iz Albanije, Avstrije, Belgije, Južne Koreje, Francije, Demokratične nemške republike, Zvezne republike Nemčije, Japonske, Velike Britanije, Guatemale, Irana, Iraka, Irske, Izraela, Italije, Jugoslavije, Libanona, Norveške, Poljske, Romunije, ZDA, Švice, Tajvana, Madžarske in Sovjetske zveze.

Iz Italije je prijavljenih kar 17 violinistov, iz Jugoslavije pa sedem.

V mednarodni žiriji so Italijan Guido Turchi, ki je predsednik, Belgijec Marcel Debot, Švicar Pierre Colombo, Avstrijec Michael Frischenschlager, Jugoslovan Tonko Ninič, Nizozemec Theo Olof in Italijan Renato Zanettovich.

Prireditev so podprle razne tukajšnje in deželne ustanove, pokroviteljstvo je dal tudi Predsednik republike.

Poleg natečaja in koncertov, ki bodo v goriškem avditoriju, bo zanimiva tudi razstava, ki jo bodo priredili v drugih prostorih avditorija. To v sodelovanju z Goriško trgovinsko zbornico. Na razstavi bomo videli razne instrumente, ki jih sedaj izdelujejo v Cremoni, instrumente, ki jih izdelujejo deželni obrtniki in tri originalne violine, ki jih je izdelal znani A. Stradivari. Poleg razstave bodo violine tudi prodajali.

GORIŠKA POKRAJINSKA UPRAVA

razpisuje privatno licitacijo za zakup zidarskih del, ki se nanašajo na obnovitvena dela na objektu »Ex Casa Morassi« v Gorici, Borgo Castello, na podlagi čl. 1, črka d) zakona št. 14 z dne 2. 2. 1973

Ponudbena cena na osnovi dražbe znaša: 874.980.397 lir.

Pogoj za sodelovanje na licitaciji je vpis v 3. kategorijo v razpredelnici državnega seznama gradbenikov (Albo Nazionale dei Costruttori).

Prošnje morajo biti vložene v roku 10 dni od dneva objave tega razglasa.

Prošnja za pristop k licitaciji ne obvezuje pokrajinske uprave.

Gorica, 22. 8. 1987

Predsednik
prof. Silvio Cumpeta

Poleti je lubenica vedno okusna

V prvih dveh tednih avgusta je že kazalo, da bo letošnjega poletja kmalu konec. V senci je bilo prav prijetno, v večernih urah pa je bil skoraj obvezen pulover ali vsaj nekoliko težje oblačilo. Toda v teh dneh smo zopet prešli v dobo kislih kumaric, ko človek skuša potešiti hudo žejo z neštetimi osvežujočimi pijačami. V takem času gotovo prileže tudi hladni kos lubenice, ki ga, kot pravimo po domače, lahko ješ, istočasno piješ, pa še obraz si lahko umiješ.

Lubenice lahko nabavimo prav v vsakem marketu, kjer prodajajo po cele kupe tega sladkega sadeža. Kdor pa si želi pojesti kos citrusa vulgarisa, takšen je namreč znanstveni naziv za lubenico, v senci zelenja, se lahko ustavi pri Maurijevim kiosku pri Rdeči hiši. Tu si bo lahko privoščil za tisočak izdatno rezino slastne lubenice.

Kot smo izvedeli iz krajšega klepeta, ki smo ga imeli z njim pred nedavnim, je bila letošnja sezona, ki je sedaj že pri kraju, veliko slabša od lanske. Kvaliteta lubenic je po Maurijevih besedah tudi letos dobra, le število odjemalcev je znatno padlo. Temu je botrovalo tudi več kot 50-dnevno zaprtje prehoda pri Rdeči hiši. Maurijev kiosk namreč leži prav na poti proti bloku, zato se je pri njem vedno ustavljalo precejšnje število Jugoslovanov. Potožil se nam je, da je promet prodaje točno za petdeset odstotkov manjši kot sicer.

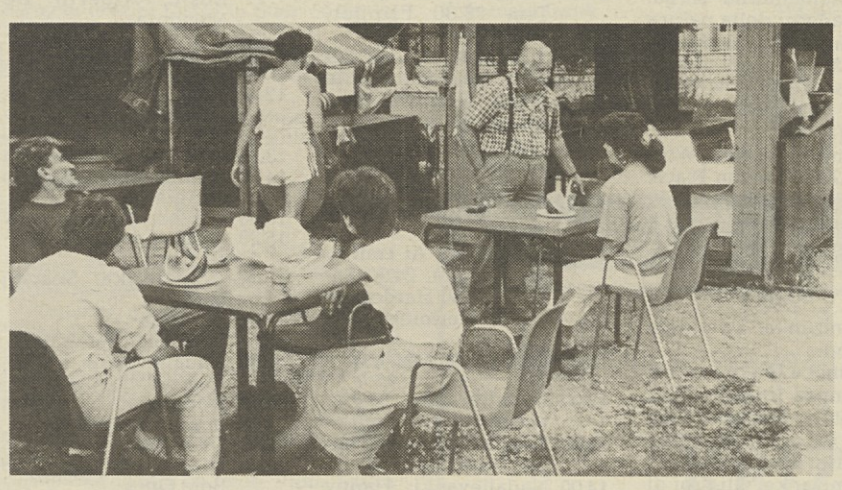

Kiosk bo odprt vse do konca tega meseca, s septembrom se bo namreč preselil na Korzo pri ljudskem vrtu, kjer bo ponovno s svojim sodelavcem nudil mimoidočim polne žakljiče lepo dišečega kostanja.

šolske vesti

Slovenski dijaški dom S. Gregorčič - Gorica sprejema prijave za šolsko leto 1987/88. Vpišejo se lahko kot notranji ali zunanji gojenci šoloobvezni učenci ter dijaki slovenskih šol. Gorica, Svetogorska 84, tel. 83495 — UPRAVA

razna obvestila

Košarkarska sekcija ŠZ Dom organizira priprave v Bovcu od 13. do 19. septembra za letnike '74 in mlajše. Zainteresirani se lahko javijo v Ul. Malta 2, tel. 33029 vsak dan od 9. do 12. ure do vključno petka, 28. avgusta.

Kmečka Zveza obvešča, da 5. septembra zapade rok za prijavo ostankov vina. Nadalje opozarja vse kmetovalce, da do 10. septembra morajo vplačati 2. obrok socialnih dajatev (SCAU). Uradi so na razpolago strankam vsak delavnik v jutranjih urah.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Il nome della rosa«.
VERDI 17.30-22.00 »Ultimo tango a Parigi«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
VITTORIA 17.30-22.00 »College girls — La scuola supersexy«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30-20.30 »Vojna za ogenj«.
DESKLE Zaprto. Jutri ob 19.30 »Plačanec«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Marzini, Korzo Italia 89, tel. 84443.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore, Ul. Rosselli 23, tel. 72340.

POGREBI

Danes ob 9.30 Maria Dolores Quallazio iz bolnišnice sv. Justa v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče, ob 11. uri Andreina Marsi vd. Damiani iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

44. beneški filmski festival

Začasni direktor Guglielmo Biraghi sestavil bogat tekmovalni program - Presenečenje filma, ki bo zaključil festival - Retrospektiva filmov Lea Mankiewicza - Kako bo sestavljena žirija

Iz leta v leto se že pol stoletja na Lidu obnavlja odprtje najstarejšega med najpomembnejšimi filmskimi festivali na svetu (44. festival namreč ne pomeni 44 let dolge festivalske tradicije, pač pa toliko festivalov v časovnem razdobju 1932-1987). Letos pa je odprtje LXIV Mostre Internazionale del Cinema pravi dogodek, saj gre za festival, ki so ga že zapisali smrti.

Mostra je bila tik pred tem, da klecne. V letih, predvsem v zadnjem obdobju Rondijevega vodstva, ko je vse preveč prevladoval »avtorski film«, ki nekaterim pomeni le težko prebavljiva filmska dela, je festival izgubil nekaj svojega elana. Tako programu kot tehničnim in organizacijskim strukturam so se poznali znaki fizičnega propadanja in nihče si ni prizadeval (ni hotel ali celo ni mogel), da bi enkrat za vselej rešil vrsto problemov, ki so bremenili to impozantno, a zaradi birokratskih spon nepremakljivo strukturo.

Tu pa tam si je uprava sicer zavihala rokave in na vrat na nos opravila nekaj žal nepremišljenih posegov plastične kirurgije na razpadajočem telesu festivala, ki se je pred dvema letoma znašel celo z dodatno projekcijsko dvorano pod šotorom. Še danes, ko razbeljenega šotora ni več na trgu pred Casinojem, se nekateri sprašujejo, kako je bilo sploh mogoče, da je kdo sprejel načrt postavitve kinodvorane in pri tem zanemaril najosnovnejše pojme akustike, tako da sta se na ekranu dva igralca zasanjano poljubljala, medtem ko so glasbeno kuliso preglaševali smetarji, ki so praznili pločevinaste smetnjake.

Vse to naj bi zdaj prešlo v zgodovino Mostre, ki se je po dolgotrajnih in ostrih bojih pretežno upravnega značaja odločila, da »the show must go on«, predstava naj se nadaljuje. Da bi prevzel Rondijevo nasledstvo, so poklicali filmskega kritika rimskega dnevnika Il Messaggero Guglielma Biraghija, ki je opravil festivalsko prakso v Taormini. Odkar so ga namestili do danes, ko festival že trka na vrata, je suplent pokazal veliko dobre volje, kar se mu bo najbrž tudi obrestovalo, ko bodo morali dokončno izbrati novega direktorja s štiriletnim mandatom.

Festivalu je odmeril strogo nizkokalorično shujševalno kuro, kar pomeni, da bodo v dvanajstih dnevih Mostre predvajali »le« 60 filmov (v Cannesu jih predvajajo 120 dnevno), projekcije za novinarje, konference, tiskovne urade in marsikaj drugega pa je prenesel iz luksuznih, a neprimernih prostorov hotela Excelsior v preurejene dvorane Casinoja.

Vodstvo običajno kaotičnih in povprečno zanimivih tiskovnih konferenc oz. srečanj z avtorji in igralci je predal brkatemu Mauriziu Costanzu, ki se sicer še ni pomeril z beneškimi sogovorniki in občinstvom, je pa nedvomno spreten v postavljanju vprašanj. Zbral je primerno žirijo, zbral je dovolj zanimivih in kvalitetnih filmov tako za tekmovalni spored kot za program »velikih dogodkov« in se poleg tega še spomnil na 50-letnico Cinecittà ter odmeril veteranu svetovne kinematografije Josephu Leu Mankiewiczu čast retrospektive.

Pomen, predvsem pa seveda bodoči uspeh ali neuspeh festivala, pa je seveda v dobršni meri odvisen od avtorjev, ki so s svojim najnovejšim filmskim trudom prisotni na seznamu filmov v tekmovalnem sporedu in v ostalih filmskih sekcijah. Tudi teh je letos manj, kar naj bi bilo seveda opravičljivo z Biraghijevim iskanjem »suhega in vitkega« festivala.

Predvsem v tekmovalnem sporedu je letos zbranih nekaj zanimivih del in to kljub vsem vrzelim in odklonom, ki jih moramo kdaj tudi pripisati napakam prejšnje upravne zasedbe (Skandinavske dežele so se zaklele, da ne bodo več predstavljale svojih filmov na Lidu, kjer jih ne »predvajajo«, pač pa »posiljujejo«).

Biraghi je očitno posvetil veliko pozornosti italijanski produkciji in v tem morda tudi pretiraval, saj so italijanski filmi v tekmovalni sekciji kar štirje. Prvi bo na vrsti Comencinijev **Il ragazzo di Calabria** (Fant iz Kalabrije), v katerem nastopa dokončno zresnjeni igralec Diego Abatantuono, ki bi rad zmagovito tekal bos, kot njegov trener, olimpijski maratonec Abebe Bikila. **Gli occhiali d'oro** (Zlata očala), ki ga je na istrskih tleh posnel režiser Giuliano Montaldo, bo drugi na sporedu (bo drugi tudi glede homoseksualne tematike, ki se bo letos ponujala na Lidu). Olmijev film **Lunga vita alla signora** (Naj dolgo živi gospa) je metafizičnega značaja, odločno reven in droben, minimalen po obliki in duhu, pa je film **Quartiere** (Mestna četrt) Silvana Agostija.

Po Italiji je številčno najmočnejša francoska reprezentanca, ki se ponaša z vrnitvijo Louisa Malla **(Au revoir les enfants** - Nasvidenje mladeniči), film o osvobodilni vojni in preganjanju Židov). Doillonov film **Comedie!** (Komedija!) je kar »družinski«, saj ima glavno vlogo režiserjeva žena Jane Birkin. Francija je prisotna še z dvema zanimivima koprodukcijama **O desejados - Les montagnas de la luna** (Pričakovani - Lunini hribi, Portugalska) režiserja Paula Roche, ki se je posvetil ekranizaciji japonskega srednjeveškega epa, in družinsko dramo **Al rajol Al Mohajab - L'homme voile** (Moški s tančico) libanonskega režiserja Marouna Bagdadija.

Američani, znani na Lidu predvsem kot avtorji spektakularnih filmov, predstavijo tokrat prvenec slavnega scenarista Davida Mameta (napisal je tudi scenarij za De Palmove Nedotakljive) **House of Games** (Igralnica), v katerem se odvija ljubezen med kvartopirsko psihologijo in hazardnim igralcem. Odločno bolj znanstvenofantastično pa bo zgledal film **Made in Heaven** (Izdelano v nebesih), v katerem nastopata, pod vodstvom Alana Rudolpha, dva zaljubljenca v onostranstvu Thimothy Hutton in Kelly Mc Gillis. (Ali bo vsaj ta zvezda zablestela na festivalu?) Z ameriške celine pa prihaja tudi Kanadčanka Mirelle Dansereau, avtorica »kammerfilma« **Le sourd dans la ville** (Gluhi človek v mestu).

Z dvema filmoma je prisotna tudi Švica, ki tekmuje z dvema čistokrvnima režiserjema Alainom Tannerom (**La vallee fantome** - Nevidna dolina, film o televizijskem svetu) in Caludom Goretto (**Si le soleil ne revenait pas** - Če sonce ne vzide).

Ostali filmi, ki se bodo letos borili za zlatega leva pa prihajajo, glej čudo, pretežno z azijskega konca. Izjema so seveda evropski veterani James Ivory (Velika Britanija), prisoten s filmom na homoseksualno temo **Maurice,** Miklos Jancso (Madžarska) avtor temačne drame **Szorniek evadja** (Čas prikazni), Jose Luis Garcia Sanchez (Španija), ki se pomeri v literarnem **Divinas palabras** (Božje besede) ter Kjell Grede, s svojo dansko-norveško-švedsko koprodukcijo **Hip, hip, hurra!.**

Azijska reprezentanca je za beneške tekmovalne pojme zanimiva in bogata, saj predstavlja turški film - že spet na homoseksualno temo - **Anayurt oteli** (Hotel Domovina) Omera Kavura, južnokorejsko socialno dramo **Sibaji** (Mati v najemu) Lim Kwon-taeka, japonsko komedijo davčnega značaja **Marusa no onna** (Davčna izterjevalka) Juza Itamija ter napol dokumentarni film indijskega avtorja risank Aravindana **Orithadu** (Bila je nekoč vas).

Dulcis in fundo še Avstralija, ki je žal prisotna samo z enim filmom The **Tale of Ruby Rose** (Zgodba o Ruby Rose) Rogera Sholesa in beneški »film glasnosti« **Plumbum, ili opasnaja igra** (Plumbum ali nevarna igra) moskovskega režiserja Vadima J. Abrasitova. Če si je Cannes priboril Abuladzejev družbenokritični film Kesanje, je Biraghi ujel Abuladzejevega naslednika.

Stran uredila in napisala
EVA FORNAZARIČ

Program netekmovalnih sekcij s končnim presenečenjem

Julija na otvoritvi Vietnam na koncu?

BENETKE — *V netekmovalnem sporedu 44. beneškega festivala je nekaj pravih filmskih poslastic, ki bi sicer spadale v posamezne podsekcije netekmovalnega programa, izjemnih večerov, posebnih projekcij, pa še končnega presenečenja za nameček.*

Med »izjemnimi večeri« izstopa otvoritev festivala, ko bodo predstavljali v italijanski produkciji RAI prvi film, realiziran z novim sistemon visoke definicije, in sicer ***Julia and Julia,*** *ki ga je Peter del Monte posnel v Trstu s Kathleeno Turner in Stingom. To delo bo v dobri družbi novega filma francoskega »minimalista« Ericha Rohmerja. Tokrat se je lanskoletni zmagovalec festivala producentsko nekoliko bolj potrudil, saj je šesto nadaljevanje ciklusa »comedies et proverbes« 35 mm film* ***L'ami de mon amie*** *(Prijatelj moje prijateljice).*

Posebne bodo nedvomno tudi projekcije filma ***The Dead*** *(Mrtvi), ki ga je John Huston posnel po novelah Dublinčani. Huston bi bil moral obiskati Lido, huda bolezen pa mu je onemogočila pot. Zato bodo njegovo tiskovno konferenco prenašali, prvič v zgodovini festivala, po satelitu. Najavljajo pa prihod igralcev De Palmovega* ***The Untouchables*** *(Nedotakljivi). V svojevrstni interpretaciji čikaške mafije nastopajo Robert de Niro, Sean Connery in Kevin Costner.*

Z ***Nostalgia di un colossal*** *(Hrepenenje po kolosalu), dokumentarcem o snemanju Bertoluccijevega filma* ***L'ultimo imperatore*** *(Poslednji cesar) in izjemnim poklonom albanski kinematografiji s projekcijo filma* ***Dhe vjen nje dite*** *(In napoči trenutek) Vladimira Proftita se bo zaključilo vse, kar bo »izrednega« na Lidu. Preostaja še presenečenje ob izbiri filma, ki bo sklenil festival. Ali bo to Millerjev film* ***The Witches of Eastwick*** *(Čarovnice iz Eastwicka) z Jackom Nicholsonom, Susano Sarandon, Cher in Michelle Pfeifferovo ali pa bo Biraghiju uspel scoop Kubrickove verzije vietnamske vojne* ***Full Metal Jacket*** *(tako pravijo v vojaškem žargonu kroglam) z Mattewom Modinom? Pravijo, da bo to odvisno od Kubrickovega tehnika, ki trenutno preverja projekcijske strukture na Lidu...*

Teden kritike, Mankiewicz in Cinecittà Festivalski bal retrospektiv in poklonov

BENETKE — Kam vtakniti tiste filme, ki so zanimivi, a iz ne povsem razjasnjenih razlogov niso deležni časti tekmovalne sekcije, še manj pa posebnih in izrednih večerov? Lahko bi odgovorili, da spadajo v teden kritike, s tem pa bi najbrž zmanjšali vpliv sindikata italijanskih filmskih kritikov SNCCI, ki že nekaj let bogati beneški festival s pravimi filmskimi biserčki.

Letošnja izbira je kvalitetna in polna zanimivih filmskih utrinkov. Teden kritike bo odprl britanski prvenec Stephana Poliakoffa **Hidden City** (Skrito mesto), ki mu bo sledilo italijansko delo **Notte italiana** (Italijanska noč) Carla Mazzacuratija. ZRN bo izjemoma deležna dvojne časti, saj sta na sporedu **Sierra Leone** Uwe Schraderja in **Drachenfutter** (Hrana za zmaje) Jana Schuetta. Sovjetska produkcija bo prisotna z mladinskim filmom Viktorja Ogorodnika **Vzlomščik** (Tat), druga dva filma tedna pa bosta **Realacao fidel e veradeira** (Neoporečno in verodostojno poročanje) portugalske režiserke Margaride Gil in **Pouissiere d'ange** (Angelov prah) Edouarda Niermansa.

Poleg tedna kritika pa bo nedvomno vzbudila veliko zanimanja retrospektiva, posvečena Josephu Leu Mankiewiczu. Nič originalnega, boste rekli, in dejansko to ni ne prva in niti najpopolnejša retrospektiva, posvečena ameriškemu scenaristu-režiserju (ne bodo vrteli **Cleopatre**!), zato pa bo najbrž zadostil potrebam novinarjev, kritikov in festivalskih gostov intervju Mankiewiczu, ki ga bo vodil znani ameriški zbiralec John Kobal.

Preostaja še poklon petdesetletnici Cinecittà, ki ga bo odprl film **Luciano Serra Pilota**, najzanimivejša pa bo projekcija Fellinijevega filma **La dolce vita.**

Pisana žirija festivala ne bo nagrajevala ex aequo

BENETKE — Tudi na področju nagrad, zlatih in srebrnih levov ter prav tako zlatih »ptic«, si je letošnji festival prisvojil besedo Vitkost. Nič več nagrad ex aequo, kar pomeni, da bo tekmovanje tokrat res konkurenčno in pričakovanje večje.

Tudi žirija je sestavljena v duhu obnove in, končno, popolnega ravnovesja med spoloma. Letos bo namreč podeljevalo nagrade šest žensk in šest moških, ki sestavljajo pisano paleto mednarodnega filmskega sveta. Dva sta direktorja fotografije, Američan John Bailey *(Silverado, Mishima, American Gigolo, Cat People)* in Italijan Vittorio Storaro *(Reds* in oskar za *Apocalipse Now),* pet pa je režiserjev. Italijo predstavlja Carlo Lizzani, ki je bil tudi direktor beneškega festivala, iz Madžarske prihaja Karoly Makk, glasnik Sovjetske zveze pa bo Sergej Solovjev. Ženski svet za snemalno kamero bosta na Lidu predstavljali Norvežanka Anja Breien (v Italiji smo gledali njen film *Dediščina*) in Ana Carolina Teixeira Soares. Njeno ime je za nas precej novo, čeprav je ena izmed najvidnejših predstavnic kinematografije »udigrudi«, ironične brazilske variante »undergrounda«.

Tudi igralcev je v žiriji precej. Iz Grčije prihaja priljubljena igralaka Irene Papas, Veliko Britanijo pa predstavlja Michael York. Prav med igralci je prišlo do pomembne zamenjave, saj je francosko igralko Michel Morgan, ki je sicer že dolgo v pokoju, zamenjala sodržavljanka Sabine Azema.

Argentinska pisateljica in scenaristka Beatriz Guidova ter nemška producentka Regina Ziegler pa bosta predstavljali drugo plat filmskega ustvarjanja.

Beneški festival v slikah: Sting in Kathleen Turner (slika zgoraj ob naslovu - Foto Sygma/G. Neri) **v tržaški lokaciji filma Julia and Julia; rock pevka in igralka Cher z »demonskim« Jackom Nicholsonom v filmu The Witches of Eastwick (slika na sredi); Anne Baxter, Bette Davis, Marilyn Monroe in George Sanders v Mankiewiczovem klasiku All About Eve (slika levo spodaj).**

V sinočnjem 2. kolu italijanskega nogometnega pokala proti Romi

Kljub dobri igri poraz Triestine

Triestina - Roma 0:2 (0:1)

STRELCA: v 31. min. Manfredonia, v 79. min. Voeller.

TRIESTINA: Gandini, Costantini, Orlando, Dal Prà, Cerone, Biagini (v 85. min. Poletto), Bivi (v 75. min. Ispiro), Strappa, Cinello, Causio, Papais.

ROMA: Tancredi, Righetti, Baroni, Boniek (v 72. min. Di Carlo), Collovati, Signorini, Conti, Manfredonia, Voeller, Giannini, Agostini.

SODNIK: Lanese iz Messine. GLEDALCEV: 11 tisoč. KOTI: 10:5 za Romo. OPOMIN: Dal Prà in Boniek.

TRST — Katera je razlika med dobro prvoligaško in komaj solidno drugoligaško ekipo? Dovolj je, da pomislimo na tisto, kar se je dogajalo med sinočnjo tekmo na tržaškem občinskem stadionu Grezar med domačo ekipo in Liedholmovo Romo. Domačini so napadali in napadali, vendar niso ustvarili kakšne resnične priložnosti za gol, medtem ko je bilo za Bonieka in tovariše drugače. Prvi zadetek, ki ga je dosegel Manfredonia (katerega so tudi sinoči rimski navijači spet kontestirali zaradi njegove preteklosti pri Juventusu in Laziu), je bil nepričakovano darilo tržaškega vratarja Gandinija, drugi pa prava genialna poteza tujca Voellerja.

Triestina je igrala dobro in poletavno, saj je velik del tekme še kar urejeno napadala, vendar je bila rimska obramba vedno na mestu. Tržaška napadalca Bivi in Cinello sta bila dokaj živahna, a tudi skoraj vsi ostali so igrali na zadovoljivem nivoju. Toda na drugi strani igrišča je bila... Roma, ki je s takimi igralci kot Giannini, Conti, Manfredonia, Voeller, Boniek itd. eden najresnejših kandidatov za osvojitev državnega naslova. Roma je igrala... normalno, kar je bilo dovolj za gladko zmago.

IZJAVI TRENERJEV:

NILS LIEDHOLM (Roma): »Tržaška ekipa je dobra in se je kar trudila, vendar smo mi imeli srečo, da smo še kar hitro povedli. To je bilo verjetno determinantno. Mi pa smo dokazali, da je treba nogomet igrati z nogami, pa tudi z... glavo. Naš sistem igre še ni popolnoma izpiljen, a se bomo še izboljšali. Bila je vsekakor lepa tekma, naša obramba pa je bila občasno nekoliko raztresena. Cerone je igral dobro proti Voellerju, vendar ga je slednji ob priliki gola presenetil.«

ENZO FERRARI (Triestina): »Igrali smo dobro, toda smo vseeno izgubili. Naša igra je bila dinamična in urejena, zato sem z njo zadovoljen. Roma je pokazala svojo tipično igro, ki zna biti zaspana, vendar učinkovita. Izboljšati še moramo sheme in individualno pripravo. Bivi je igral dobro«. (dj)

IZIDI

Skupina 1: Campobasso - Spal 1:0, Cesena - Bologna 0:1, Verona - Messina 2:1. LESTVICA: Bologna in Verona 6, Cesena in Campobasso 3, Messina in Spal 0.

Skupina 2: Bari - Monza 1:0, Como - Milan 1:2, Parma - Barletta 1:0. LESTVICA: Milan in Parma 6, Como in Bari 3, Monza in Barletta 0.

Skupina 3: Ascoli - Reggiana 2:1, Brescia - Taranto 4:0, Inter - Catania 4:1. LESTVICA: Ascoli 5, Inter 4, Reggiana 3, Taranto 2, Catania 1, Brescia 0.

Skupina 4: Avellino - Piacenza 1:0, Centese - Empoli 7:6 (po 11-metrovkah), Sambenedettese - Cremonese 2:5 (po 11-metrovkah). LESTVICA: Avellino 6, Cremonese in Empoli 5, Centese 1, Piacenza in Sambenedettese 0.

Skupina 5: Fiorentina - Udinese 2:0, Livorno - Napoli 0:2, Modena - Padova 4:3 (po 11-metrovkah). LESTVICA: Fiorentina in Napoli 6, Livorno 3, Modena 2, Padova 1, Udinese 0.

Skupina 6: Cagliari - Genoa 0:2, Monopoli - Pescara 1:4, Triestina - Roma 0:2. LESTVICA: Pescara in Roma 6, Triestina in Genoa 0, Monopoli in Cagliari 0.

Skupina 7: Vicenza - Arezzo 1:0, Sampdoria - Cosenza 2:0, Torino - Atalanta 2:1. LESTVICA: Torino in Sampdoria 6, Atalanta in Vicenza 3, Cosenza in Arezzo 0.

Skupina 8: Catanzaro - Pisa 0:1, Lazio - Juventus 3:5 (po 11-metrovkah), Lecce - Casertana 2:0. LESTVICA: Juventus 5, Pisa 4, Casertana, Lazio in Lecce 3, Catanzaro 0.

Svetovno veslaško prvenstvo

Še tri italijanske posadke naprej

KOPENHAGEN — Na svetovnem prvenstvu v veslanju so se italijanske posadke tudi včeraj v glavnem dobro odrezale. Na vrsti so bili repesaži, v katerih so »azzurri« imeli štiri čolne. V finale se je prebila ženska posadka v dvojnem dvojcu, v polfinale pa moški četverec s krmarjem in moški dvojec s krmarjem. Spodletelo pa je Belgeriju, ki je tekmoval v enojcu.

V polfinale se je uvrstil tudi jugoslovanski četverec s krmarjem, kar pa ni uspelo dvojcu brez krmarja.

Pet mehiških košarkaric žrtev prometne nesreče

CIUDAD MEXICO — V prometni nesreči, do katere je prišlo na severu države, skoraj na meji z ZDA, je izgubilo življenje pet mehiških košarkaric. Vse so bile v avtomobilu, v katerega se je zaletel avtobus, ki ga je zaradi prevelike hitrosti zaneslo na nasprotno stran cestišča. Trčenje je bilo tako silovito, da so vsa dekleta na mestu umrla.

Košarka: koledar B lige

Tržaški Stefanel v prvem kolu v gosteh pri Ragusi

RIM — Italijanska košarkarska zveza je včeraj objavila koledar bližnjega prvenstva B lige, v katerem bo nastopal tudi tržaški Stefanel, ki je lani nazadoval iz A-2 lige. Prvenstvo se bo pričelo čez mesec dni, in sicer 27. septembra, prvih petnajst kol pa bodo odigrali do 10. januarja.

V prvem kolu bo Stefanel moral na gostovanje, in sicer k Ragusi, pred svojim občinstvom pa se bo v prvenstveni tekmi prvič predstavil teden dni kasneje, ko bo gostil Sieno.

Celotni spored je naslednji:

1. kolo (27. 9.): Brindisi - Modena, Perugia - Roma, Pordenone - Arese, Ragusa - Stefanel, Sassari - Imola, Siena - Montegran., Varese - Trapani, Verona - Cagliari.

2. kolo (4. 10.): Arese - Perugia, Cagliari - Pordenone, Imola - Brindisi, Modena - Ragusa, Montegran. - Sassari, Roma - Varese, Stefanel - Siena, Trapani - Verona.

3. kolo (11. 10.): Arese - Modena, Brindisi - Stefanel, Imola - Cagliari, Perugia - Trapani, Pordenone - Verona, Ragusa - Montegran., Sassari - Roma, Varese - Siena.

4. kolo (18. 10.): Cagliari - Trapani, Modena - Pordenone, Montegran. - Brindisi, Ragusa - Perugia, Roma - Imola, Siena - Sassari, Stefanel - Arese, Verona - Varese.

5. kolo (25. 10.): Arese - Roma, Brindisi - Sassari, Cagliari - Stefanel, Imola - Modena, Perugia - Verona, Pordenone - Siena, Trapani - Montegran., Varese - Ragusa.

6. kolo (1. 11.): Brindisi - Trapani, Montegran. - Arese, Ragusa - Pordenone, Roma - Modena, Sassari - Cagliari, Siena - Imola, Varese - Perugia, Verona - Stefanel.

7. kolo (8. 11.): Arese - Brindisi, Cagliari - Ragusa, Modena - Montegran., Perugia - Siena, Pordenone - Varese, Stefanel - Imola, Trapani - Roma, Verona - Sassari.

8. kolo (15. 11.): Brindisi - Cagliari, Imola - Montegran., Pordenone - Perugia, Ragusa - Verona, Roma - Stefanel, Sassari - Trapani, Siena - Arese, Varese - Modena.

9. kolo (22. 11.): Arese - Ragusa, Cagliari - Siena, Modena - Sassari, Montegran. - Varese, Perugia - Brindisi, Stefanel - Pordenone, Trapani - Imola, Verona - Roma.

10. kolo (29. 11.): Brindisi - Verona, Imola - Arese, Montegran. - Stefanel, Roma - Pordenone, Sassari - Perugia, Siena - Ragusa, Trapani - Modena, Varese - Cagliari.

11. kolo (6. 12.): Arese - Trapani, Cagliari - Perugia, Modena - Siena, Pordenone - Sassari, Ragusa - Imola, Roma - Brindisi, Stefanel - Varese, Verona - Montegran.

12. kolo (13. 12.): Brindisi - Pordenone, Imola - Varese, Modena - Cagliari, Montegran. - Roma, Perugia - Stefanel, Sassari - Arese, Siena - Verona, Trapani - Ragusa.

13. kolo (20. 12.): Cagliari - Montegran., Perugia - Imola, Pordenone - Trapani, Ragusa - Sassari, Siena - Roma, Stefanel - Modena, Varese - Brindisi, Verona - Arese.

14. kolo (6. 1. 1988): Arese - Cagliari, Brindisi - Siena, Imola - Pordenone, Modena - Verona, Montegran. - Perugia, Roma - Ragusa, Sassari - Varese, Trapani - Stefanel.

15. kolo (10. 1.): Cagliari - Roma, Perugia - Modena, Pordenone - Montegran., Ragusa - Brindisi, Siena - Trapani, Stefanel - Sassari, Varese - Arese, Verona - Imola.

Nogomet: kvalifikacije za OI

Dragocen uspeh »modrih«

Jugoslavija - Avstrija 2:1 (1:0)

STRELCI: Stojković v 17. min. (11-metrovka), Katanec v 57. min., Perstlin v 58. min.

JUGOSLAVIJA: Ivković, Marović, Smajić, Katanec (v 65. min. Čurić), Janevski, Vulić, Kajtaz, Djurović, Mihajlović, Stojković, Tuce

MARIBOR — V okviru kvalifikacij (skupina E) za nastop na olimpijskih igrah, ki bodo prihodnje leto v Seulu, je jugoslovanska nogometna reprezentanca dosegla dragoceno zmago proti Avstriji. Za »modre« je bil to drugi nastop v okviru kvalifikacij, obakrat pa so se pomerili s severno sosedo, ki so jo tudi v prvi tekmi premagali, in sicer z 1:0.

Včerajšnji uspeh Jugoslovanov je bil povsem zaslužen. Začeli so dokaj dobro in imeli vrsto priložnosti. Prva se je ponudila Mihajloviću, ki pa je po izredni Tucejevi podaji za malo zgrešil mrežo. V tem delu igre sta zlasti izstopala Kajtaz in Tuce. Do gola je prišlo po prodoru Kajtaza, ki pa so ga v kazenskem prostoru zaustavili s prekrškom in sodnik je brez oklevanja dosodil najstrožjo kazen. Avstrijci bi sicer proti koncu polčasa lahko remizirali, vendar so bili vse preveč netočni. Drugi zadetek je padel po zaslugi Katanca, vendar je veselje v jugoslovanskem taboru trajalo le minuto, saj so Avstrijci v naslednjem protinapadu premagali Ivkovića. Igra je bila zatem dokaj enakovredna, gostje pa so največjo priložnost imeli z Zsakom, vendar je sam pred Ivkovićem zgrešil. Isto se je prav v poslednji minuti dogodilo Tuceju, tako da je razultat ostal nespremenjen.

LESTVICA

Jugoslavija	2	2	0	0	3:1	4
ČSSR	3	2	0	1	4:2	4
Avstrija	5	2	0	3	7:7	4
Belgija	3	1	0	2	4:5	2
Finska	3	1	0	2	2:5	2

Prihodnji mesec bodo na sporedu tri srečanja: Jugoslavija - Finska (2. 9.), ČSSR - Finska ter Belgija - Jugoslavija (23. 9.).

Kolesarstvo: SP v dirkališčnih vožnjah

Premoč Japoncev v sprintu

DUNAJ — Sinoči so na Dunaju na svetovnem prvenstvu v dirkališčnih vožnjah podelili drugi komplet kolajn, in sicer v hitrostni vožnji na 200 m v sprintu za profesionalce.

Prvo in drugo mesto sta osvojila japonska prewdstavnika, na odlično tretje mesto pa se je uvrstil Italijan Claudio Golinelli, ki se je izkazal že v torek, ko je postavil svetovni rekord s časom 10"587.

Nobuyuki Tawara je v finalu z dvema osvojenima sprintoma proti enemu premagal rojaka Hideyukija Matsuia, ki je izločil italijanskega predstavnika iz finala za prvo mesto.

Danes bodo podelili tretji komplet kolajn, in sicer v zasledovalni vožnji za profesionalce.

Kolajne: Japonska 1 zlata, 1 srebrna, nič bronastih; Avstralija 1, -, -; NDR -, 1, -; Italija -, -, 1; SZ -, -, 1.

Kolesarstvo: »pokal Bernocchi«

Guido Bontempi odličen v sprintu

BUSTO ARSIZIO (Varese) — Tradicionalna dirka za »pokal Bernocchi« se je končala s sprintom, v katerem je največ moči imel Guido Bontempi, ki je prehitel skupino, v kateri je bilo okrog trideset kolesarjev. To je bila osma od dvanajstih dirk, ki jih bodo opravili pred svetovnim kolesarskim prvenstvom v Beljaku. Tokrat ni nastopila peterica Martinijevih »azzurrov«: Moser, Ghirotto, Argentin, Bombini in Pagnin.

Vrstni red: 1. Bontempi, ki je 230 km prevozil v 5.30'31" s poprečno hitrostjo 41,752 km na uro; 2. Gavazzi; 3. Fondriest; 4. Sorensen (Dan.); 5. Gambirasio; 6. Piccolo; 7. Masciarelli; 8. Amadio; 9. Pedersen (Nor.); 10. Colagè; 14. Baronchelli, vsi isti čas.

Košarka: turnir Alpe Jadran

Drevi v Ljubljani Olimpija - Segafredo

Po torkovem porazu proti videmskemu Fantoniju bo goriški Segafredo drevi ponovno stopil na igrišču. V četrtem kolu turnirja Alpe-Jadran se bo namreč v Ljubljani srečal z domačo Smelt Olimpijo.

Drevišnje srečanje bo za De Sistijeve varovance dokaj zahtevno, saj se bodo pomerili za najboljšo slovensko košarkarsko peterko. Po vsej verjetnosti, tako nam je zatrdil Segafredov zdravnik dr. Marijan Cijan, bo danes v Ljubljani ponovno igral Pesić, ki je zaradi poškodbe na peti bil odsoten v Tržiču. Za trenerja pa bo tudi to srečanje pomembno pri vrednotenju Američana Meentsa, ki je proti Videmčanom pokazal veliko več, kot na prvem srečanju s Celjani v Gradežu.

V okviru tega turnirja gre povedati, da bo jutri v telovadnici goriškega Kulturnega doma srečanje med Jadranom in Novo Gorico. Tekma se bo pričela ob 19. uri.

šport na primorskem

Nogometaši izvrstno začeli

Vse tri primorske nogometne enajsterice so uspešno začele letošnje tekmovanje v slovenski ligi. Novogoriška Vozila so prijetno presenetila z visoko zmago proti Rudarju v Titovem Velenju (3:0), Izola je doma z 2:0 odpravila Ingrad Kladivar, Koper pa je igral v Trbovljah z Rudarjem 0:0.

Po daljšem premoru so nadaljevali z ligaškimi tekmovanji balinarji. V 1. zvezni ligi je sežanska Skala igrala v Pazinu 9:9 in obdržala vodstvo na lestvici.

Novogoriški kajakaši in kanuisti so uspešno nastopili tudi na republiškem prvenstvu za člane in mladince v Hrastniku. Osvojili so lepo zbirko medalj, prvaki pa so postali Jug, Abramič, Oblokar, dvojica Grobiša - Abramič in ekipa Marušič, Jug, Bezeljak.

Jože Šinigoj iz Nove Gorice je postal slovenski prvak v streljanju na glinaste golobe (disciplina trap). Zmagal je tudi na zadnjem turnirju v Ptuju in tako zbral največje možno število točk.

Republiško prvenstvo so imeli tudi umetnostni kotalkarji. V Novi Gorici so bili uspešni tudi domači tekmovalci, saj so osvojili po dve prvi in drugi mesti.

V Kopru je bil ženski odbojkarski turnir, na katerem je zmagal Poreč, v tekmi za 3. mesto pa je združena zamejska ekipa Meblo premagala Novo Gorico z 2:0. Koper je bil šesti.

Košarkarji Nove Gorice so odigrali drugo tekmo turnirja Alpe Jadran (skupina A-2) v Ljubljani, kjer so zgubili proti Mineral Slovanu. V petek igrajo v Gorici z Jadranom iz Trsta, v nedeljo pa v Postojni z Virtusom iz Padove.

Vaterpolisti Jadrana so izgubili predzadnjo tekmo 2. zvezne lige proti Burinu in so v spodnjem delu prvenstvene razpredelnice. (DK)

Danes pričetek rallyja Piancavallo

PORDENON — Za današnji rally Piancavalla (start bo ob 15. uri v Pordenonu) se je vpisalo kar 156 posadk, od katerih 25 iz tujine. Med njimi je vrsta znanih imen, začenši s Tabatonom (lancia delta 4WD), ki bo prvi šel na progo. Poleg vozil skupine A in N (serijska) bodo nastopili tudi v skupini B, kjer bosta tudi prvouvrščeni v italijanskem prvenstvu, Raynery (lancia rally 037) in Panontin (prav tako lancia), ki vodi v evropskem pokalu skupine B.

Druga etapa bo jutri in bo potekala po asfaltu, sobotna tretja in zadnja pa bo speljana po makadamu.

Rally »tisočerih jezer«

JYVASKYLA (Finska) — Danes se bo pričel avtomobilski rally tisočerih jezer, ki je veljaven kot 9. preizkušnja svetovnega prvenstva. Kot znano, si je Lancia z zmago v Argentini že predčasno zagotovila svetovni naslov.

Rally se bo zaključil v nedeljo.

Atletika: še dva dni do začetka svetovnega prvenstva

V Rimu zbrana že skoraj vsa svetovna elita

RIM — Svetovno prvenstvo v atletiki se bliža s hitrimi koraki. Le dva dni še manjkata do slovesnega odprtja največjega letnega svetovnega dogodka v »kraljici športa«. Mnogo se je že spremenilo v svetovnih atletskih lestvicah in v hierarhiji elite od prvega SP, ki je bilo pred štirimi leti v Helsinkih. Takrat so bili najboljši Vzhodni Nemci pred Američani in Sovjeti, pa tudi Italijani so se še kar izkazali, saj so osvojili zlato kolajno v teku na 10 tisoč metrov s Covo. Tudi tokrat se bodo več ali manj iste države, ki so kraljevale v tej disciplini pred štirimi leti, borila za »oblast«.

V Rimu bo prisotna konkurenca naravnost mogočna. Tekmovalo bo 28 olimpijskih in 26 svetovnih prvakov ter 24 svetovnih rekorderjev. Verjetno so te številke rekordne, vsekakor pa so zelo mogočne in bodo pomenile pravo poslastico za gledalce, ki bodo sledili prvenstvu. Poleg teh bodo pristoni tudi taki protagonisti in že afirmirane atletske zvezde, kot je npr. Ben Johnson, ki ne spada v nobeno od gor navedenih kategorij, bo pa prav gotovo eden glavnih protagonistov prvenstva. Sam je celo najavil nov svetovni rekord v najprestižnejši atletski kategoriji (poleg maratona), teku na 100 m in sicer z znamko 9"85. Slednja je zanj prav gotovo realna, saj lahko Johnson doseže ta čas, če le ni nasprotni veter premočan.

Naštejmo le nekaj slavnih imen, ki bodo tekmovala v Rimu: Lewis, Smith, Cameron, Cram, Foster, Moses, Bubka, De Castella, Drechsler, Kratochvilova, Aouita, Sjöberg, Kostadinova, Puica, Walker...

Medtem pa vsak dan prihajajo v Rim polna letala atletov in njihovih spremljevalcev. Včeraj so tako dospeli skoraj vsi Američani in večina Sovjetov, ki so se že namestili v dodeljena naselja in si ogledali tekmovališča.

Zanimivo je tudi, da je vse več znanih atletov, ki se po dolgih letih »borb« na dirkališčih, sedaj »borijo« pred ekrani kot televizijski komentatorji ali pa novinarji. Med najbolj znanimi sta prav gotovo Sebastian Coe in Steve Owett, ki sta bila že za časa svojih nastopanj prava športna »sovražnika«. Evelin Aschfordova bo delala za ameriško televizijsko mrežo NBC, Mary Deckerjeva pa celo za neko japonsko televizijo. Prav gotovo jih bo napadala nostalgija...

Na sliki (AP): ameriškega sprinterja Carla Lewisa, ki je že dopotoval v Rim, so tudi med treningom oblegali za avtograme.

Pogovor z nogometašem, ki je letos okrepil vrste Ponziane

I. Voljč: Pričakujem 15 zadetkov

Približali smo se 30-letnemu nogometašu Ivanu Voljču, ki trenira na padriškem igrišču z ekipo Ponziane (1. am. liga), in mu zastavili nekaj vprašanj.

Bi nam v bežnih obrisih orisali svojo nogometno kariero?

»Z nogometom sem se začel ukvarjati pri 16 letih v Cerknici. Dve leti kasneje sem prestopil k ljubljanski Olimpiji, za katero sem kot profesionalec nastopal od l. 1975 do l. 1984. Bil sem standardni igralec in dosegal v povprečju 8-10 zadetkov na prvenstvo. Leta 1980 sem imel priložnost, da bi prestopil k Hajduku, vendar mi je to spodletelo. Zadnji dve leti sem igral kot polprofesionalec za Gorizio v italijanski meddeželni ligi.«

Kaj vas je pripravilo k temu, da ste se odločili za prestop k Ponziani?

»Zaradi finančne krize Gorizie sem računal, da bom prešel k Pasianeseju iz Pasian del Prata, ki nastopa (kot Gorizia) v meddeželni ligi. Zato sem skozi poletje treniral in obdržal dobro kondicijo. Pred kratkim sem dobil službo v Vrhniki kot operater pri računalniku (industrija usnja) in me ni več zanimalo nastopati kot polprofesionalec. Od prijatelja iz Sesljana sem

izvedel, da išče ekipa Ponziane napadalca. Takega »pol-močnega« kluba v okolici Postojne (stanujem v Cerknici) ni, in ker mi je italijansko nogometno okolje bolj všeč, sem se kmalu odločil za prestop k tej ekipi.«

Kako se počutiš v novemu okolju?

»Pri Ponziani sem šele drugi teden, tako da pravzaprav vseh še ne poznam dobro. Vsekakor so moji prvi vtisi odlični. Glede razumevanja italijanskega jezika nimam problemov, do majhnih spodrsljajev pride le včasih v pogovoru.«

Katere karakteristike imate kot nogometaš in v kakšni vlogi boste igrali v novem prvenstvu?

»Nimam nobene posebne značilnosti. Sem tipičen srednji napadalec in v tej vlogi bom igral tudi v tem prvenstvu. Ta vloga ni prav lahka, saj se igra v Italiji dosti bolj zaprto kot pri nas in je težje priti do zadetka. Lahko omenim močan strel in pa hitrost, ki mi omogoča bliskovite protinapade. V glavnem se rad nahajam sredi gneče v nasprotnikovem kazenskem prostoru.«

Kakšni so cilji vaše ekipe za to prvenstvo in kaj pričakujete vi?

»Ekipa Ponziane računa na prvo mesto in torej na napredovanje. Lani je ta ekipa izgubila sedem-osem tekem z 0:1, tako da bi moral moj prihod okrepiti napad, ki je bil doslej pomanjkljiv. Prav zato bi hotel doseči čimveč golov; moj cilj je letos gol. Pričakujem najmanj 15 zadetkov, saj je prav število doseženih zadetkov za ekipo, ki namerava napredovati, bistvenega pomena.«

WALTER KOREN

Kriški nogometaši se pripravljajo na 2. amatersko ligo

Vesna predvsem z domačimi igralci

Trener Petagna z zbranimi nogometaši pred treningom

Vesna igra že vrsto let v 2. amaterski ligi. Kriško moštvo je bilo vsa ta leta eno izmed vodilnih v tej ligi, le lani se je nepričakovano uvrstilo na sredino lestvice. V moštvo skušajo vključiti predvsem domače igralce. Ustanovili so ekipi mladincev in naraščajnikov in si s tem zagotovili pristop mladih igralcev v člansko ekipo.

Z igralcem Andrejem Kostnapflom smo se pogovorili o pripravah za prvenstvo.

Kje in kako trenirate?

Nabirali smo kondicijo s tekanjem po gmajni, sedaj pa vsak večer treniramo po dve uri na domačem igrišču. Trening se deli na dva dela. V prvem delu telovadimo in imamo telesne vaje; v drugem delu pa so vaje z žogo in piljenje individualne tehnike.

Katere so novosti v ekipi?

»Zamenjali smo tehničnega vodjo Franca Zadla, ki je imel to funkcijo že tri leta. Zadel je veliko pripomogel za kakovost ekipe. Trudil se je, da bi v ekipi igrali predvsem domačini. Njegova usluga je, da sedaj igrajo pri Vesni predvsem domači igralci.«

Kdo bo nadomestil Zadla?

»Zamenjal ga je Euro Petagna, ki je mlad in zelo izkušen. Sigurno bo nadaljeval politiko, da bodo pri Vesni predvsem domačini. Tudi sam bo igral v moštvu.«

Je prišlo v ekipi do sprememb?

»Nekaj igralcev ne bo nastopilo z nami. Niko Sedmak gre na odsluževanje vojaškega roka, zato zgleda, da ne bo igral. Pisani in vezni igralec Verbich sta pustila ekipo, Potasso pa je bil prvotno namenjen, da bo šel k Muggesani, sedaj pa je gotovo, da bo ostal pri Vesni. Tudi na Walterja Pipana ne moremo povsem računati zaradi delovnih obveznosti.«

Kdo bo okrepil vašo ekipo?

»Euro Petagna je najel dva igralca ekipe Architrave. To sta Chizzo in Rados, ki igrata ulogo branilca. lani je namreč obramba pešala. Petagna se dogovarja še s 4-5 veznimi igralci, ki naj bi nadomestili igralce, ki so odšli. Edini, ki se ni udeležil treningov, je napadalec Bruno, ker ima poškodovan gleženj. Letos smo ustanovili ekipi naraščajnikov in mladincev s ciljem, da bodo v bodoče okrepili prvo ekipo. Nekatere mladince bomo lahko vključili že letos.«

Katere cilje ste si zastavili za to sezono?

»Organizacija je dobra, vodstvo je novo in po delu zgleda, da bodo uspehi zagotovljeni. Z ustreznimi menjavami se bomo lahko visoko uvrstili na lestvici.«

MITJA ČEBULEC

obvestila

ŠD SOKOL - ODBOJKARSKA SEKCIJA
sporoča, da bo letos organiziralo tečaj v miniodbojki in za začetnice letnik 1973 in mlajše. Za informacije in vpisovanje: trgovina Aleksandra, Nabrežina center 142.

ROKOMETNI ODSEK ŠK KRAS - TRIMAC
obvešča, da so treningi prve ekipe ob ponedeljkih, sredah in petkih od 19. do 21. ure v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

SPDT
obvešča vse tiste, ki bi radi plačali redno letno članarino ali pa se na novo vpisali v društvo, da lahko to storijo v Tržaški knjigarni, Ulica sv. Frančiška 20.

ŠD ZARJA
vabi vse dečke, rojene od leta 1975 do 1980, ki bi radi igrali nogomet pri ŠD Zarja, naj se za podrobnejše informacije zglasijo pri trenerju Mirjanu Žagarju na tel. štev. 226483 vsak dan od 19. do 21. ure. Vabljeni!

ZSŠDI
obvešča, da se bodo košarkarji, ki sodelujejo na mednarodnem taboru košarke v Puntiželi (Pulj) vrnili v nedeljo, 30. t. m., in sicer približno ob 12. uri bodo na Škofijah in ob 12.30 pred sodno palačo na Trgu Ulpiano (odhod iz Pulja ob 9. uri).

PRIMOTOR KLUB
poziva člane, naj se nujno udeležijo sestanka, ki bo jutri, 28. t. m., ob 20.30 v Lonjerju zaradi važnih sporočil glede tekme na Grobniku.

IGRA IN BISERI

41.

Bogdan Biščak

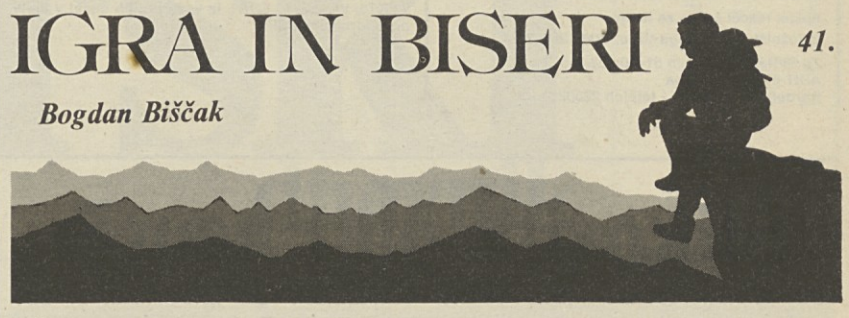

V baznem taboru pod Broad Peakom smo se po desetih dneh druženja z našimi nosači razšli. Zadovoljno so pobasali denar in se dobre volje odpravili v svoje vasi, mi pa smo se začeli ukvarjati s tremi km strmine, ki se je končala 8047 m visoko nad našimi šotori. 20 dni je trajalo to naše ukvarjanje, še enkrat toliko, kot smo predvidevali. Broad Peak je namreč tehnično zelo preprosta zadeva, tako da se ves problem vzpona zvede na aklimatiziranost in vreme. S prvim smo opravili prav na hitro, vreme pa nas je potem za lepo število dni pribilo v bazni tabor. Bilo je kilavo, meglено in vlažno, nekaj časa je snežilo, pa spet po malem deževalo iz dneva v dan. Zjasnilo se je vsak večer, hiteli smo pospravljati nahrbtnike, jutra pa so bila zmeraj znova siva in turobna. Začeli smo izgubljati živce, lepi načrti, ki smo jih prinesli od doma, so se vse bolj razblinjali v vlažnem vetru, ki je vztrajno pihal z juga. Čakal nas je še Gasherbrum II, pa želje po kaki novi smeri, na dosegu roke je bil tudi K2, na katerega bi se dalo menda brez večjega tveganja, da nas odkrijejo, splezati tudi »na šverc«, mi pa smo dneve in dneve čepeli v jedilnici in čakali na naslednji obrok. Potem nam je bilo tiste mokre melanholije dovolj in odločili smo se, da opravimo kar v slabem vremenu. Nekaj sneženja in megle konec koncev nista tako huda reč, da bi zaradi njiju neslavno obtičali v bazi.

7000 m visoko, pri taboru III, je tri dni kasneje še zmeraj snežilo. Matevž je sestopil v dolino, Rado bolan obtičal v šotoru, sam pa z Vikijem odšel v meglo proti vrhu. Misel, da bi moral še enkrat pričeti ves vzpon znova, je bila preveč zoprna, raje sva tvegala, da se nama v tistih nemogočih razmerah zadeva povsem ponesreči. Pa se nama ni. Vreme se je naslednji dan popravilo in v 10 urah sva pregazila še zadnjih 500 m do vrha. Večerno sonce je že barvalo tibetansko planoto v rdeče, ko sem med spuščanjem proti taboru IV pomislil na Gasherbrum II in si zaželel, da bi ne bil preveč podoben Broad Peaku.

Radota in Matevža sicer tudi na Gasherbrumu ni bilo z mano, drugače je pa vendarle bilo. Naredili smo ga v enem samem zamahu; tretji dan po tistem, ko smo zapustili bazni tabor pod Broad Peakom, smo že stali na njegovem vrhu. En dan smo z Vikijem, Andrejem in Pavletom tovorili ogromne nahrbtnike v bazo pod Gasherbrumi, popoldan naslednjega dne že počivali na platoju, kjer so ostale odprave postavile tabor I, potem pa ponoči, ob lunini svetlobi in pomrznjenem snegu, prilezli prav pod vrh. Bili smo fantastično aklimatizirani, vse skupaj je teklo tako gladko, da je bilo že kar zabavno. Z Andrejem sva hitela naprej in 14 ur po začetku našega nočnega vzpona sva z vrha že opazovala oblake, ki so zagrinjali K2 in, kot smo kasneje izvedeli, odnesli s seboj 5 življenj. Dve uri kasneje sta bila tam tudi Viki in Pavle, potem pa smo imeli ravno še dovolj časa, da smo ubežali neurju, ki je prihajalo. Še dva dni kasneje pa smo prijateljem pod Broad Peakom, ki so bili prepričani, da je bil zaradi poslabšanja vremena naš pohod pod Gasherbrum neuspešen, na dolgo razlagali, da vendarle ni tako.

Tako! Takšen bi bil naš Karakorum še skozi suha dejstva. Dodati bi jim moral še to, da so v času, ko smo bili na Gasherbrumu, prišli na Broad Peak tudi vsi tisti, ki jim je ob našem odhodu še manjkal, med njimi tudi Matevž in Duško, da je Tomo splezal novo smer v K2 in mu je le slabo vreme preprečilo še vzpon na vrh, da sta Rado in Duško celih 14 dni po našem odhodu čakala v bazi na helikopter, ki naj bi ju odpeljal v dolino in bilo bi to menda zares vse. Morda - morda pa spada zraven tudi to, da sem v dneh, ko smo v baznem taboru pod Broad Peakom čakali na izboljšanje vremena, prebral Hessejevo Igro steklenih biserov.

V dilemah Knechta, prvega mojstra te igre, sem prepoznal vse tisto, s čimer sem se sam vse bolj mučil ob alpinizmu. V igri sami, igri, ki je obenem delo in zabava, pravilo in ustvarjalnost, konec in neskončnost, sem prepoznal vso neulovljivost alpinizma, našel sem v njem tako igro kot bisere. V Knechtovem umiku za zidove kastalskega reda, kjer je lahko mirno igral svojo igro, sem v hipu spoznal varnost, ki sem si jo v alpinizmu izboril s tem, da sem se izmaknil vsemu tistemu, čemur običajno pravimo »resnično življenje«. In v Knechtovih prepirih s Plinijem, prijateljem, ki se je prav zaradi tega »resničnega življenja« odpovedal igri, sem videl točno tiste prepire, ki sva

Prenos trupla alpinistke Lilian Berard, ki jo je pobral plaz na K2

Pomrznjeni prsti Rada Fabjana po povratku z Broad Peaka

jih imela z Igorjem, ko se je odločal, da preneha s plezanjem. Oba s Knechtom sva čutila, da imata Plinij in Igor po svoje prav, da je tisto življenje zunaj izziv, kakršen je bila igra takrat, ko sva jo šele spoznavala in oba sva se spraševala, kje je sedaj tu pogum - v tem, da tudi midva odideva iz nje ali v tem, da v njej ostaneva. Knecht se je na koncu odločil in stopil izza kastalskih zidov v ta neznani svet, pa kmalu potem nesrečno umrl. Sam sem spoznal, da je pravzaprav vseeno, da je za obe od možnih izbir potreben pogum, saj sta obe tako hudo kategorični, da ne puščata za seboj prav ničesar.

In če je že vse eno, če nobena od odločitev ni pravilna sama na sebi, zakaj bi se potem ne vprašal, ali je bila Knechtova smrt le naključje, ali pa je bilo brez igre steklenih biserov njegovo življenje tako zelo nepomembno, da se ga je Hesse pravzaprav usmilil, ko mu je dal umreti. Ali je torej Knecht brez svoje igre sploh še Knecht?

In zakaj bi na koncu skupaj z lisico ne rekel malemu princu: Zaradi časa, ki si jim ga posvetil, so zate tako dragoceni, zaradi časa, ki si jim ga posvetil, se jim ne moreš odpovedati!

Igri in biserom.

KONEC

Irena Tavčar: »Prehrana je za športnika bistvenega pomena«

Beseda »šport« izgublja vse pogosteje svoj prvotni pomen zabave, rekreacije in tekmovanja s samim seboj, z lastnimi zmožnostmi ter dobiva prizvok neizprosne konkurence in izpopolnjevanja do najmanjše natankosti. Izjemni dosežki niso več stvar samo posameznikove nadarjenosti in tehnike, atletske priprave ali psihološkega počutja, saj igrajo v športni dejavnosti na nekoliko višji ravni vse večjo vlogo dosežki moderne tehnologije in znanosti.

O vplivu teh inovacij v našem ožjem športnem okolju smo se pred kratkim pogovorili z atletinjo Ireno Tavčar, tokrat tudi v vlogi zdravnika. Med pogovorom je prišlo do izraza, da si te inovacije, kot so lahko snemanje atleta z videotapom, uporaba računalnika, novosti v tehniki ali v načinu treniranja, počasi utirajo pot v naše okolje. Zamegljuje pa jih elementarna napaka, kar morda zveni nekoliko banalno, da naši športniki kljub vsemu posvečajo premalo pozornosti prehrani, oziroma da se hranijo nepravilno.

»Pravilna prehrana,« je poudarila Irena, »ne ustvari vrhunskega športnika, a pomaga mu, da v čim večji meri izrazi svoj talent. To velja tako za atletiko kot za vse druge športe, čeprav ne povsod v enaki meri. Vsekakor pa ohrani pravilna prehrana športniku, in seveda vsakemu izmed nas, zdravje, kar je osnova za dober uspeh v športu. Hrana je naš vir energije in snovi, ki so nujno potrebne za pravilno delovanje organizma. Športnik pa potrebuje več kalorij kot ostali ljudje. Fizično delo je namreč mogoče le, ko ima človek na razpolago dovolj energije. Z večjo porabo energije pa sovpada sorazmerno večja poraba vitaminov in mineralnih snovi.«

Irena, pred kratkim si izvedla raziskavo o prehrani med športniki na Tržaškem. Pojasni nam, kaj si pri tem ugotovila!

»Rekla bi, da večina športnikov, tako povprečnih kot veliko število boljših, ne pazi na lastno prehrano, ali bolje rečeno, njihova skrb ni pravilna. Pogosto pripisujejo športniki hrani čudežno moč, saj so večkrat prepričani, da odvisi uspeh tekme ali vsakodnevnega treninga od točno določenih živil, zaužitih pred tovrstnimi preizkušnjami. Torej ti športniki jedo kot vsi ostali, označujejo pa jih te posebne, seveda zgrešene, navade.«

Katere pa so glavne pomanjkljivosti v prehrani atletov?

»V prehrani tržaških športnikov primanjkuje predvsem vitaminov, ki so pomembni za pravilno delovanje živčnega sistema, in mineralnih snovi, kot so kalcij ali železo. To pomeni, da v njihovi prehrambeni navadi primanjkuje sadja, zelenjave in mlečnih izdelkov. Največja napaka pa je, da pridobivajo največjo količino kalorij z maščobami in jih ne iščejo v sladkorjih, ki gredo direktno v porabo. Poleg tega pa uživajo prevelike količine mesa. Pojasnila bi, da je moja raziskava zajemala športnike in nešportnike. Zato veljajo prehrambene nepravilnosti, ki sem jih pravkar opisala, za širši krog Tržačanov. Pri športnikih pa postanejo seveda tovrstne pomanjkljivosti izrazitejše.«

Kako pa naj bi bila sestavljena pravilna športnikova dieta?

»V glavnem velja pravilo, da mora vsak človek dnevno uživati tako dnevno hrano, ki naj bi vsebovala približno 60 odstotkov kalorij, pridobljenih iz sladkorjev (kot sladkor se tu pojmujejo testenine, kruh, krompir, sadje...), 25 odstotkov maščob, ostalo pa proteinov. Športniki pa bi morali to sorazmerje pravilno spremeniti glede na športno panogo. Tekači bi morali na primer povečati odstotek sladkorjev (to velja tudi za ekipne športe), metalci in skakalci pa odstotek proteinov, da bi povečali mišično maso. Pri tem se držimo razmerja 2 gramov proteinov na kilogram teže. Z uživanjem surove zelenjave, sadja in mlečnih izdelkov pa bi si zagotovili pravo količino vitaminov in mineralnih snovi. Seveda morajo biti obroki pravilno razporejeni v teku dneva. Zelo pomemben je obilen zajtrk in lahka večerja. Vodo pa bi morali uživati daleč od obrokov.«

Kaj praviš o tem, da se športniki za povečanje mišične mase poslužujejo anabolikov, oziroma takoimenovanega dopinga? Ali ni druge možnosti?

»Osebno se seveda s tem ne strinjam, saj z uživanjem le-teh poškodujejo ravnotežje našega organizma in povzročajo celo raka. Mišično maso pa si lahko povečamo z večjim uživanjem proteinov. Pri tem velja pravilo, da se bo po enotedenskem uživanju mlečnih izdelkov, jajc in mesa (od 100 do 200 g dnevno) mišična masa povečala približno za 400 g. Seveda je za to potrebna tudi primerna vadba.«

Čemu pa pripisuješ uspeh anabolikov?

»Pri športnikih na nižji ravni in pri bodybuildingu igra veliko vlogo pri uživanju hormonov dezinformacija o morebitnih negativnih posledicah. V samem športnem vrhu pa pripomore k temu volja do uspeha. Poleg tega so športniki našli sisteme, da se na kontrolah to ne pozna. Seveda se tu poraja vprašanje o smislu teh nerealnih dosežkov in takega športnega udejstvovanja. Zanimiva je lahko tudi novica, da je ekipa zdravnikov iz Bostona ugotovila, da raba anabolikov povzroča celo psihične motnje, saj je 50 odstotkov pregledanih »bodibilderjev« kazalo večje ali manjše znake neuravnovešenosti. Doping pa je v bistvu razširjen v vseh tistih športih, kjer so rezultati pogojeni od fizične mase, oziroma moči posameznika. Zanimiv je lahko podatek, da so v šestdesetih letih anabolike uporabljali v medicini za zdravljene rahitisa in tuberkuloze, a so bili nato prepovedani zaradi negativnih posledic.«

IVANA VENIER

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 200.- din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

27. avgusta 1987

Slikovita plat neurja

Fotografski aparat je ujel neobičajen pogled na Eiffelov stolp, ki je turistično zanimiv tudi ob nalivu (Telefoto AP)

V Jugoslaviji gledajo na ponudbo nekoliko skeptično

SZ bi svoj dolg izplačala z izgradnjo podzemeljske železnice v Beogradu

BEOGRAD — *Na srečanju jugoslovanskih in sovjetskih gospodarstvenikov in funkcionarjev v Centru Sava je predsednik trgovinsko-industrijske zbornice SZ Evgenij Pitrovranov poudaril, da SZ za sedanje dolgove Jugoslaviji približno milijardo in pol dolarjev (za kolikor je SFRJ poslala SZ več blaga, kot ga je kupila na tem trgu) ne bo iskala izhoda v zmanjšanju svojih nakupov v Jugoslaviji.*

Sovjetska 16-članska gospodarsko-državna delegacija je prišla v Beograd po štiriletnem premoru in je, glede na jugoslovanski trgovinski presežek z največjim zunanjetrgovinskim partnerjem (ki v razmerah dogovorjene uravnotežene blagovne menjave pomeni brezobrestno kreditiranje tujega partnerja), zbudila veliko zanimanje med jugoslovanskimi gospodarstveniki.

V Centru Sava jih je bilo več kot 60. Včeraj je Sovjete sprejel tudi predsednik jugoslovanske vlade Branko Mikulič.

Sovjetska stran je ocenila, da je to srečanje nujna oblika preučevanja ne le tekočega, temveč tudi prihodnjega sodelovanja in je z namenom odpravljanja svojega dolga Jugoslaviji ponudila, da bi med drugim zgradila beograjsko podzemeljsko železnico. Nadalje je predlagala skupno gradnjo energetskih objektov (vključno nuklearke) v Jugoslaviji in na tretjih trgih ter izrazila pripravljenost, da zgradijo plinovod skozi Jugoslavijo.

Gostje iz SZ so jugoslovanske kolege seznanili s številnimi spremembami v gospodarskem življenju te države, zlasti s »perestrojko« na področju zunanje trgovine. Poudarili so, da to omogoča neposredne stike njihovih kolektivov s tujimi, nadalje večjo skrb za lastno poslovanje in povečanje izvoza.

Ponudba, da bi Sovjeti plačali dolg z metrojem v Beogradu, bo bržkone razveselila prebivalce glavnega jugoslovanskega mesta, ki poslušajo o tovrstnih načrtih že nekaj desetletij. Tako dolgo, da nekateri, kot je nekoč izjavil humorist Duško Radovič, čakajo beograjski metro kar pod zemljo...

Manj navdušeni pa bodo nad ponudbo vsi tisti Jugoslovani, ki delajo v tovarnah, ki so izvozile svoje izdelke v Sovjetsko zvezo, pa zdaj zaman čakajo na plačilo. Takšnim ostaja le upanje, kot je zapisal komentator v Ljubljanskem dnevniku, da bodo dobili vsaj metrojske vozovnice s popustom, če se bodo kdaj mudili v Beogradu...

Stene stanovanja preoblekel z... lirami

BEJRUT — *Libanonski nadebudnež je želel prihraniti in je zato preoblekel stene svojega stanovanja z... libanonskimi lirami; bilo je pač ceneje.*

Sohail Karuni, ki stanuje nedaleč od južnolibanonskega mesta Tir, je izračunal, da bi moral za tapiserijo odšteti 22 tisoč libanonskih lir, uporaba denarja pa ga je veljala komaj 5 tisoč libanonskih lir.

Cene se v Libanonu iz dneva v dan vrtoglavo višajo, vrednost domačega denarja pa vztrajno pada. To nam slikovito prikaže dejstvo, da je ameriški dolar včeraj veljal 288 libanonskih lir, v začetku prejšnjega leta pa je bilo treba odšteti za nakup enega dolarja samo 19 libanonskih lir.

Lorenz napoveduje konec človeštva

BONN — Revija za ekologijo Chance bo v prihodnji številki objavila intervju z izvedencem etologije in Nobelovim nagrajencem Konradom Lorenzom.

V intervjuju Lorenz ugotavlja, da imajo glavni problemi človeštva svoj izvor v prenaseljenosti zemlje. Lorenz se je v svoji ugotovitvi naslanjal na predvidevanja, da bo leta 2044 živelo na našem planetu kar 15 milijard ljudi in zato človeštvu napoveduje »počasen in mučen konec«. Znanstvenik se ne boji toliko naraščajočega oboroževanja, kolikor uničenja ekvatorskega gozda, ki so »pljuča sveta« in kot takšna neobnovljiv center zemeljskega ekosistema.

V Turčiji zasačili 95 iranskih vojakov

ANKARA — Funkcionarji turške notranje uprave te dni zaslišujejo 95 iranskih vojakov, ki so jih v nedeljo zasačili na turškem ozemlju nedaleč od iransko-iraške meje.

Izmed ujetnikov, ki so se vsi brez streljanja predali turškim vojakom, je tudi veliko pazdaranov, varuhov islamske revolucije. Glasnik turškega zunanjega ministrstva je včeraj dejal, da bodo vojake zadržali dokler ne bodo ugotovili razlogov, zaradi katerih so nedovoljeno stopili na turško ozemlje. Iz istega vira se je tudi zvedelo, da turška vlada ne bo vložila v Teheranu nobene uradne protestne note vse dotlej, dokler ne bodo povsem razčistili vseh okoliščin.

KRALJICA HAT

Riše in piše NIKOLA MITROVIĆ — III. epizoda — št. 13

V Kranju odkrili tri skupine otrok, ki so kradli povsod

KRANJ — Kljub temu da še ni uradnih statističnih podatkov, na območju Uprave javne varnosti Kranj vedo, koliko kaznivih dejanj se je zgodilo v zadnjih sedmih mesecih. V svojih poročilih so zapisali, da jih je kar 1406, med njimi pa kar 1047 zoper družbeno in zasebno premoženje. Po domače rečeno, da gre za vlome, kraje, tatvine, odvzem motornih vozil ipd.

Kljub temu da statistične številke kažejo, da bo letos manj kaznivih dejanj, pa kranjske kriminaliste skrbi naraščanje mladoletniške in predvsem otroške kriminalitete. Da niso zastonj v skrbeh, povedo številni vlomi v novih stanovanjskih soseskah. Ne gre samo za krajo delov s kakšnega mopeda, ki ga je nepreviden lastnik pustil v temi pred hišo, prav tako tudi ne za »nedolžno« odpiranje vrat v kakšnem vrtcu ali trgovini, češ, malo se je treba posladkati, kakšno lumparijo narediti ipd.

Nikakor ne, menijo na UJV v Kranju. Letos so namreč odkrili že tri skupine otrok, ki se po svojih tatvinskih podvigih lahko merijo z odraslimi, prekaljenimi kriminalci. Tako je ena skupina — zagrešila je 15 kaznivih dejanj — delovala v Stražišču, druga, ki jih ima na vesti 17, je operirala na kranjskem Zlatem polju in v okolici vodovodnega stolpa, obe pa sta bili naravnost amaterski v primerjavi s tretjo.

Tej so doslej našteli že 163 kaznivih dejanj, od tega 80 vlomov v osebne avtomobile, vsaj petdesetkrat so vlomili v trgovine, vrtce, skladišča, stanovanjske hiše, kleti in druge objekte, na vesti imajo vrsto kraj mopedov in še kaj, med drugim celo drzno tatvino. Nikakor ni odveč, če zapišemo, da je bilo jedro skupine trojica otrok med dvanajstim in štirinajstim letom. Kradli so povsod, kjer se je le dalo kaj vzeti, predvsem pa po središču Kranja in v stanovanjski soseski Planina, kjer kletne in seveda nezaklenjene garaže kar vabijo tatove. Le pri dveh ali treh vlomih je bil zraven tudi starejši mladoletnik.

Otrokom-vlomilcem ni bilo lahko priti na sled, kar pove že podatek, da so se nad tuje premoženje spravili že letos aprila in šele sredi avgusta so jih zgrabili. Marsikdo se bo vprašal, kako je kaj takega sploh mogoče, kdo je kriv, da so že kot otroci zašli na stran pota? Težko je reči, ampak vsakomur gre pripisati delček krivce; staršem, družbi, šoli in še komu.

Vsekakor gre za otroke, ki so popolnoma izgubili občutek za to, kaj je njihovo. Od pomladi pa vse do nedavnega so se potepali naokrog. Cele noči jih ni bilo domov. Celo spali so na prostem. Medtem pa so vlamljali in kradli. Da jim je bilo popolnoma vseeno, kaj počno z nakradenimi stvarmi, priča to, da so jih za majhen denar prodajali, nekaj obdržali zase, precej stvari pa so tudi podarili svojim »prijateljem«. Kar tako. Pa četudi je šlo za predmete, vredne več deset tisočakov. Starši teh prijateljev pa tudi niso bili dovolj pozorni. Ni kaj reči. Skrb zanje, za njihovo prevzgojo bo v vsakem primeru padla na širšo družbeno skupnost, bolje rečeno na socialne delavce, saj so ti otroci iz dokaj neurejenih družin. Ob tem pa se bo prav ta družbena skupnost morala resno vprašati in tudi kaj ukreniti, da do česa podobnega ne bi več prihajalo. Otroška nagajivost prav gotovo nima nič skupnega s kriminalom.

Življenje je pestro tudi pri 90 letih

Archie Macfarlane iz Bristola bo januarja praznoval 90 let. Dokler je še pri 89 pa si je privoščil polet v spremstvu pilota Nigela Lamba (Telefoto AP)